

BRUKERUNDERSØKELSE I DOVREFJELL-SUNNDALSFJELLA NASJONALPARK

USER SURVEY IN DOVREFJELL-SUNNDALSFJELLA NATIONAL PARK

KARINE RASMUSSEN

UNIVERSITETET FOR MILJØ- OG BIOVITENSKAP
INSTITUTT FOR NATURFORVALTNING
MASTEROPPGAVE 30 STP. 2010

Forord

Denne oppgaven er skrevet i forbindelse med avslutningen av mitt masterstudium ved Institutt for Naturforvaltning ved Universitet for Miljø og Biovitenskap året 2009-2010.

Det har vært en lang, lærerik og krevende prosess som har gitt meg kunnskap, erfaringer og opplevelser som jeg ikke ville vært for uten.

Jeg vil rette en stor takk til Dovrefjellrådet for gode tilbakemeldinger i startfasen av arbeidet og for økonomisk støtte. En stor takk går også til Jo Skorem og Villreinsenteret på Hjerkinns som gav oss et sted å overnatte under feltarbeidet og til min flittige og flinke medstudent og feltpartner Line Camilla Wold for et godt samarbeid både før, under og etter feltarbeidet. En takk til Claudia Gheorghe som hjalp oss med tysk oversettelse av spørreskjemaet.

Professor Øystein Aas som har vært min veileder gjennom hele prosessen har vært til stor hjelp ved å gi både gode, raske og konstruktive tilbakemeldinger gjennom hele arbeidet. Aas har ikke bare bidratt med sin brede kunnskap men også fulgt meg godt opp med god tålmodighet gjennom hele skriveprosessen. En stor takk for dette.

Jeg vil også rette en stor takk til min familie, svigerfamilie og min kjære samboer som har hjulpet meg hver på sin måte gjennom hele dette arbeidet. En spesiell takk til min kjære samboer som har vært tålmodig, hjelpsom og forståelsesfull gjennom hele prosessen.

Og til slutt noen ord til min lille Anna Nikoline som har vært med meg hele veien. Hva skulle vel mamma gjort uten deg. Du har gitt meg inspirasjon og vært en gledespreder hver dag.

Universitet for Miljø og Biovitenskap, Ås 05.03.2010

Karine Rasmussen

Sammendrag

Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark er kjent for sin særegne og flotte natur og ble i 2002 vernet sammen med i alt syv andre landskapsvernområder og to biotopområder. Nasjonalparken representerer i dag en del av Norges største sammenhengende vernede areal på fastlandet, og har i dag flere bruksområder. Mange besøker området for å oppleve vakker natur og for å utøve ulike typer av friluftaktiviteter. Et dilemma som har kommet fram de siste årene er i hvilken grad bruken av parken i turismesammenheng kan være forstyrrende for miljøet og verneverdiene.

Forvaltningsmyndighetene (Dovrefjellrådet) i nasjonalparken jobber aktivt med å utvikle et bærekraftig reiseliv i området, som både tar hensyn til naturen og kulturkvalitetene nasjonalparken representerer. I prosessen med dette arbeidet kom det fram at det trengtes mer inngående kunnskap om menneskene som bruker parken og om deres bruk og aktivitet i området. Denne kunnskapen er viktig fordi å den trengs for å kombinere sosiale, økonomiske og økologiske målsettinger for parken på en god måte.

Denne oppgaven skal være med på å bidra med informasjonen som kan øke noe av denne kunnskapen og det ble derfor utarbeidet følgende problemstilling: **Hvilke forventninger, interesser og holdninger har brukerne av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark i forhold til reiseliv, vern og tilrettelegging i nasjonalparken, hvilke implikasjoner kan dette ha i forhold til forvaltning av området/hvordan kan man ta hensyn til dette i forvaltningen av området.**

Materialet bygger på primærdata fra en spørreundersøkelse som ble gjennomført sommeren 2008. Dataene viser at brukerne av parken er relativt like både når det gjelder demografi, aktivitetsutøvelse, formål med besøket og ønsker om forvaltning og tilrettelegging av parken. Det ble registrert noen forskjeller mellom brukerne som ble intervjuet på Snøheim og brukerne ved Kongsvold. Dette gjenspeiler seg blant annet i deltagelsen i kommersielle aktiviteter da dette er mest populært blant kongsvoldrespondentene.

Kongsvoldgruppen viste seg å representere flest utenlandske turister og hadde flere yngre brukere i forhold til snøheimrespondentene. Etablering av et villreinsenter viste seg å være av interesse for mange, og det var størst interesse for dette blant de utenlandske brukerne. Resultatene viste også at det var et ønske blant de eldre brukerne at kvaliteten på noe av tilretteleggingen kunne vært noe bedre. I et forvaltningsmessig perspektiv ser jeg ingen direkte behov for bruk av en ROS modell inne i selve parken siden brukerne er nokså like. Med fokus på en langsiktig reiselivsutvikling vil det være viktig å sette fokus på å utvikle et tilbud som kan øke turistenes oppholdstid på Hjerkin, og spesielt rette fokuset mot de som i dag i hovedsak stopper ved kongsvold.

Abstract

Dovrefjell-Sunndalsfjella National Park is known for its spectacular and beautiful nature, and was preserved in 2002 with seven other landscape preservation areas and two biotope areas. The national park is part of one of Norway's largest coherent protected areas on the mainland, and has today several types of use. Today many visit the area to experience beautiful nature and to practice different forms of outdoor recreation. A dilemma that has emerged is how the use of the area for tourism and recreation will affect the landscape and environment.

The administrative authority (Dovrefjellrådet) in the national park works actively with developing a good and viable travel industry in the area, which respects the nature and culture in the area. In the process with this work they understood that it was necessary to have more knowledge about the people that use the park and their attitudes and activity pattern in the area. This knowledge is important because recreation is a part of the management goals for the park and because tourism also can be a threat towards the conservation values in the park.

The aim of this thesis is to contribute with this type of information, and therefore I have prepared the following research questions: **What expectations, interests and attitude do the users of Dovrefjell-Sunndalsfjella national park have when it comes to tourism, preservation and preparation of the park, which implication will this have for the management in the area/how can they take this in consideration when it come to the management of the national park.**

The study is based on primary data from a visitor survey which was carried out during the summer 2008. Data shows that the users are quite alike when it comes to demography, outdoor activities, purpose for the visit and when it comes to their expectations for management and facilities in the park. Some differences were observed between the users at Snøheim and the users at Kongsvold (the two entrance points where the survey was conducted). This is reflected in the use of commercial activities which is most popular among the Kongsvold respondents. The Kongsvold group also represents the group with most foreign visitors and had younger respondents than Snøheim. Establishment of a Wild reindeer center were interesting for many of the respondents, and most interesting among the foreign users of the park. The results also showed that it is a wish among the oldest respondents that the quality of some of the facilities should be better. In a management perspective I do not see a direct need for use of a ROS model since the users are quite similar. With focus on a long-term sustainable tourism development it will be important to focus on developing

opportunities near the park border at Hjerkin, which can expand the stay. It is especially tourists that today stop at Kongsvold who should be targeted in such a plan.

*”Denne endeløse Mangfoldighet
av skyhøie Toppe og Tinde, den ene
vildere og inteteressantere formet
end den anden, disse dype, stængte
Dale med storartede Fossefald og
Svimlende Styrtninger.”*

*Det er et område med sterke kontraster, fra
Drivdalens frodige lier, over grågrønne flyer
med fossende elver og over steinete grunn til
blålige breer under Snøhettas svarte vegger.*

J.B. Barth 1880

Snøhetta på Dovrefjell

www.naturperler.com Foto: Tom Schandy

Innholdsfortegnelse

Forord.....	I
Sammendrag	II
Abstract	III
Innholdsfortegnelse	VI
Figurliste	VIII
Tabelliste.....	X
1. Innledning	1
1.1 Bakgrunn og formålet med oppgaven.....	1
1.2 Problemstilling.....	4
1.3 Beskrivelse av studieområde.....	5
1.4 Teori.....	6
1.4.1 Segmentering av brukerne.....	6
1.4.2 Forvaltningsmodeller	8
1.4.3. Lignende undersøkelser.....	11
2. Materiale/ Metode	17
2.1 Valg av metode	17
2.2 Populasjon og Utvalg.....	17
2.3 Utforming av spørreskjema.....	19
2.4 Datainnsamling/Primærdata.....	21
2.4.1 Utvalgsramme	22
2.5 Validitet og reliabilitet	23
2.6 Statistisk metode	24
3. Resultater	26

3.1 Biografiske data om brukerne	26
3.2 Bruken av området	29
3.2.1 Deltagelse på organiserte aktivitetstilbud	32
3.3 Kommersiell tilbud	39
3.4 Nasjonalparksenter	60
3.5 Besøket i nasjonalparken	68
3.6 Tilrettelegging og forvaltning	81
4. Analyser og Diskusjon	96
4.1 Diskusjon av Datamaterialet	96
4.1.1 Spørreskjemaet	96
4.1.2 Datamaterialets validitet og reliabilitet	96
4.2 Diskusjon av resultater	97
Referanser	111

Figurliste

Figur 1.1: Oversiktskart over Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark med de aktuelle intervju-lokalitetene Kongsvold og Snøheim.	6
Figur 1.2 er en enkel skisse som viser hvordan man kan dele opp naturområder etter opplevelse og bruk.	9
Figur 2.1 viser forholdet mellom populasjon og utvalgsramme.	22
Figur 3.1 Aldersfordeling av de besøkende i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark oppgitt i prosent	26
Figur 3.2 Prosentvis oversikt over utdanning blant de besøkende	27
Figur 3.3 Brukernes nasjonalitet i Dovre-Sunndalsfjella Nasjonalpark oppgitt i prosent	28
Figur 3.4: Sammenheng mellom nasjonalitet og alder i nasjonalparken sommeren 2008.	28
Figur 3.5 Viktigste aktivitet for brukerne i Dovre-Sunndalsfjella Nasjonalpark oppgitt i prosent	30
Figur 3.6 Viktigste aktivitet for brukerne i Dovre-Sunndalsfjella Nasjonalpark.	30
Figur 3.7: En prosentvis oversikt over deltagelsen på organiserte aktivitetstilbud i Dovre-Sunndalsfjella Nasjonalpark	33
Figur 3.8 gir en prosentvis fordeling over hvor mange av respondentene som var på Kongsvold og hvor mange som var på Snøheim	35
Figur 3.9: Sammenheng mellom Intervju-lokalitet og alder i nasjonalparken sommeren 2008.	36
Figur 3.10: Sammenheng mellom Intervju-lokalitet og nasjonalitet i nasjonalparken sommeren 2008.	36
Figur 3.11 viser hva brukerne synes om det organiserte aktivitetstilbudet i nasjonalparken sommeren 2008.	39
Figur 3.12: Prosentfordeling over hvor mange som har benyttet seg av bespiningstilbudet i området i og rundt nasjonalparken.	43
Figur 3.13 viser hvor fornøyde respondentene er med de ulike faktorene som er listet opp når det gjelder bespiningstilbudet i og rundt nasjonalparken sommeren 2008.	45
Figur 3.14 viser hvor mange av respondentene som overnatter i eller rundt nasjonalparken i løpet av besøket.	49
Figur 3.15 viser en oversikt over hvor de som har overnattet i egen regi har overnattet.	50
Figur 3.16 Antall døgn i privat hytte. Figur 3.17 Antall døgn i campingvogn eller bobil.	50

Figur 3.18 Antall døgn nær veien i telt.	Figur 3.19 Antall døgn i telt på fjellet.....	51
Figur 3.20 Viser hvor de som har overnattet på et overnattingssted har overnattet (N=125).....		52
Figur 3.21 Antall døgn respondentene har over- overnattet på turisthytte inne i fjellet	Figur 3.22 Antall døgn respondentene har	
Figur 3.23 Antall døgn respondentene har over- overnattet på Hjerkin fjellstue	Figur 3.24 Antall døgn respondentene har	
Figur 3.25 Antall døgn respondentene har over-	Figur 3.26 Antall døgn respondentene har overnattet	
Figur 3.27 viser hva respondentene som overnattet på overnattingssted har svart på de ulike påstandene som er listet opp.....		54
Figur 3.28 viser hvordan respondenten forholder seg til overnattingstilbudet i tilknytning til nasjonalparken.		57
Figur 3.29. En oversikt over hvor mange av respondentene som hadde besøkt en eller flere av sentrene/utstillingen i eller rundt nasjonalparken sommeren 2008.....		60
Figur 3.30 viser hva respondentene synes om nasjonalparksenteret/utstillingen de har besøkt.		63
Figur 3.31: Fordeling over hvor mange av respondentene som synes at et villreinsenter.....		67
Figur 3.32 Nasjonalparkstatusens betydning for området.		71
Figur 3.33 viser formålet med besøket i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark.....		72
Figur 3.34. Intervjulokalitet og formålet med reisen blant brukerne.		74
Figur 3.35 viser hva respondentene synes var viktige opplevelsesfaktorer under besøket i nasjonalparken ..		75
Figur 3.36 viser hva respondentene synes om kvaliteten på de ulike tilretteleggingsfaktorene.		81
Figur 3.37 viser i hvilken grad ulike momenter kan virke forstyrrende på de besøkende i nasjonalparken. ..		86
Figur 3.38 viser hvor mye av besøket som svarte til brukernes forventninger innenfor faktorene som er listet opp i figuren.		90
Figur 3.39: En oversikt over hvilket inntrykk respondentene sitter igjen med etter besøket i Dovre-Sunndalsfjella.....		93

Tabelliste

Tabell 1.1 oppsummerer de viktigste momentene i de tre undersøkelsesområdene Fulufjållet nasjonalpark, Femundsmarka nasjonalpark, Rondane/sølnkletten, Hardangervidda og Setesdalsheiane.	15
Tabell 2.1 En oversikt over feltarbeidsplanen med antall spurte og antall respondenter i undersøkelsen.....	18
Tabell 3.1: Sammenheng mellom viktigste aktivitet og alderen til respondentene i nasjonalparken sommeren 2008.....	31
Tabell 3.2: sammenhengen mellom viktigste aktivitet og nasjonaliteten til respondentene i nasjonalparken sommeren 2008.....	32
Tabell 3.3: Sammenheng mellom deltagelse på organiserte aktivitetstilbud i nasjonalparken og alderen til respondentene i nasjonalparken sommeren 2008.	33
Tabell 3.4: Sammenheng mellom deltagelse på organiserte aktivitetstilbud i nasjonalparken og nasjonaliteten til brukerne sommeren 2008.	34
Tabell 3.5: Sammenheng mellom viktigste aktivitet og intervju-lokalitet i nasjonalparken sommeren 2008..	37
Tabell 3.6 viser sammenhengen mellom deltagelse på organiserte aktiviteter og intervju-lokalitet i nasjonalparken sommeren 2008.....	38
Tabell 3.7: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 9. "Hva synes du generelt om det organiserte aktivitetstilbudet i nasjonalparken".	40
Tabell 3.8: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 9. "Hva synes du generelt om det organiserte aktivitetstilbudet i nasjonalparken".	41
Tabell 3.9: T-test for spørsmål nummer 9. "Hva synes du generelt om det organiserte aktivitetstilbudet i nasjonalparken".	42
Tabell3.10: En oversikt over hvilke spisesteder respondentene har besøkt.....	44
Tabell 3.11: One way Bonferroni for spørsmål nummer 11: "Hva synes du om bespisningsmulighetene i området i og rundt nasjonalparken"?	46
Tabell 3.12: One way Bonferroni for spørsmål nummer 11: "Hva synes du om bespisningsmulighetene i området i og rundt nasjonalparken.....	47
Tabell 3.13: T-test signifikanttesting av gjennomsnitt for spørsmål nummer 11: "Hva synes du om bespisningsmulighetene i området i og rundt nasjonalparken"?	48

Tabell 3.14: One way Bonferroni for spørsmål nummer 14: "Hva synes du om overnattingsbedriften du har overnattet på"?	55
Tabell 3.15: One way Bonferroni for spørsmål nummer 15: "Hva synes du om overnattingstilbudet i tilknytning til nasjonalparken"?	58
Tabell 3.16: T-test for spørsmål nummer 15: "Hva synes du om overnattingstilbudet i tilknytning til nasjonalparken"?	59
Tabell 3.17: Krysstabell som viser sammenhengen mellom nasjonalparksentrene/utstillingen som er besøkt og nasjonalitet sommeren 2008.	61
Tabell 3.18: Krysstabell som viser sammenhengen mellom nasjonalparksentrene/utstillingen som er besøkt og lokalitet sommeren 2008.	62
Tabell 3.19: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 17: "Hva synes du om nasjonalparksenteret/utstillingen du har besøkt"?	64
Tabell 3.20: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 17: "Hva synes du om nasjonalparksenteret/utstillingen du har besøkt"?	65
Tabell 3.21: T-test signifikanttesting av gjennomsnitt for spørsmål nummer 17: "Hva synes du om nasjonalparksenteret/utstillingen du har besøkt"?	66
Tabell 3.22: One way Bonferroni og T-test for spørsmål nummer 18: "Dersom et villreinsenter basert på historikk, fakta, utstillinger etc. hadde eksistert på Hjerkin, tror du dette ville vært et attraktivt tilbud for deg"?	68
Tabell 3.23: Krysstabell som viser sammenhengen mellom hvem som visste at Dovre-Sunndalsfjella var en nasjonalpark før de kom til området og aldersgrupper.	69
Tabell 3.24: Krysstabell som viser sammenhengen mellom hvem som visste at Dovre-Sunndalsfjella var en nasjonalpark før de kom til området og nasjonalitet.	69
Tabell 3.25: Krysstabell som viser sammenhengen mellom hvem som visste at Dovre-Sunndalsfjella var en nasjonalpark før de kom til området og lokalitet.	70
Tabell 3.26: One way Anova Bonferonni 21. "Var det faktum at området er en nasjonalpark viktig for at du/dere valgte å komme til Dovre-Sunndalsfjella?"	71
Tabell 3.27: T-test for spørsmål 21. "Var det faktum at området er en nasjonalpark viktig for at du/dere valgte å komme til Dovre-Sunndalsfjella?"	72
Tabell 3.28: Krysstabell som viser sammenhengen mellom formålet med reisen og aldersgrupper.	73
Tabell 3.29: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 24. "Hva er viktig for deg under besøket ditt i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark".	76

Tabell 3.30: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 24. "Hva er viktig for deg under besøket ditt i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark".	77
Tabell 3.31: T-test, signifikanstesting av gjennomsnitt for spørsmål 24. "Hva er viktig for deg under besøket ditt i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark".	79
Tabell 3.32: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 27: "Hva er din mening om kvaliteten på hyttene, stiene, kloppingen osv. i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark"?	82
Tabell 3.33: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 27: "Hva er din mening om kvaliteten på hyttene, stiene, kloppingen osv. i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark"?	83
Tabell 3.34: T-test, signifikanstesting av gjennomsnitt for spørsmål 27. "Hva er din mening om kvaliteten på hyttene, stiene, kloppingen osv. i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark"?	84
Tabell:3.35	87
Tabell 3.36: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 28: "Har noen av følgende forhold forstyrret opplevelsene dine under besøket"?	87
Tabell 3.37: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 28: "Har noen av følgende forhold forstyrret opplevelsene dine under besøket"?	88
Tabell 3.38: T-test, signifikanstesting av gjennomsnitt for spørsmål nummer 28: "Har noen av følgende forhold forstyrret opplevelsene dine under besøket"?	89
Tabell 3.39: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 29: "Svarte besøket ditt til Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark til dine forventninger med hensyn til følgende"?	91
Tabell 3.40: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 29: "Svarte besøket ditt til Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark til dine forventninger med hensyn til følgende"?	91
Tabell 3.41: T-test, signifikanstesting av gjennomsnitt for spørsmål nummer 29: "Svarte besøket ditt til Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark til dine forventninger med hensyn til følgende"?	92
Tabell 3.42: One way Anova Bonferroni og T-test for spørsmål nummer 30: "Hva er det generelle inntrykket etter besøket ditt i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark"?	94
Tabell 4.1 viser en oversikt over forskjeller mellom de intervjuede på Kongsvold og Snøheim.	100
Tabell 4.2 viser forskjeller og ulikheter mellom de ulike nasjonalitetene når det gjelder organiserte aktivitetstilbud i Dovre-Sundallsfjella nasjonalpark.	107
Tabell/skisse 4.3 skal få fram de viktigste funnene, og fremheve forskjellene mellom lokalitetene Snøheim og Kongsvold.	110

1. Innledning

1.1 Bakgrunn og formålet med oppgaven

Nasjonalparker er i løpet av de siste 150 år etablert over hele Verden. Allerede ved etableringen av den første, Yellowstone nasjonalpark i USA stod samspillet mellom bruk og vern av naturen sentralt, herunder et stort fokus på å gi befolkningen mulighet til å få gode naturopplevelser og rekreasjon (Jacobsen et. al 1999). Etter at Yellowstone nasjonalpark ble etablert har antallet vernede området i andre deler av verden økt betydelig. I dag kan vi finne nasjonalparker og andre type vernede områder over hele verden, og denne type områder dekker i dag over 10 % av verdens landareal. I tillegg til å bevare områder uten tekniske inngrep, ivareta biologisk mangfold, gi folk gode opplevelser og kunnskap, har etableringen av nasjonalparkene bidratt til at flere land har kunnet utvikle naturbasert turisme som en viktig næringsvirksomhet (Aas et. al 2003). Naturbasert turisme er blitt en av de største grenene innen turisme, og turisme er nå regnet som verdens største næring. Landskapet og naturressursene et land har å by på er ofte et av de viktigste trekkplastrene for turisme. I tillegg har menneskelig aktivitet og kultur en sentral rolle når det gjelder å bidra til turistopplevelser (Viken et. al 2008). I løpet av 1900- tallet fikk Norge sin første nasjonalpark i Rondane, og i dag er det til sammen 38 nasjonalparker å finne her i landet. Det har fra starten av vært stor fokus på at nasjonalparkene skal kunne ha flere bruksområder og være åpen for at folk skal kunne utøve ulike type friluftaktiviteter i tillegg til å verne om naturen. I følge stortingsmelding nr.62 (1991-92) er det å ta hensyn til friluftsliv og kulturminner et av de viktigste kriteriene for arbeidet med områdevern i Norge. Områder som står sentralt når det gjelder flerbruk i nasjonalparkene er friluftsliv, forskning, undervisning, landbruk/reindrift/beite og ikke minst turisme.

Dovre-Sunndalsfjella er en av mange nasjonalparker i Norge som blir brukt til flere av disse formålene. Dovrefjell har vært et område som kunne tilby mennesker fjellturer, jakt, fiske og ikke minst et særegent dyre og planteliv i uminnelige tider. Fjellstuene Fokstua, Hjerkin og Kongsvold hadde allerede i 1880-årene gjester som dro på toppturer til snøhetta (Vorkinn et. al 2003).

Nasjonalparkvernet står sterkt i Norge, men er ikke et hinder for fotturismen. I følge lov av 28. juni 1957 nummer 16 om friluftsliv, gir allemannsretten norske borgere og besøkende retten til å ferdes, oppholde seg og utøve visse aktiviteter i utmark. Et dilemma som tydelig har kommet frem de siste årene er hvordan turismen kan være forstyrrende for miljøet, dette innbefatter at turismen kan ha en betydelig påvirkning på

landskapet og samfunnet den utfolder seg i (Viken et. al 2008). For å kunne sikre nasjonalparken mot potensielle/reelle negative påvirkninger nå og i fremtiden er det i følge Vistad et. al (2007) viktig å hente inn kunnskap om brukerne og brukernes interesser. I 2005 tok Dovrefjellrådet som har forvaltningsansvar i området og NINA (Norsk institutt for naturforskning) initiativ til å utarbeide en overvåkningsplan for verneområdene i Dovre-Sundallsfjella (Vistad et. al 2007). Resultatet av dette arbeidet påpekte at det trengtes mer kunnskap innenfor flere områder når det gjaldt god forvaltning av parken. Det ble blant annet satt fokus på friluftsutøvelse og kunnskap om brukerne i nasjonalparken. Som forvaltningsmyndighet er Dovrefjellrådet interessert i å samle inn kunnskap på dette området ved bruk av intervjuundersøkelser blant brukerne i parken. Ved å gjøre dette vil de få informasjon om menneskers bruk og aktivitet i området. Dette vil være med å bedre forvaltningsarbeidet i området både av hensyn til miljøet og brukerne samtidig som det vil være viktig for å vurdere hvordan reisetilbudet i og rundt parken kan utvikles slik at det er bærekraftig både økonomisk og miljømessig.

I fylkesdelplanen er det utarbeidet to hovedmål for reiseliv i Dovrefjellområdet. Disse to målene er å *øke reiselivets betydning for sysselsetting og aktivitet, og å utvikle en reiselivsnæring i samspill med kultur-og naturvernet*. Det er en utfordring for forvaltningsmyndighetene å få et miljøbasert reiseliv og en reiselivsutvikling som også tar hensyn til dem - natur og kulturkvalitetene som er i området. Det er jo nettopp de kvalitetene som danner grunnlaget for eksisterende og fremtidig reiseliv i Dovrefjellområdet (Røtvei, et. al 2006). Med utgangspunkt i de to hovedmålene for reiseliv jobber forvaltningsmyndighetene med et prosjekt for å sikre et bærekraftig reiseliv i området, der de har som mål å få en sertifisering i henhold til Europarc sine kriterier(<http://www.dovrefjellradet.no/FLIB/859>). Europarc federation er en organisasjon for vernede områder i Europa og fungerer som et forvaltningsverktøy som skal hjelpe til med kontinuerlig forbedring når det gjelder bærekraftig utvikling av reiseliv i vernede områder. Organisasjonen hjelper til med å forbedre tilretteleggingen av turisme med hensyn til miljøet og brukerne av det aktuelle området, den lokale befolkningen og turismebedrifter i området. (<http://www.europarc.org/what-we-do/european-charter>).

Det jobbes i denne forbindelse med en handlingsplan for bærekraftig reiseliv i Dovrefjellområdet. Prosjektet startet i 2007 og har satt som hovedformål å *utvikle og tilrettelegge for reiselivet på en bærekraftig måte og en reiseutvikling som både tar hensyn til miljø og lokalsamfunn samtidig som verneverdiene sikres for framtidige generasjoner* (<http://www.dovrefjellradet.no/FLIB/859>). Den sittende regjering utarbeidet i 2007 en visjon når det gjelder den fremtidige innsatsen innenfor reiseliv i Norge. Denne visjonen tar utgangspunkt

i ”verdifulle opplevelser” der vekst, lønnsomhet og bærekraftighet er viktige kriterier for utviklingen. Det er med dette satt spesielt fokus på at miljøhensyn tas vare på og at natur- og kulturarven brukes som konkurransefortrinn. Regjeringen har som mål å tilby verdifulle opplevelser slik at både besøkende, bedrifter, ansatte, lokalsamfunn og miljøet sitter igjen med inntrykk som kan bidra til økt verdiskapning innen reiseliv i Norge. Hovedmålene til regjeringen er få til *økt verdiskapning og produktivitet i reiselivsnæringen, å skape levedyktige distrikter gjennom flere helårs arbeidsplasser innenfor reiselivsnæringen og at Norge skal være et bærekraftig reisemål* (Nærings og handelsdepartementet 2007 s.10). For å kunne gjennomføre dette er det viktig å sette fokus på øke kompetanseoppbyggingen innefor dette området og stimulere til større satsing på innovasjon. Andre områder det vil satses mer på for å tilfredsstille kravene til økt verdiskapning innenfor reiselivsnæringen er kvalitet, områdeutvikling, markedsføring og organisering. Fylkene og kommunene har her en sentral rolle når det gjelder å tilrettelegge for dette arbeidet innenfor reiselivsnæringen og andre type næringer i distriktet (Nærings- og handelsdepartementet 2007).

Med bakgrunn i dette var Dovrefjellrådet i samarbeid med NINA interessert i å gjennomføre en spørreundersøkelse som gikk på å samle inn kunnskap om menneskers bruk og aktiviteter i området. De kontaktet i den forbindelse Universitet for Miljø og Biovitenskap for å høre om en eventuell masteroppgave hadde vært attraktiv for noen av studentene. Etter samtale med representanter fra Dovrefjellrådet og veileder Øystein Aas valgte Line Camilla Wold og jeg, Karine Rasmussen å si ja til dette. Vi valgte denne oppgaven fordi vi synes den virket både interessant, spennende og relevant til vår masterstudie ved Utmarksbasert Næringsutvikling. Vi bestemte oss for å skrive to individuelle oppgaver. Denne masteroppgaven vil ta utgangspunkt i spørreundersøkelsen som ble gjennomført sommeren 2008. Formålet med oppgaven vil være å kartlegge hvordan nordmenn og utlendinger bruker parken på sommerstid og hvilke synspunkter de har angående vern, bruk og tilrettelegging i området. Medstudent Line Camilla Wold har i sin masteroppgave tatt for seg helhetsbildet av reiselivsmønsteret i området ved å bruke data fra vårt eget spørreskjema sammen med andre relevante statistikker og data (Wold 2009).

1.2 Problemstilling

Med utgangspunkt i dette og vår egen spørreundersøkelse har jeg utarbeidet følgende generelle problemstilling:

- **Hvilke forventninger, interesser og holdninger har brukerne av Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark i forhold til reiseliv, vern og tilrettelegging i nasjonalparken, hvilke implikasjoner kan dette ha i forhold til forvaltning av området/hvordan kan man ta hensyn til dette i forvaltningen av området.**

Av praktiske og ressursmessige begrensninger var vi avhengige av å foreta noen avgrensninger og i samråd med Dovrefjellrådet ble det enighet om å konsentrere arbeidet om de viktigste innfallsportene i Hjerkinnområdet og om bruken i dette området sommerstid. Jeg vil videre bruke følgende forskningsspørsmål/delspørsmål som til sammen skal gi svar på den generelle problemstillingen.

Forskningsspørsmål/delspørsmål:

- 1) Hvem er brukerne i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark sommerstid ved de østre innfallsportene ved Hjerkin?
- 2) Hvilke aktiviteter utøver brukerne av Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark sommerstid, og i hvor stor grad har brukerne deltatt i organiserte aktivitetstilbud?
- 3) Svarte besøket i DS til forventningene til brukerne når det gjelder tilrettelegging og forvaltning av nasjonalparken og hvilke ønsker og synspunkter har brukerne til forvaltningen av området?
- 4) Hva ønsker brukerne av Dovre-Sundallsfjella nasjonalpark av kommersielle tilbud i og rundt nasjonalparken, og hvor viktig er eksisterende og eventuelt nye Nasjonalparksenter/Nasjonalparksentrene for brukerne?
- 5) Hvor viktig er områdets status som nasjonalpark for at brukerne har besøkt området?
- 6) Er det noen forskjell mellom de ulike brukergruppene når det gjelder holdninger ang. forvaltning og tilretteleggingen av nasjonalparken?

1.3 Beskrivelse av studieområde

Nasjonalparken strekker seg over et område på 1693 kvadratkilometer og ble vernet sammen med i alt syv andre landskapsvernområder og to biotopvernområder 3. Mai 2002. I tillegg til utvidelsen av Fokstumyra naturreservat og tre eksisterende naturreservater, utgjør hele verneområdet et areal på 4370 kvadratkilometer. Området representerer med dette en del av Norges største sammenhengende vernede areal på fastlandet. Dovrefjell er spesielt kjent for sin særegne og flotte natur. Særlig blant botanikere har Dovrefjellområdet vært av spesiell betydning. Det er gjort flere vitenskapelige plantefunn i området og det er kjent for å være det mest artsrike fjellområdet i Nord-Europa.

Det er ikke bare floraen som setter sitt særpreg på naturen på Dovrefjell, området har også en artsrik fauna å tilby. Artene villrein, jerv, fjellrev, kongeørn og ravn er en del av et høyfjelløkosystem i området. I de lavereliggende fjellområdene lever det også bestander av elg, hjort, rådyr, gaupe, orrfugl og storfugl. Moskusstammen som har sitt opprinnelige opphav fra Sør- Grønland er en av artene som er med på å sette sitt spesielle preg på fjellandskapet.

Villreinen har en særegen betydning for vern i området. Arten er kjent for sine lange vandringer for å utnytte de ulike beiteområdene i fjellet etter hva årstidene har å tilby. Dette gjør at villreinen er avhengig av store sammenhengende arealer, som kan være en utfordring når det gjelder menneskers stadig større inngrepen i de aktuelle områdene. Det å ta vare på et stort, sammenhengende og uberørt villmarksområde var et av hovedformålene med opprettelsen av nasjonalparken.

I tillegg til flott natur har nasjonalparken overnattingsbedrifter i og rundt parken som besøkende kan benytte seg av. Det er også en del næringsaktiviteter som er knyttet opp mot turismen på Dovrefjell. Dette er tilbud som hytteutleie, overnatting, jakt og fiske, guida turer, klatring, ridning, hundekjøring og leirskole/undervisning. I tillegg til dette arrangeres det jaktprøver i området på Hjerkin-Kongsvoll om høsten og det er et attraktivt område for skiturer vinterstid. Som en del av fylkesdelplanen er det lagt til rette for at det kan tilrettelegges for videre reiselivsutvikling i deler av randsonen til verneområdene. Dette er gjort for å sikre leveområdene til villreinen (Røtvei et. al 2006).

Figur 1.1: Oversiktskart over Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark med de aktuelle intervju-lokalitetene Kongsvold og Snøheim. (Kilde: Gule sider og www.ferien.no/images/norge.gif)

Intervju-lokalitetene Kongsvold og Snøheim befinner seg ved de østre innfallsportene ved Hjerkind. Hjerkind ligger midt mellom Dombås og Oppdal langs Europavei 6. Det ene av de to intervju-lokalitetene var ved stiskillet ovenfor Kongsvold fjellstue, der ferden kunne gå videre inn til Reinheim, Snøheim og Åmotdalshytta. Det andre studieområde befant seg rett ved gamle Snøheim turisthytte, i enden av veien fra Hjerkind til Snøheim som ligger ved foten av Snøhetta.

1.4 Teori

Et av hovedformålene til forvaltningsmyndighetene er å tilrettelegge for et godt og bærekraftig reiseliv (se innledning). I følge Innovasjon Norge er en bredere kunnskap om markedet særdeles viktig for å kunne utvikle et godt reiselivsprodukt. Hvordan denne kunnskapen kan komme frem og brukes i forhold til det å utvikle et mer miljøbasert og miljøtilpasset reiselivsprodukt er noe av det jeg vil ta for meg i dette kapitlet.

1.4.1 Segmentering av brukerne

Som nevnt tidligere i denne oppgaven finnes det ulike brukergrupper som tar i bruk naturområder til ulike formål. En lang rekke undersøkelser av fritidsbrukere og turister i en rekke nasjonalparker i ulike land har vist at folk har ulike krav og ønsker til fysiske, sosiale og forvaltningsmessige egenskaper ved besøket i en

nasjonalpark. For å oppnå en god forvaltning som evner å kombinere hensynet til verneverdiene med folks ulike ønsker og behov kan ikke brukerne i parken behandles som en homogen gruppe. Isteden bør en identifisere individer eller grupper av brukere med fellestrekk etter for eksempel sosioøkonomiske, sosiokulturelle og atferdsmessige egenskaper. Slik inndeling blir populært kalt markedssegmentering (Kap 4, Ellingsen et. al 2001). Fordelene med å dele brukerne opp på denne måten er å få muligheter til å ta hensyn til variasjonen innad blant brukerne av naturområdet, og med dette få bedre forståelse av hva som må til for å utvikle og forvalte området på en god måte i forhold til natur, skjøtsel og infrastruktur. Denne kunnskapen kan bidra til å minske konflikter, forbedre opplevelsen og øke tilfredsstillelsen til de besøkende, utvikle bærekraftig infrastruktur, forbedre økologisk, sosial og økonomisk påvirkning og få en prognose over den framtidige utviklingen (Fredman et. al 2005).

Det finnes flere måter å segmentere et forbrukermarked. Jeg vil i denne oppgaven konsentrere meg om å danne segmenter ved å finne kjennetegn ved brukerne i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark. Dette kan gjøres ved å ta utgangspunkt i vanlige segmenteringsvariable som geografi, demografi og psykografi. Deretter kan vi se på brukernes adferdskriterier som sier noe om brukernes syn og/eller behov (Kotler 2007).

I den *geografiske* segmenteringen blir brukerne delt opp etter kriterier som for eksempel landet de er fra, størrelsen på byen de bor i og/eller etter klimaet i området de er bosatt i. Hva som blir benyttet i undersøkelsen avhenger av hvilken type informasjon man er ute etter. Bedrifter innen reiseliv er ofte interessert i denne type informasjon om forbrukerne, da dette kan bidra med på å gi et bedre og mer helhetlig bildet av markedet. Det kan også hjelpe reiselivsbedriftene med å spisse budskapet sitt mer effektivt mot et type område.

Demografisk segmentering gir en beskrivelse av en populasjons størrelse, sammensetning og utvikling. Variabler som man ser på her kan være alder, kjønn, familiestørrelse, inntekt, utdanning, stilling, sivilstatus og religion. Denne type variabler blir ofte brukt i markedsundersøkelser der målet er å beskrive ulike type kundegrupper. En type informasjon man kan få ut i fra denne type segmentering er for eksempel at det kan være stor forskjell på hvilke type valg som gjøres innenfor reiselivsmønster når man ser på inntekts og utdanningsnivå. Ulempen med å bruke en slik type segmentering er at informasjonen man får sier lite om motiv, interesse, forventninger til brukerne, og årsaken til hvorfor de tenker og handler slik de gjør.

Psykografisk segmentering kan fortelle oss om hvordan brukerne tenker, føler og handler når de foretar enkelte valg og avgjørelser. Denne type segmentering kan gi kunnskap om forskjeller mellom mennesker i samme demografiske gruppe. Et eksempel på hva psykografisk segmentering kan brukes til er når vi lur på hvor viktig det er at en type destinasjonen har ulike type tilbud som inneholder organiserte og uorganiserte aktivitetstilbud som moskussafari, guida turer, rideturer, hundekjøring, barnevennlige kulturattraksjoner og andre type næringsaktiviteter som hytteutleie og overnatting. Ved å bruke denne formen for segmentering kan vi få kunnskap om brukerens motiv, interesse og forventninger (Kap 4, Ellingsen et. al 2001).

Atferdskriterier sier noe om hvordan brukerne kan deles opp etter hvilke anledninger de nyttiggjøre seg av et bestemt tilbud eller produkt. (Kotler 2007). I denne oppgaven vil dette dreie seg om hvor brukerne befinner seg under oppholdet (intervjusted) og type aktiviteter de foretar seg i de ulike områdene av organisert og/eller uorganiserte aktiviteter.

Man kan også bruke andre typer av segmentering i tillegg til de som er nevnt ovenfor. Andre former for segmentering er da *beskrivelse av reisen* der kategoriene som kan benyttes er rekreasjon og fornøyelse, besøk hos familie og forretningsreise/kurs og konferanser. En annen form er *en beskrivelse av de reisende* (Kap 4, Ellingsen et. al 2001).

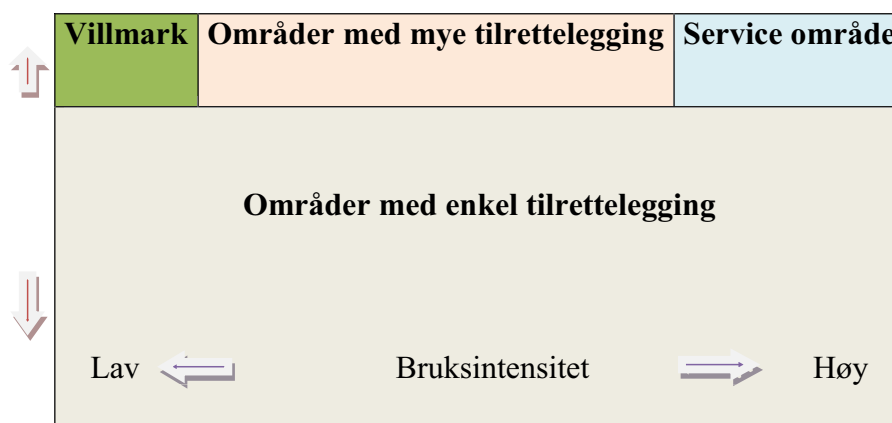
1.4.2 Forvaltningsmodeller

Som en del av forvaltningen er det satt opp et mål om økende kanalisering av ferdsel i Dovrefjellområdet. Å dele nasjonalparken inn i ulike forvaltningssoner er et verktøy for å oppnå differensiert bruk i verneområdet. Dette er et tiltak som skal sikre de mest sårbare områdene for teknisk tilrettelegging, og gjøre de mindre sårbare områdene attraktive for miljøtilpasset turistvirksomhet (Røtvei et. al 2006). Å differensiere verneområdene inn i ulike soner er et virkemiddel som er blitt brukt av mange land. Det er utarbeidet ulike modeller som er tilpasset ulike formål med forvaltningen. Det er blant annet utviklet modeller som skal tilrettelegge for friluftsliv/naturopplevelser og andre interesser knyttet til reiseliv (Lykkja 1999). Kunnskap om markedet, dvs. menneskene som bruker området og hvordan de bruker det er et godt utgangspunkt når man skal begynne med forvaltningsarbeidet. Dette er med på å øke sannsynligheten for at de kvalitetene naturområdene har, også matcher brukernes forventninger i de ulike områdene. I dette avsnittet vil jeg fokusere på de to planleggingsmodellene LAC og ROS. Begge modellene er metoder som blir brukt i forbindelse med planlegging av rekreasjonsområder der flerbruksperspektivet er noe av det som det blir

fokusert mest på i arbeidet (Lykkja 1999). Avsnittet vil først og fremst dreie seg om ROS-modellen, da jeg senere i oppgaven vil drøfte mine funn opp mot en evt. ROS basert plan for studieområdet.

ROS-modellen – ”Recreation Opportunity Spectrum

Denne modellen ble utviklet i USA på 1970 tallet og er det mest utviklete og brukte soneringsverktøyet innen forvaltning av naturområder. Folk har ofte ulike motiver når de utøver friluftsliv, og det finnes et bredt spekter av ulike naturopplevelser, alt fra urørt villmark til asfalterte turveier. ROS-modellen er utviklet for å gjøre opplevelsene brukerne er ute etter mer tilgjengelige (Viken 2004). Ved å dele inn de aktuelle naturområdene inn i soner med ulike type opplevelser kan man lettere oppfylle brukernes ulike behov og ønsker, både på det miljømessige og sosiale plan (Gundersen & Bentsdal, arealplaner for friluftsliv i skog 2000). Det finnes ikke noe bestemt regelverk for hvordan denne inndelingen skal være, men inndelingen baserer seg på en akse som går fra det primitive/ville/urørte til det mer siviliserte/urbane /tilrettelagte (Vistad 1995). Det er likevel viktig å erkjenne at denne modellen bygger på hva arealene kan gi og hvilke forutsetninger området har for å kunne tilrettelegge for de ulike rekreasjonsklassene. Figur 1.2 gir et klarere bilde på hvordan dette kan gjøres ved å dele opp området etter opplevelse og bruk.

Figur1.2 er en enkel skisse som viser hvordan man kan dele opp naturområder etter opplevelse og bruk.

kilde: (Gundersen & Bentsdal, arealplaner for friluftsliv i skog 2000).

Ros modellen er også et verktøy for å minske konflikter mellom de ulike brukerne av et naturområde. Brukergrupper det f. eks kan være snakk om her er de som bedriver friluftsliv, skogbruk og intensiv turisme (Fredman et. al 2005). Konflikten mellom kommersiell og tradisjonell bruk av naturområder er også en utfordring for forvaltningsmyndighetene, der ROS modellen kan være godt hjelpemiddel.

Det er tre forhold som ligger til grunn for at et område skal få de miljø og områdekvalitetene som skal til for å oppfylle målene ved bruk av modellen. De tre dimensjonene er:

- ❖ De fysiske forholdene
- ❖ De sosiale forholdene
- ❖ De forvaltningsmessige forholdene

Når de fysiske forholdene blir registrert er det de biologiske, fysiske og kulturhistoriske ressursene som ligger til grunn for analysene. Det blir også tatt hensyn til graden av menneskelige inngrep i de aktuelle områdene. Når de sosiale forholdene blir registrert blir det satt fokus på menneskers adferd og opplevelsene som er knyttet til dette. I den forvaltningsmessige dimensjonen er det regelverk, forvaltningspersonell, forvaltningstiltak og serviceinnretninger i de aktuelle områdene som er de viktigste forholdene å konsentrere seg om (Vistad 1995). ROS er et forvaltningsverktøy som ikke tar utgangspunkt i gjennomsnittsmennesket altså et homogent marked, men som baserer seg på at mennesker er forskjellige, og at ulike mennesker søker ulike opplevelser. Modellen tar også utgangspunkt i at man søker opplevelser ved å utøve aktiviteter i miljøer, og at ulike miljøer gir ulike opplevelser. Et viktig moment modellen også representerer, er at det ikke finnes miljøer som kan (eller skal) tilby alt for alle (Gundersen & Bentsdal 2000, arealplaner for friluftsliv i skog).

ROS har også dannet grunnlaget for utviklingen av en annen type forvaltningsmodell kalt LAC "Limits of acceptable change". Denne modellen fokuserer på den opplevde miljøtilstanden til brukerne (Viken 2004). LAC er en mer omfattende forvaltningsmodell enn ROS, og er utviklet for forvaltning og planlegging av amerikanske villmarksområder. Modellen består av 9 ulike steg som bygger på forståelsen av fire ulike type bæreevner: Økologisk bæreevne, fysisk bæreevne og rekreasjonsmessig bæreevne (Vistad 1995). LAC modellen er et slags rammeverk for hvor mye påvirkning og forandring som burde bli tillatt når man snakker om områdets bæreevne. Å kartlegge informasjon om naturressurser, sosiale hensyn og forvaltning i et naturområde er viktig for å kunne tilby den kvaliteten brukergruppene er ute etter og LAC er et sentralt verktøy i dette arbeidet. Modellen legger til rette for at brukere og forvaltere skal kunne komme fram til et felles ønske om hvordan området skal være både når det gjelder områdets fysiske tilstand og sosial tilstand (Vistad 1995)

1.4.3. Lignende undersøkelser

I denne delen av oppgaven vil jeg se på lignende brukerundersøkelser som er blitt gjort både i Norge og i Sverige. De ulike områdene jeg skal se nærmere på er viktige naturområder for både friluftsliv og turisme. Jeg vil gå nærmere inn på bruken og brukerne av de ulike områdene ved å ta utgangspunkt i demografi, geografi, psykografi og adferdskriterier. Senere vil jeg drøfte disse funnene opp mot mine egne funn.

Fulufjellet nasjonalpark

Fulufjellet nasjonalpark ble opprettet i 2002, og representerer et landskap med store naturverdier og særpreget vegetasjon. Nasjonalparken ligger ved grensen til Sverige, øst for Trysil kommune. I nasjonalparken finner man et rikt dyreliv, og landskapet representerer alt fra storslagne vidder til urskoger. I sammenheng med opprettelsen av nasjonalparken ble det gjennomført en besøksstudie både før og etter nasjonalparken ble etablert. Jeg vil i denne oppgaven sette størst fokus på undersøkelsen som ble gjort i 2003, året etter at området fikk status som nasjonalpark.

Biografiske data: Tyskere er den gruppen som representerer den største gruppen av de utenlandske besøkende med 14 prosent. Danmark følger etter med cirka 7 prosent, Nederland med cirka fire prosent, Norge like under 2 prosent og Sveits med cirka 1 prosent, mens de resterende nasjonalitetene utgjorde omtrent 3 prosent til sammen. Besøkende i Fulufjellet nasjonalpark varierte i alder fra 15 til over 51 år. Aldersgruppen fra 51 år og oppover var den største gruppen som utgjorde halvparten av utvalget (50,5 %). Aldersgruppen 31-50 år utgjorde 36,1 prosent av utvalget, mens aldersgruppen 15-30 år utgjorde 13,3 prosent.

Bruken av området/aktiviteter: Flertallet (65,8 %) av de besøkende hadde kortere vandringar som viktigste aktivitet. Aktiviteter som naturfotografering og fuglekikking/naturstudier ble utøvet av relativt mange, men ble ikke favorisert som viktigste aktivitet. Rett under 1 prosent av de besøkende hadde enten fiske, jakt, bær eller sopplukking som viktigste aktivitet.

Overnatting: I overkant av en fjerdedel av de besøkende bor i campingvogn/bobil når de besøker området, og 24,5 prosent velger å bo i egen/privat hytte. I følge undersøkelsen benytter cirka 23 prosent av respondentene seg av en kommersiell overnattingsbedrift i eller rundt nasjonalparken.

Besøket i nasjonalparken: De viktigste faktorene for å besøke Fulufjellet er å oppleve vakker natur, at området ikke er nedtråkket, å oppleve noe som er upåvirket av mennesker, oppleve stillhet og ro og oppleve

villmark. En av faktorene som var mindre betydningsfulle for de besøkende var at de har bekjente som bor i nærheten, å møte mange interessante mennesker, at området ligger i nærheten av hjemstedet og at det finnes muligheter for fiske.

Når vi ser på betydningen nasjonalparkstatusen har for området viser det seg at 10 til 15 prosent av de besøkende kommer til området på grunn av dette. Tre fjerdedeler visste at området var en nasjonalpark fra før.

Opplevelser i parken: De viktigste opplevelsesfaktorene for de besøkende i Fulufjellet nasjonalpark var opplevelsen av storslagenhet, avkopling og ren og urørt natur. Stillhet var også en opplevelsesfaktor de besøkende synes var nokså viktig under besøket. Relativt få opplevde noe form for risiko under besøket.

Tilrettelegging og forvaltning: Det er et stort flertall av de besøkende som synes kvaliteten på overnattingssteder, vindskydd/gapahuker, merkede stier, klopper, broer, søppeldunker, skilt/veivisere langs veien og informasjonstavler er bra til meget bra i nasjonalparken.

Femundsmarka nasjonalpark og Femundsmarka landskapsvernområde.

Denne undersøkelsen er en del av en doktoravhandling som ble ferdigstilt i 1995, gjennomført og skrevet av Odd Inge Vistad. Det ble også gjennomført sammenligninger med andre studier som var blitt gjort i Rogen og Långfjellet. Jeg har valgt å fokusere på noen av resultatene som kom frem fra studien i Femundsmarka, og se på de dataene som er mest relevant for denne masteroppgaven.

Femundsmarka ligger mellom Hedemark og Sør-Trøndelag, og er et særpreget fjellområde. Området grenser til Långfjellet naturreservat og Rogen naturreservat i Sverige. Femundsmarka er et område med mange muligheter hvis man skal utøve noen form for friluftaktivitet. Området består av flere vassdrag og sjøer med gode fiskemuligheter, det sammenhengende sjøsystemet gir også de besøkende gode muligheter til kanopadling. Det er også et godt oppmerket stisystem for de som er interessert i å gå både korte og lengre turer. Området blir mest brukt til utøving av friluftsliv, reindrift og noe turisme.

Brukerundersøkelsen ble gjennomført ved hjelp av en selvregistreringsmetode. Denne metoden gikk ut på at brukerne registrerte seg i spesielle kasser som var plassert langs hovedstiene i området. Alle spørsmålene i spørreundersøkelsen var utforma på norsk, tysk og engelsk. Selve registreringen foregikk i månedene juli og august. Vistad segmenterte gruppene etter en hvilken aktivitet de utøvde og eventuell tidligere erfaringer i

området. De tre gruppene er delt inn i en turgruppe, en friluftsgruppe og en villmarksgruppe. Turgruppen kjennetegnes ved at selve turen (aktiviteten) er viktigere enn naturmiljøet. Friluftsgruppa kjennetegnes ved at de setter pris på fysisk tilrettelegging og på en upåvirka natur. Villmarksgruppa er helt klart den strengeste gruppen når det kommer til fysisk tilrettelegging, og setter pris på et enkelt og upåvirka miljø uten tilrettelegging.

Biografiske data: Det er helt klart nordmenn som dominerte blant de utenlandske brukerne i Femundsmarka sommeren 1986. Sverige og Tyskland var også godt representert med 22 og 13 prosent. Godt over halvparten av brukerne har høyere utdanning som tilsvarer utdanning høyere enn gymnas/videregående skole. Brukerne i Femundsmarka varierte i alder fra 15 år til over 55 år. Tre fjerdedeler av utvalget var under 44 år. Fordelingen under denne gruppen var relativt jevn. Cirka en tiendedel av brukerne var over 55 år.

Bruken av området/aktiviteter: Blant brukerne var flerdagers tur og fiske de to viktigste aktivitetene. Padling og endagsfottur var aktiviteter som også ble utøvet av relativt mange (14 % i hver gruppe).

Opplevelser i parken: Over halvparten av respondenten synes i høy grad at de hadde fått en villmarksopplevelse når de besøkte området. De fleste av brukerne var positive til å møte andre mennesker på turen.

Overnatting: I følge undersøkelsen overnatter 40 prosent av brukerne i telt, og litt over halvparten benyttet seg av telt eller delvis i telt. Rundt en fjerdedel av brukerne overnattet delvis i turisthytter eller bare turisthytter. Det er friluftsgruppa og turgruppa som benyttet seg mest av telt under oppholdet i Femundsmarka. Turgruppa benyttet seg i større grad i turisthytter, hvis de i det hele tatt overnattet.

Tilrettelegging og forvaltning: Undersøkelsen tok også for seg spørsmål som omhandlet søppel, slitasje og støy. Reaksjonen blant brukerne var mest negative når det gjaldt søppel. Dette gjaldt spesielt søppel rundt hytter og leirplasser. Reaksjonene var noe mildere når det kom til den observerte slitasjen på mark og vegetasjon, men i motsetning til dette var mengden noe høyere på dette området. Det var positive tilbakemeldinger på opplevelsen av støy, det var svært få som opplevde dette under besøket. Når det kom til de fysiske tilretteleggingstiltakene som var gjort i området var det generelt gode tilbakemeldinger. I følge undersøkelsen var tre fjerdedeler av brukerne fornøyd med kvaliteten på de

merkede stiene. Det tilretteleggingstiltaket som kom dårligst ut var kvaliteten på stokkeleggingen av våte myrer. Når det gjaldt mengden på de fysiske forvaltningstiltakene var det ulikt syn mellom gruppene når det kom til mengden bruer og mengde informasjonsskilt. Svaralternativet ”passe mengde ” fikk den største oppslutning. Dette gjaldt særlig mengden på merkede stier, bruer, turisthytter og informasjonsskilt.

Ferdsel ut fra fjellnære reiselivsbedrifter. Rondane/Sølnkletten, Hardangervidda og Setesdalsheiane.

Undersøkelsen ble gjennomført og skrevet av Odd Inge Vistad i 2009. Arbeidet ble satt i gang i forbindelse med arbeidet med forvaltningsplanen for tre store villreinsområder. Det var i denne forbindelse et behov for å få bedre kunnskap om villreins arealbruk og menneskelig aktivitet. Undersøkelsen fant sted på tre ulike reiselivsbedrifter i hvert fjellområde. Det ble lagt ut spørreskjemaer på hver enkelt rom, et på hvert rom. Det ble i alt besvart 404 spørreskjemaer, der flesteparten var besvart i vintersesongen. Bedriftene ble delt inn i fire ulike grupper i analysene: Turhotell, Alpinhotell, Reise Til - bedrifter og Reise forbi- bedrifter. Undersøkelsen skiller seg fra de andre ved at de besøkende ikke i samme grad som ved de andre undersøkelsene spesifikt omhandlet bruk av verneområder, men alle hotellene befant seg i nærheten av villreinområder.

Biografiske data: Fleste parten av respondentene var Norske (73 %). Det var stort sett bare europeiske respondenter, der svenskene var representert med 7 %. Brukerne varierte i alder fra 16 år til 82 år. Litt over halvparten av respondentene (53 %) har mer enn tre år med høyere utdanning.

Overnatting: 3,8 døgn var antall netter gjennomsnittsturisten overnattet på hotellet. 15 prosent av gjestene bodde bare ett døgn på hotellet.

Motiver for besøket: Her ser vi på de alternativene som har mange svar og et gjennomsnitt poeng på over fire, dvs. mellom enig og svært enig. De motivene som kom frem var *fin natur*, *varierte turtilbud*, og *gode turstier*. De motivene som får den minste poengsummen er alternativet *tilfeldig* og *nær villrein*.

Bruken av området: Over to tredjedeler av respondentene svarer at de har vært på tur eller utøvd friluftsliv i løpet av dagen. Blant sommerturistene var det fottur den mest populære aktiviteten (71 %).

Tilrettelegging og forvaltning: Når det gjaldt tilrettelegging for friluftsliv rundt dagsturområdene svarer flesteparten av gjestene (91 %) at de er fornøyd med tilretteleggingen. Cirka to tredjedeler av

hotellgjestene ved fjellnære hotell svarer at de er positive til fysisk tilrettelegging. Vistad presenter også funn fra andre lignende undersøkelser, når det gjelder holdninger til fysisk tilrettelegging. Gruppen villreinjegere fra snøhettaområdet er en av de gruppene som er minst positive til fysisk tilrettelegging.

Majoriteten av brukerne på sommerstid benyttet seg nesten bare av godt merkete og skilta stier. En del av spørreskjemaet tok også for seg hvordan gjestene ville oppleve at noen av ferdsele i de kjente områdene ble regulert av hensyn til villreinstammen i området. Her var det mange som sa seg villig til å akseptere reguleringen.

Tabell 1.1: oppsummerer de viktigste momentene i de tre undersøkelsesområdene Fulufjället nasjonalpark, Femundsmarka nasjonalpark, Rondane/sølnkletten, Hardangervidda og Setesdalsheiane.

	Fulufjället nasjonalpark	Femundsmarka Nasjonalpark	Ferdsele ut fra fjellnære reiselivsbedrifter. Rondane/sølnkletten, Hardangervidda og Setesdalsheiane
Biografiske data	Nasjonalitet: Tyskere er den største gruppen blant utlendingene. Alder: 15-51 år. Aldersgruppen over 51 år utgjorde over 50 %. Utdanning: -----	Nasjonalitet: Svensker er den største gruppen blant utlendingene. Alder: 15- 55 år og oppover. Tre fjerdedeler er under 44 år. Utdanning: Over halvparten har høyere utdanning.	Nasjonalitet: Svensker er den største gruppen blant utlendingene. Alder: 16-82 år. Utdanning: Over halvparten har høyere utdanning.
Bruken av området/aktiviteter	Viktigste aktivitet: Vandring, dagsbesøk	Viktigste aktivitet: Flerdagerstur og fiske	Viktigste aktivitet: Fottur
Overnatting/bruk av kommersielle tilbud	En fjerdedel overnattet i campingvogn/bobil. Litt under en fjerdedel benyttet et kommersielt	40 % overnattet i telt. En fjerdedel i turisthytte.	Hotell

	overnattingstilbud.		
Besøket i nasjonalparken/motiv	Vakker natur, at området ikke er nedtråkket, upåvirket av mennesker, stillhet og ro, og villmark.	_____	Fin natur, varierte turtilbud, gode turstier.
Opplevelser i parken	Storslagenhet, avkopling, ren og urørt natur.	Villmark	_____
Tilrettelegging/forvaltning	Kvalitet: Bra-meget bra på overnattingssteder, vindskydd/gapahuker, merkede stier, klopper, broer, søppeldunker, skilt/veivisere og informasjonstavler.	Kvalitet: positive tilbakemeldinger på de fysiske tilretteleggingstiltakene. Tre fjerdedeler fornøyd med kvaliteten på de merkede stiene. Passe mengde på merkede stier, bruer, turisthytter og informasjonsskilt.	91 % av de besøkende var fornøyd med tilretteleggingen for friluftsliv. Cirka to tredjedeler er positive til fysisk tilrettelegging. Mange ser seg villig til å akseptere at noe av ferdselen blir regulert. Majoriteten benyttet seg av godt merkede stier.

2. Materiale/ Metode

2.1 Valg av metode

Det er to ulike metoder man kan ta i bruk som redskap for å gjennomføre forskningsbaserte undersøkelser, dette er kvalitativ og kvantitativ metode. Det som skiller de to metodene fra hverandre er hovedsakelig det at kvantitativ metode omformer data til tall og mengdestørrelser, mens i kvalitativ metode er det forskerens tolkninger og forståelse av data som kommer er det sentrale (Holme og Solvang 2004).

Metoden vi har benyttet i denne oppgaven er kvantitativ. De mest vanlige kvantitative metodene er ulike former for utspørringsteknikker. Spørsmålene er ofte utarbeidet på forhånd og standardisert. Det vil si at alle som er med på undersøkelsen får de samme spørsmålene med de samme svaralternativene. (Silkaset et. al 2007 s. 62).

Den vanligste måten å utføre denne metoden på er ved telefonintervjuer, personlig intervju eller ved spørreskjemaer til selvutfylling. Metoden for denne oppgaven foregikk ved bruk av spørreskjemaer der brukeren fylte ut spørreskjemaet selv. En Survey er en utspørring av et stort representativt utvalg av personer (Ringdal 2006). I dette tilfellet består utvalget av turister/brukere av Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark som har blitt spurt om å fylle ut et 10 siders spørreskjema som er utarbeidet på norsk, tysk eller engelsk. Området undersøkelsene foregikk i var i hovedsak på to hovedbaser. Dette var på veien inn til Snøheim og ved stiskillet på oversiden av Kongsvold fjellstue. Det ble også foretatt undersøkelser en gang inne på Kongsvold kro, og ved innfallsporten i tilknytning til Kongsvold fjellstue. Vi spurte i hovedsak turister/brukere som var på vei ut av området, da en del av spørsmålene går på opplevelsene inne i nasjonalparken.

2.2 Populasjon og Utvalg

Studiepopulasjonen er gruppen av mennesker som forskeren samler inn informasjon om. Et av de første stegene i undersøkelsesprosessen er å finne ut "the population of interest", altså respondenter som er av interesse for vår spørreundersøkelse. Dette innebærer blant annet spesifiserte karakteristikk som for eksempel om respondentene befinner seg i det geografiske området som undersøkelsen skal finne sted samt demografiske faktorer (McDaniel/Gates 2006, s 296). I vårt tilfelle er vår primære interessegruppe turistene/brukerne av Dovre-Sundallsfjella nasjonalpark. Når det gjelder de demografiske karakteristikkene

var vårt eneste kriterium at respondenten skulle være over 15 år. Populasjonen vi kommer til å benytte oss av i vår undersøkelse vil bestå av individer, grupper og familier.

Ut fra populasjonen vi har valgt ut finnes det et utvalg vi må trekke ut for å gjennomføre spørreundersøkelsen. Når man skal gjennomføre en slik undersøkelse er det viktig å ha et utvalg som er stort nok til at det dekker formålet med undersøkelsen. I vårt feltarbeid spurte vi 707 brukere/turister om de var villig til å svare på vårt spørreskjema, og fikk til sammen 401 respondenter på undersøkelsen. Dette ga oss en svarprosent på 56 %. Av de som valgte å si nei til å svare på undersøkelsen kunne dette være av ulike årsaker. Et fåtall uttrykte misnøye med å bli spurt på tur i fjellet. Av de som hadde vært på lengre turer var det mange som var slitne og sultne etter en lang tur, og takket av den grunn nei til å svare på undersøkelsen. Tabell 2.1 viser en oversikt over antall spurte og antall respondenter sommeren 2008.

Registreringstabell

Tabell 1 Tabell 2.1: En oversikt over feltarbeidsplanen med antall spurte og antall respondenter i undersøkelsen

Dato	Område	Antall spurte	Antall respondenter	Svarprosent
15.juli	Kongsvold	12	10	83.3 %
16.juli	Kongsvold	9	7	77.8 %
17.juli	Snøhetta	27	15	55.5 %
18.juli	Kongsvold	17	16	94.1 %
19. juli	Snøhetta	14	10	71.4 %
20.juli	Kongsvold	17	13	76.5 %
21.juli	Snøhetta	40	24	60.0 %
22.juli	Snøhetta	55	30	54.5 %
23.juli	Snøhetta	74	40	54.0 %
24.juli	Kongsvold	41	29	70.7 %
25.juli	Snøhetta	90	30	33.3 %
26.juli	Kongsvold	14	4	28.6 %
27.juli	Snøhetta	81	40	49.4 %
28.juli	Snøhetta	33	17	51.5 %
29.juli	Kongsvold	31	26	83.9 %
30.juli	-	-	-	-
31.juli	Snøhetta	26	13	50.0 %
1.august	Kongsvold	27	9	33.3 %
2.august	Kongsvold/Snøhetta	58	40	68.9 %
3.august	Snøhetta	31	23	74.2 %
4.august	Kongsvold	10	5	50.0 %
	Totalt	707	401	56.7 %

2.3 Utforming av spørreskjema

I arbeidet med å utarbeide spørreskjemaet ble vi oppfordret av både Dovrefjellrådet som er vår oppdragsgiver samt vår veileder til å bruke spørsmålene som står i ” Brukerhåndboken for Brukerundersøkelser i Naturområder” (Kajala et. al 2007) som utgangspunkt. Denne håndboken er den norske utgaven som er utviklet fra manualen ”Visitor monitoring in nature areas – a manual based on experiences from the baltic and nordic countries”. Ved å benytte oss av denne håndboken og bruke mange av de samme spørsmålene kan oppgaven vår senere bli benyttet til å sammenligne våre resultater med lignende undersøkelser som er gjort i andre nasjonalparker både i Norge og i utlandet. Vi benyttet også egne spørsmål vi hadde laget i noen deler av spørreskjemaet.

Vi utarbeidet spørreskjemaet i Microsoft Office Word perioden juni måned 2008. Undersøkelsen består hovedsakelig av lukkede spørsmål da dette er med på å gi respondentene de samme svaralternativene å velge mellom. En svakhet ved slike spørsmål kan være at respondenten ikke kan kjenne seg igjen i noen av alternativene som er listet opp. Det ble derfor lagt ned mye arbeid i spørsmålene vi utarbeidet, i tillegg til at vi var relativt trygge på å bruke spørsmålene fra brukermanualen da disse har vært utprøvd før.

Spørreundersøkelsen hadde også noen åpne spørsmål der respondenten selv kunne formulere svaret og uttrykke seg med egne ord. Fordelen med å ha med åpne spørsmål er at det ofte kan resultere i mer informasjon eller mer nyansert informasjon (Ringdal 2006).

Når vi utformet spørreskjemaet begynte vi med enkle spørsmål som også kunne vekke interesse hos brukeren. De mer krevende spørsmålene plasserte vi midt i spørreskjemaet og avsluttet så med demografiske spørsmål til slutt. Årsaken til at vi satte det opp slik var for å få flyt i strukturen av spørreskjemaet og samtidig ta hensyn til respondenten (Ringdal 2006 s 276).

Vi sendte ut et førsteutkast der vi fikk tilbakemeldinger fra representanter i Dovrefjellrådet og vår veileder Øystein Aas i NINA. Etter å ha fått tilbakemeldinger og diskutert dette endret vi skjemaet noe. Utfordringen her var å dekke flere interesseområder som var relevant for vår oppdragsgiver og samtidig begrense oss slik at vi fikk en god og presis undersøkelse. Vi utførte også en pretest blant venner og bekjente for å undersøke om det kunne oppstå noen misforståelser eller vanskelige spørsmål, og om skjemaet ikke var for tidkrevende. Grunnen til at vi gjorde dette var i hovedsak for å undersøke hvordan spørreskjemaet fungerte i praksis. Ut ifra tilbakemeldingene vi fikk endret vi noe på layouten og enkelte av formuleringene til spørsmålene vi hadde laget selv. Hovedkategoriene spørreskjemaet omhandlet er listet opp nedenfor i den samme rekkefølgen vi finner i spørreskjemaet:

- Aktiviteter
- Organiserte aktivitetstilbud
- Bispisningstilbud
- Overnatting
- Nasjonalparksenter
- Besøket ditt i nasjonalparken

- Tilrettelegging og forvaltning
- Brukerprofil

Siden utvalget vårt trolig ville bestå av ulik nasjonalitet valgte vi å oversette spørreskjemaet til engelsk og tysk. Den tyske versjonen fikk vi oversatt av en god bekjent og venn av meg ved navn Claudia Gheorghe. Claudia er opprinnelig tysk, men har bodd og jobbet i Norge i noen år. Vi følte oss derfor veldig trygge når vi benyttet oss av henne ved oversettelsen av spørreskjemaet fra norsk til tysk. Den engelske oversatte vi selv med bistand fra Brukerhåndboken for Brukerundersøkelser i Naturområderveilederen (Kajala et al 2007).

2.4 Datainnsamling/Primærdata

Som nevnt tidligere i dette kapitlet valgte vi å benytte oss av et selvutfyllende spørreskjema for å innhente data. Ved å utføre en spørreundersøkelse slik vi gjorde samler vi inn såkalte primærdata. Her får vi inn informasjon vi vil vite om brukeren som skal være med på å gi svar på problemstillingen vi har utformet. Det man kan få frem fra en slik spørreundersøkelse er informasjon om hva folk vet, hva folk mener, hva folk gjør og eventuelt hvor de oppfatter seg selv og sin situasjon. Det er også vanlig å kombinere dette med spørsmål om hvem de er: kjønn, alder, utdanning, bosted, inntekt osv (McDaniel & Gates 2006)).

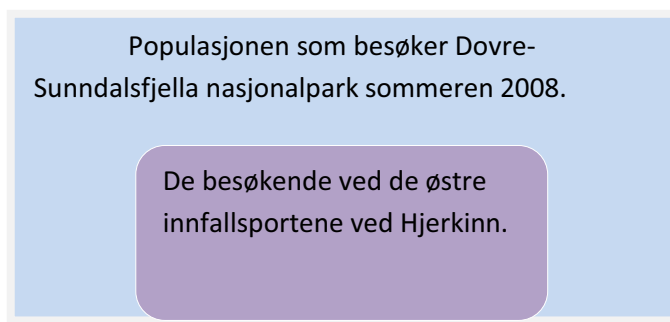
Når vi gjennomførte undersøkelsen oppsøkte vi respondentene inne i nasjonalparken, fortalte dem om prosjektet, hva spørreundersøkelsen omhandlet og spurte om de var villig til å svare på vårt spørreskjema. De positive sidene ved å gjøre det på denne måten er at vi er til stede hele tiden, kan gi veiledning og svare på eventuelle misforståelser og i noen tilfeller lese opp spørsmålene for de som synes dette var vanskelig. Slike undersøkelser er egnet for et relativt stort utvalg og vi som deler ut spørreskjemaet kan være med på å motivere brukeren til å gjennomføre undersøkelsen. Svakheter ved å benytte denne metoden er at det er forholdsvis ressurskrevende da vi var til stede hele perioden da denne undersøkelsen fant sted. Siden vi i dette tilfellet utførte spørreundersøkelsen ute, var vi også til en viss grad avhengig av været.

En av de første dagene satt vi også på Kongsvold kafé og kafeen på Furuhaugli. Vi fant raskt ut at dette ikke lønte seg da det var nokså få respondenter og få respondenter innenfor vår målgruppe. Menneskene vi traff her var stort sett innom for å få seg litt mat eller en kopp kaffe. Målgruppen vår var de som brukte parken, og som hadde opplevd nasjonalparken som bruker/turist. Som et alternativ kunne vi legge igjen noen undersøkelser på de ulike overnattingsbedriftene i området. Vi valgte ikke å gjøre dette da vi ikke kunne følge opp respondenten på samme måte som ved å være til stede. Det ideelle for vår undersøkelse ville vært

å få et representativt utvalg av brukere fra hele Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark som dekket bruken av parken hele eller større deler av året. Dette hadde gitt oss et mer riktig og helhetlig bilde av resultatet på undersøkelsen vår. For å få gjennomført dette måtte vi ha vært flere personer som utførte undersøkelsen samtidig, og som var tilgjengelig til å gjøre dette over en lengre periode. Siden dette er en masteroppgave som skal skrives og gjennomføres over en tidsperiode på 6 måneder var vi nødt til å foreta noen avgrensninger. I møte med Dovrefjellrådet og vår veileder fant vi det naturlig å bruke Hjerkin-Kongsvold området som hovedbase da dette er et populært og attraktivt område å besøke. Sesongavgrensningen valgte vi å gjelde sommeren 2008 perioden 17.juli.-4.august. Vi valgte denne perioden av hensyn til tilgjengeligheten til flest mulige brukere da dette er ferisesongen både i Norge og mange andre land.

2.4.1 Utvalgsramme

Definisjonen på en utvalgsramme er i følge Gripsrud et. al 2007: *Utvalgsrammen er en liste over elementene som inngår i populasjonen, eller eventuelt et sett med anvisninger for hvordan elementene skal finnes.* Ser vi på vår undersøkelse vil populasjonen være alle som besøker Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark sommeren 2008. Av ressurshensyn var vi nødt til å innskrenke dette noe, og i samråd med oppdragsgiver valgte vi å ta utgangspunkt i brukerne som hadde området rundt Kongsvold og Snøheim som endepunkt for besøket i nasjonalparken. Utvalgsrammen vår vil være de som besøkte de østre innfallsportene ved Hjerkin, altså Kongsvold og Snøheim.

Figur 2.1 viser forholdet mellom populasjon og utvalgsramme.

Det finnes to typer utvalg man kan benytte innenfor utvalgsmetoden: sannsynlighetsutvalg eller et ikke-sannsynlighetsutvalg. I et sannsynlighetsutvalg er det en kjent sannsynlighet for at en hver enhet i populasjonen kan bli trukket ut (Ringdal 2006 s.143). Det er fire typer sannsynlighetsutvalgsmetoder: enkel tilfeldig trekking, systematisk trekking, stratifisert utvelging og klyngeutvalg. Enkel tilfeldig trekking er den mest genuine formen for sannsynlighetsutvalg og garanterer at et hvert medlem av en populasjon har en kjent lik sjanse for å bli trukket ut (McDaniel & Gates 2006, s 307). Den systematiske trekkingen forgår ved at en hel populasjon blir nummerert og elementer blir trukket ut ved intervaller. Et stratifisert utvalg er ofte

en god metode å bruke når man vil ha bra representativitet i utvalget. Ved et klyngeutvalg er utvalget trukket ut fra en bestemt gruppe/klynge som på forhånd har blitt trukket ut fra noen primære utvalgsområder (Ringdal 2006 s).

Ikke-sannsynlighetsutvalg er en metode som ofte blir brukt, vi kan dele denne metoden opp i tre. De tre metodene er: kvoteutvelging, bekvemmelighetsutvelging og vurderings utvelging (Gripsrud et. al 2007). I en kvoteutvelging er ofte kvoten bestemt etter demografiske eller klassifiserende faktorer som er plukket ut av intervjueren (McDaniel & Gates 2006 s). En annen måte å gjøre det på er å bestemme elementene etter hvor lett det er å få til. Denne metoden blir i følge Gripsrud et. al 2004 kalt bekvemmelighetsutvalg. Vurderingsutvalg som er den tredje og siste metoden blir beskrevet ved at noen elementer fra populasjonen blir valgt ut av analytikeren. Utvalget representerer en gruppe med bestemte egenskaper som analytikeren ønsker skal være representert.

Utvalget i vår egen undersøkelse representerer et ikke-sannsynlighetsutvalg, da individene i vår undersøkelse ikke er tilfeldig valgt. Undersøkelsen fant sted i et valgt område/områder og tidsrommet for undersøkelsen var ikke tilfeldig. Av de ulike metodene som er nevnt ovenfor vil jeg plassere denne undersøkelsen i et bekvemmlighetsutvalg. Av praktiske årsaker var tidsrommet for vår undersøkelse lagt til midten av sommeren, med en tidsramme på tre til fire uker. Utvalget var for så vidt bekvemmelig ved at vi plasserte oss i et område vi visste at det ville komme forbi passerende som vi kunne spørre. Vi hadde valgt å plassere oss inne i parken, da det var brukerne av parken vi var interessert i å nå. Dette vil i noen grad representere et vurderingsutvalg, da vi også vurderte dette opp mot å sitte inne på noen av fjellstiene i området.

2.5 Validitet og reliabilitet

I analysearbeid blir ofte graden av validitet (gyldighet) og reliabilitet (pålitelighet) vurdert. Når man skal se på validiteten i spørreundersøkelser er det viktig å se på dataens relevans for problemstillingen og om målingene måler det de faktisk skal måle. Når en skal se på reliabiliteten til analysen som er blitt gjort, er det viktig å ta hensyn til to punkter: nøyaktighet og fraværet av tilfeldige målefeil. Reliabilitet blir vurdert etter graden av om målinger er fri for tilfeldige data og av den grunn gir konsekvent jevne og riktige data (McDaniel & Gates 2006). Validiteten og reliabiliteten av vårt datamateriale vil jeg komme nærmere inn på i diskusjonsdelen.

2.6 Statistisk metode

For å kunne analysere innsamlet data ved hjelp av statistikk har jeg brukt programpakken SPSS versjon 15.0 og 17.0 for Windows. SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) er den mest brukte programpakken i samfunnsvitenskapen (Ringdal 2006).

Dataene vi samlet inn i form av spørreskjemaer registrerte vi først som talldata i Microsoft Office Excel, i tillegg utarbeidet vi en kodebok til dette. Hensikten med å lage en kodebok er å gi tallkodene og verdiene en mening slik at det blir en sammenheng mellom spørsmålene i spørreskjemaet og variablene i datasettet. Det skal også gi en forklaring på hvordan man skal forstå tallene som er tastet inn i SPSS.

Etter at alle dataene var klargjort for analyse, tok jeg i bruk flere ulike analyseteknikker. De statistiske teknikkene brukes for å bearbeide de ulike variablene som er satt opp i et spørreskjema. Det finnes to typer variabler, kvalitative variabler og kvantitative variabler. I en kvantitativ variabel blir verdien angitt med tall, en kvalitativ variabel blir som oftest angitt med en navnkategori. Variabelen kan igjen deles opp i fire grupper: nominalnivå, ordinalnivå, intervallnivå og indikator. Nominalnivåvariabler er variabler som for eksempel kjønn og nasjonalitet, og det er bare enhetenes verdier som kan skilles fra hverandre. Ordinalnivåvariabler er variabler som kan rangeres, som for eksempel etter ”god, middels og dårlig”. Intervallnivåvariabler er også verdier som kan rangeres, men som intervallvariabler. Her må avstanden mellom de ulike verdiene bestemmes meningsfullt. Et eksempel på dette er karakterer som har verdiene 2,0 og 4,0, der 2,0 er bedre enn 4,0. Indikatorvariabler er variabler som er et mål for indirekte observasjoner. Et eksempel på dette er menneskelige følelser, meninger og holdninger (Krokan 1995). Mine data består hovedsakelig av variabler på nominal og ordinalnivå. Som nevnt tidligere har jeg brukt ulike teknikker for analyse av de innsamlede dataene:

Deskriptiv statistikk.

For å få frem de ulike geografiske og demografiske opplysningene om brukerne har jeg benyttet meg av frekvensfordelinger. Her blir enhetene innenfor hver kategori opplyst i prosent. Resultatene presenteres hovedsakelig grafisk ved hjelp av stolpediagram eller kakediagram. Totalantallet som har besvart spørsmålet er opp gitt som N.

Khikvadrattesten, T-test og Anova

For å undersøke sammenhenger mellom ulike variabler, har jeg benyttet meg av khikvadrattesten. Det er de kategoriske variablene på nominalnivå som blir brukt i denne type analyser. For å teste gjennomsnittet til

flere grupper er det benyttet variansanalyse, Anova. P-verdien er den verdien som forteller oss om det er noen signifikante forskjeller mellom populasjonene/gruppene. Hvis p-verdien er under 0,05, kan vi si at det finnes et signifikant mønster mellom testgruppene, og det vil være 95 prosent sannsynlighet for at det er forskjell mellom gruppene (Johannessen 2007). Hvis det ikke er mer enn to grupper som skal testes, har jeg benyttet t-tester. Her er der oppgitt to typer p-verdier, de to verdiene står oppført som sig og *2-tailed sig*. Hvis tallet under sig er over 0,05, benyttes tallverdien under *2-tailed sig*. Hvis denne verdien er under 0,05 kan vi si at det er signifikant forskjell mellom de to gruppene. Det er i hovedsak denne type verdier som blir diskutert senere i oppgaven. Hvis man dividerer gjennomsnittet av variabiliteten mellom gruppene og summen av gjennomsnittet av variabiliteten innenfor gruppene får man det vi kaller F i analysene. Hvis F er 1, vil de to estimatene være nesten like. Hvis F er veldig stor, kan man forvente at en nullhypotese er usann. Betegnelsen df (degrees of freedom) står for antall frihetsgrader. I statistikken brukes frihetsgrader til å si noe om antall avvik fra snittet. For å beregne dette brukes formelen: (antall rader-1) multiplisert med (antall kolonner-1) (Gripsrud et. al 2007). Denne type verdier vil ikke bli diskutert videre i denne oppgaven.

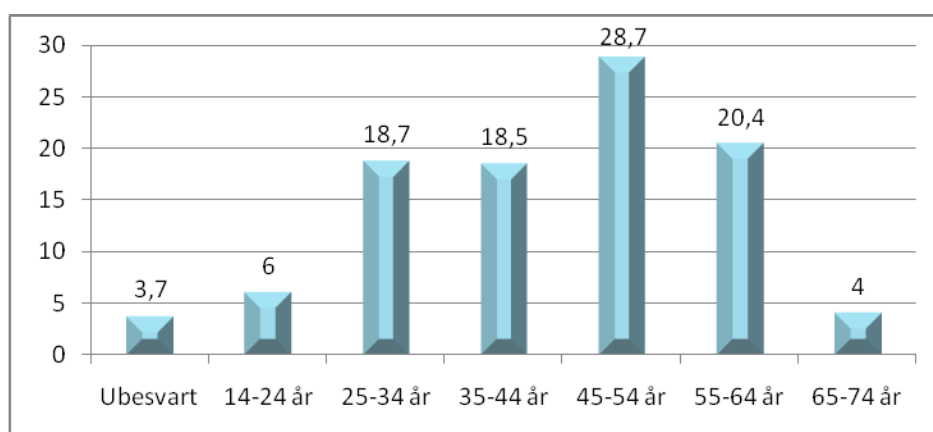
3. Resultater

3.1 Biografiske data om brukerne

Første del i dette kapitlet vil jeg bruke på å dele brukerne opp etter sorteringsvariable slik at jeg kan finne fram til passende målgrupper for videre bruk i oppgaven. Resultatene i denne delen av kapitlet er fra alle brukergruppene som besvarte spørreundersøkelsen både ved inngangsporten fra Kongsvold og ved Snøheim som var våre hovedbaser for undersøkelsen.

Kjønn og alder

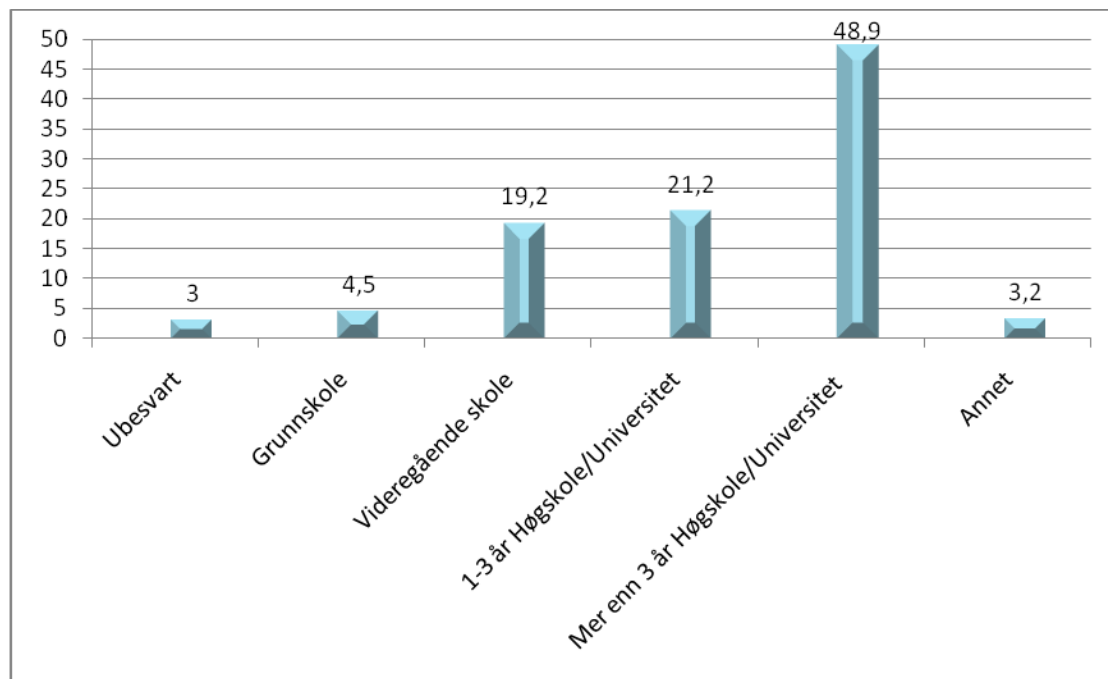
Når vi ser på kjønnsfordelingen blant de som besvarte undersøkelsen var 51,12 % menn og 45,39 % kvinner. Respondentene i undersøkelsen varierte i alder mellom 14 og 74 år. Aldersgruppen 45 – 54 år var den største og utgjorde ca nesten 30 % av utvalget (figur 3.1). Aldersgruppene 25 – 34 år, 35 – 44 år og 55 – 64 år utgjorde alle omkring 20 % av utvalget. De under 25 år og 65 år og eldre utgjorde til sammen kun 10 % av utvalget.

Figur 3.1 Aldersfordeling av de besøkende i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark oppgitt i prosent (N=401)

Utdanning

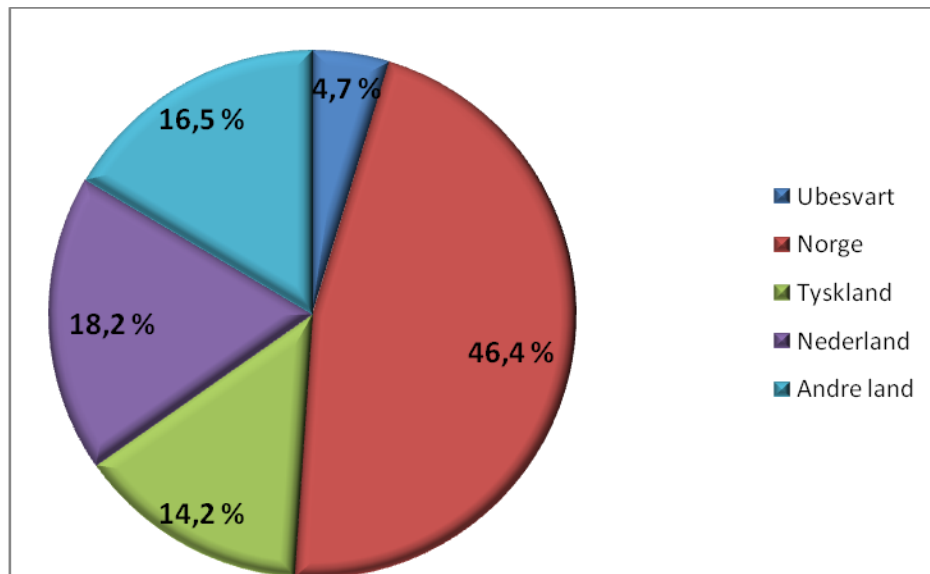
Figur 3.2 gir oss et bilde av hvordan utdanningsnivået er i utvalget. Nesten halvparten (48,88 %) av utvalget har mer enn 3 år på høyskole eller universitet. En av fem oppgir ett – tre års utdanning etter videregående skole/gymnas, og samme andel rapporterer utdanning tilsvarende videregående skole.

Figur 3.2 Prosentvis oversikt over utdanning blant de besøkende (N=401).

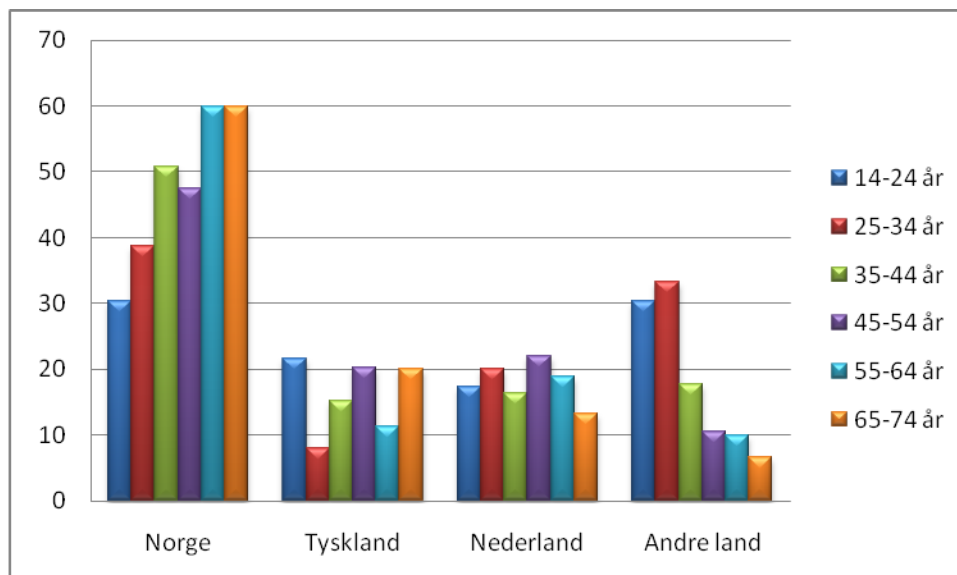
Nasjonalitet

Blant respondentene i undersøkelsen var den største delen av brukerne norske med nesten halvparten av informantene (Figur 3.3). Av utlendinger var respondentene fra Nederland den største gruppen (18,2 %). Deretter følger Tyskland med 14,2 %. Materialet vårt kunne vært ytterligere oppdelt siden respondentene representerte til sammen 15 ulike nasjonaliteter som bestod av Norge, Tyskland, Sverige, Danmark, Tsjekkia, Nederland, Polen, Belgia, Spania, Australia, Østerrike, Sveits, Litauen, Ungarn og Skottland. Siden mange av nasjonalitetene utgjorde så små grupper at de ikke var analyserbare har jeg slått sammen de 13 landene med minst antall brukere som en gruppe (figur 3.3).

Figur 3.3 Brukernes nasjonalitet i Dovre-Sunndalsfjella Nasjonalpark oppgitt i prosent (N=401)

Alders sammensetningen blant de ulike nasjonalitetsgruppene ser vi i figur 3.4. Det er forskjell i hvilke aldersgrupper som dominerer for de ulike nasjonalitetsgruppene (figur 3.4). Norske besøkende er gjennomgående eldre enn respondenter fra andre land. Særlig respondentene fra gruppen "andre land" og Tyskland domineres av de yngste aldersgruppene.

Figur 3.4: Sammenheng mellom nasjonalitet og alder i nasjonalparken sommeren 2008.

Kjikkvadrat-test gir: Verdi: 32,838, df: 15 og P-verdi: 0,005.

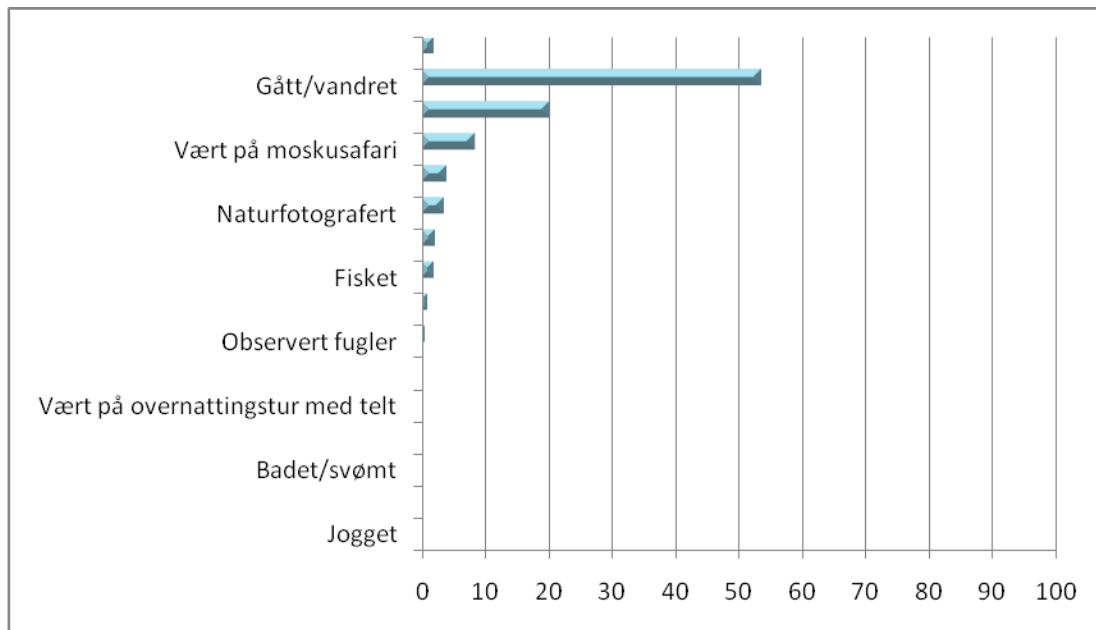
Oppsummering

Det er en jevn fordeling blant turistene når det gjelder kjønn. Alderen blant turistene varierer mellom 14 og 74 år, der aldersgruppen 45 til 54 år er den gruppen med flest respondenter. De besøkende i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark er høyt utdannet, og det er en overvekt av nordmenn. Det er stor variasjon mellom nasjonalitetene når det gjelder aldersfordeling og utenlandske besøkende er gjennomgående yngre enn norske.

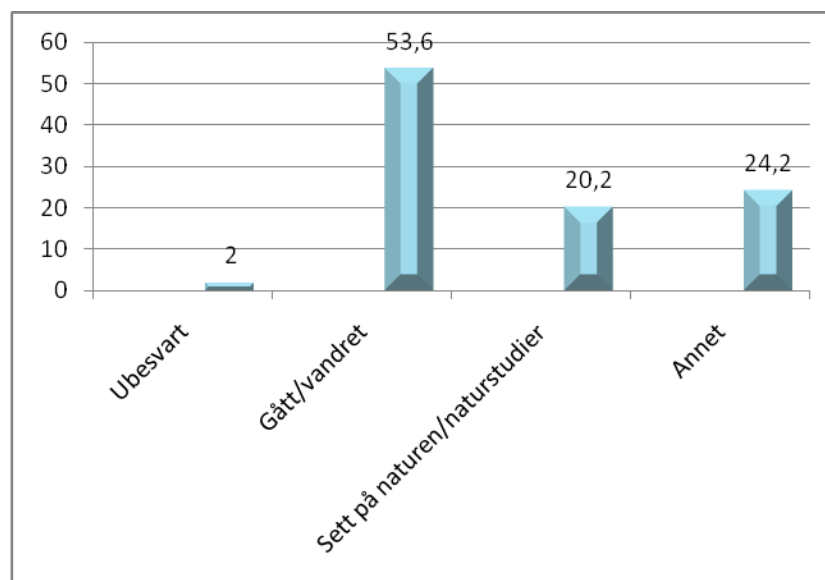
3.2 Bruken av området

Som nevnt i metodekapitlet tar den første delen av spørreskjemaet for seg aktivitet og aktivitetsdeltagelse i Dovre-Sunndalsfjella Nasjonalpark. Det første spørsmålet i undersøkelsen dreide seg om *hvilke aktiviteter som var blitt utøvet under besøket i nasjonalparken*. Her var det listet opp 16 ulike aktiviteter respondenten kunne krysse av på. Han/hun kunne krysse av på alle de aktiviteter de hadde bedrevet i løpet av oppholdet i nasjonalparken. I tillegg til dette var det et alternativ der man kunne krysse av på ”annet”.

Det er spørsmål nummer to jeg har valgt å fokusere på når jeg ser på aktivitetsdeltagelsen blant brukerne. *I dette spørsmålet skulle man skrive ned den ene aktiviteten man synes var den viktigste i løpet av oppholdet i nasjonalparken*. Dette spørsmålet tok utgangspunkt i de alternativene de hadde krysset av på i spørsmål nummer en. Som vi kan se i figur 3.5 og 3.6 er interessen størst når det gjelder å bruke området til å gå/vandre. Det var til sammen 53,6 % av de spurte som synes denne aktiviteten er den viktigste under besøket. Når vi ser på figur 3.4 og 3.5 ser vi at det å se på naturen/naturstudier er også en veldig viktig aktivitet for mange, her er det 20,2 % av de spurte som synes dette er den viktigste med besøket i området. Når det gjelder å dra på moskussafari er det 8,5 % av de besøkende som har satt dette som viktigste aktivitet. Blant brukerne ved Snøheimveien er det også noen som har satt opp det å gå opp til Snøhetta som den viktigste aktiviteten. Siden dette ikke er satt opp som et aktivitetsalternativ, er dette en av to hovedaktiviteter som skiller seg ut på alternativet som står oppført som *annet* i spørsmål nummer 1. Den andre hovedaktiviteten som skiller seg ut under dette alternativet er å se på moskus på egenhånd. Figur 3.5 gir en oversikt over alle aktivitetene som var listet opp i spørsmål nummer en og en prosentvis oversikt over svarene som er gitt. I Figur 3.6 representerer jeg det samme resultatet, men her har jeg valgt å slå sammen de tolv aktivitetene som har lavest svar prosent blant respondentene og kalt denne gruppen for ”Annen”. Innenfor denne gruppen finner vi aktivitetene *jogget, hatt piknik, syklet, fisket, observert fugler plukket bær, sett på planter/plantestudier, naturfotografert, gått tur med hund, badet/svømt, vært på tur med hest, drevet med orientering, vært på overnattingstur med telt, moskussafari*.

Figur 3.5 Viktigste aktivitet for brukerne i Dovre-Sunndalsfjella Nasjonalpark oppgitt i prosent (N=401).

Figur 3.6 Viktigste aktivitet for brukerne i Dovre-Sunndalsfjella Nasjonalpark. Variablene i denne figuren er representert prosentvis. Alle aktiviteter utenom de som er representert i figuren er slått sammen som variabelen "Annen" (N=401).

Tabell 3.1: Sammenheng mellom viktigste aktivitet og alderen til respondentene i nasjonalparken sommeren 2008.

Viktigste aktivitet		Alder							Total
		Ubesvart	14-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	
Gått/vandret	N %	5 33,3 %	8 33,3 %	39 52 %	37 50 %	74 64,3 %	45 54,9 %	7 43,8 %	97 24,2 %
Sett på naturen/naturstudier	N %	5 33,3 %	5 20,8 %	16 21,3 %	14 18,9 %	13 11,3 %	25 30,5 %	3 18,8 %	81 20,2 %
Annen aktivitet	N %	4 26,7 %	11 45,8 %	20 26,7 %	21 28,4 %	25 21,7 %	11 13,4 %	5 31,3 %	97 24,2 %
Ubesvart	N %	1 6,6%	0 ,0%	0 ,0 %	2 2,7 %	3 2,6 %	1 1,2 %	1 6,3 %	8 2,0 %
Total	N %	15 100 %	24 100 %	75 100 %	74 100 %	115 100 %	82 100 %	16 100 %	401 100 %
Pearson Chi-Square: Verdi: 31,888 Df: 18 P-Verdi: 0,023									

Det viser seg at brukere fra 25 års alderen og oppover synes det å gå/ vandre er det viktigste blant alle aktivitetene. Samlegruppen "Annen aktivitet" skiller seg ut som den viktigste for den yngste aldersgruppen.

Tabell 3.2: Sammenhengen mellom viktigste aktivitet og nasjonaliteten til respondentene i nasjonalparken sommeren 2008.

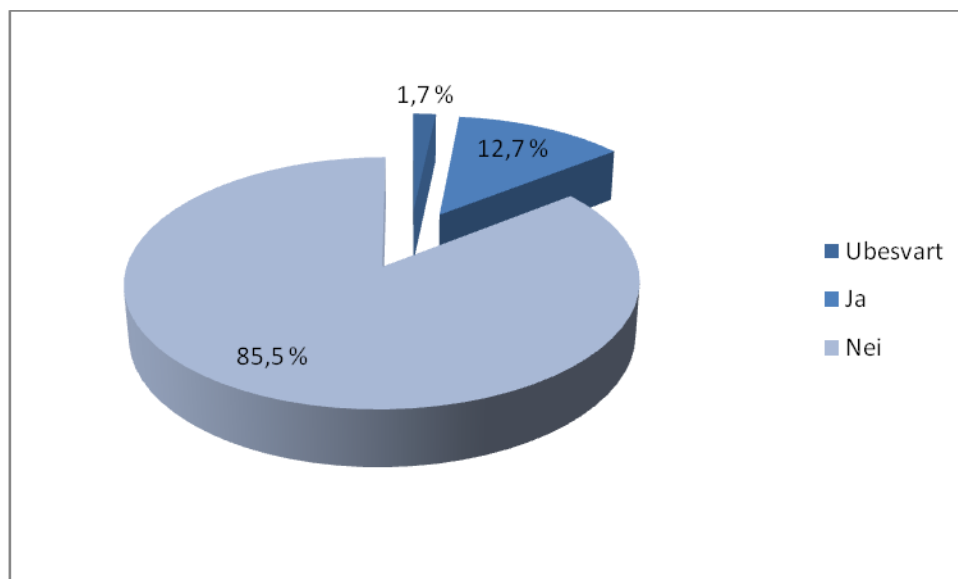
Viktigste aktivitet		Nasjonalitet					
		Ubesvart	Norge	Tyskland	Nederland	Andre land	Total
Gått/vandret	N %	6 31,6 %	115 61,8 %	37 64,9 %	28 38,4 %	29 43,9 %	215 53,6 %
Sett på nature/naturstudier	N %	5 26,3 %	25 13,4 %	9 15,8 %	21 28,8 %	21 31,8 %	81 20,2 %
Annen aktivitet	N %	6 31,6 %	42 22,6 %	10 17,5 %	23 31,5 %	16 24,2 %	97 24,2 %
Ubesvart	N %	2 10,5 %	4 2,2 %	1 1,8 %	1 1,4 %	0 0,0 %	8 2,0 %
Total	N %	19 100 %	186 100 %	57 100 %	73 100 %	66 100 %	401 100 %
Pearson Chi-Square: Verdi: 33,626 Df: 12 P-Verdi: 0,001							

I tabell 3.2 ser vi hvordan betydningen av de ulike hovedgruppene av aktiviteter varierer med nasjonalitet. Aktiviteten gå/vandre viser seg å være den viktigste aktiviteten blant alle nasjonalitetsgruppene. Brukerne fra Nederland og respondenter fra andre land rapporterer oftere at naturstudier er viktigst. Samlegruppen annen aktivitet skiller seg ut hos respondentene fra andre land med lavest prosentandel hos denne gruppen

3.2.1 Deltagelse på organiserte aktivitetstilbud

Under denne hovedkategorien handlet det første spørsmålet (Spørsmål 6) om respondenten hadde deltatt på organiserte aktivitetstilbud i parken. De to svaralternativene var *Ja* og *Nei*.

Det er relativt få av respondentene som har deltatt på organiserte aktivitetstilbud. Ser vi på figuren som er representert nedenfor (figur 3.7) ser vi at det er 85, 5 % av respondentene som ikke har deltatt på noe organisert tilbud.

Figur 3.7: En prosentvis oversikt over deltagelsen på organiserte aktivitetstilbud i Dovre-Sunndalsfjella Nasjonalpark (N=401).

Tabell 3.3: Sammenheng mellom deltagelse på organiserte aktivitetstilbud i nasjonalparken og alderen til respondentene i nasjonalparken sommeren 2008.

Deltagelse på organiserte aktivitetstilbud		Alder							
		Ubesvart	14-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	Total
Ja	N	3	4	12	12	13	6	1	51
	%	20,0 %	16,7 %	16,0 %	16,2 %	11,3 %	7,3 %	6,3 %	12,7 %
Nei	N	9	19	63	61	100	76	15	343
	%	60,0 %	79,2 %	84,0 %	82,4 %	87,0 %	92,7 %	93,8 %	85,5 %
Ubesvart	N	3	1	0	1	2	0	0	7
	%	20,0 %	4,2 %	,0 %	1,4 %	1,7 %	,0 %	,0 %	1,7 %
Total	N								401
	%	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Pearson Chi-Square: Verdi: 39,384 Df: 12 P-Verdi: 0 ,000									

I nesten hver aldersgruppe var det opp i mot en sjettedel av respondentene som svarte at de hadde deltatt på organiserte aktivitetstilbud i løpet av sitt besøk i nasjonalparken. Aldersgruppene 55-64 år og 64-74 år hadde færrest respondenter i sin gruppe som rapporterte at de hadde deltatt på organiserte aktivitetstilbud.

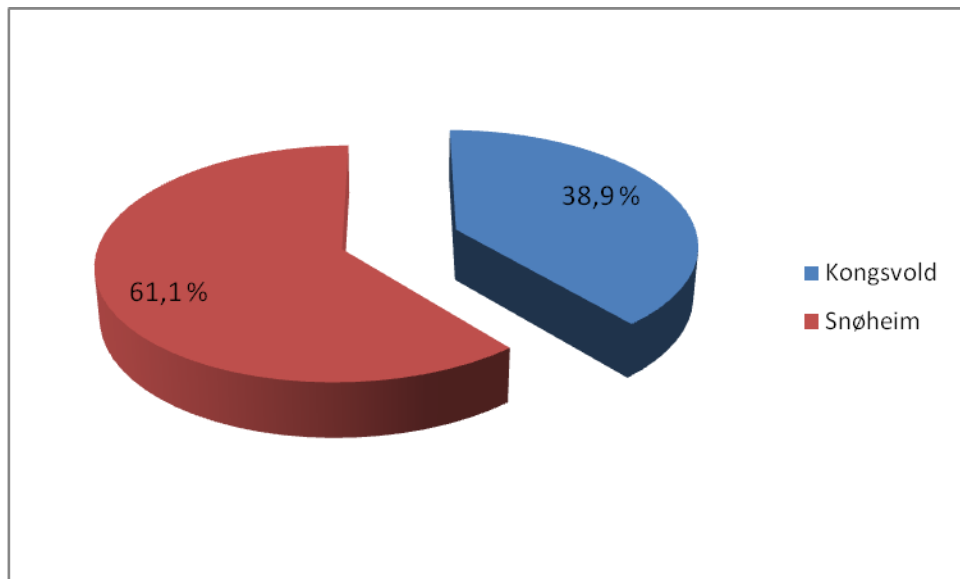
Tabell 3.4: Sammenheng mellom deltagelse på organiserte aktivitetstilbud i nasjonalparken og nasjonaliteten til brukerne sommeren 2008.

Deltagelse på organiserte aktivitetstilbud		Nasjonalitet					
		Ubesvart	Norge	Tyskland	Nederland	Andre land	Total
Ja	N %	4 21,1 %	20 10,8 %	4 7,0 %	13 17,8 %	10 15,2 %	51 12,7 %
Nei	N %	12 63,2 %	164 88,2 %	51 89,5 %	60 82,2 %	56 84,8 %	343 85,5 %
Ubesvart	N %	3 15,8 %	2 1,1 %	2 3,5 %	0 ,0 %	0 ,0 %	7 1,7 %
Total	N %	19 100 %	186 100 %	57 100 %	73 100 %	66 100 %	401 100 %
Pearson Chi-Square: Verdi: 31,707 Df: 8 P-Verdi: 0,000							

Det viser seg at blant Nederlandere og respondenter fra andre land er det flere som velger å delta på organiserte aktiviteter til sammenligning med respondentene fra Norge og Tyskland.

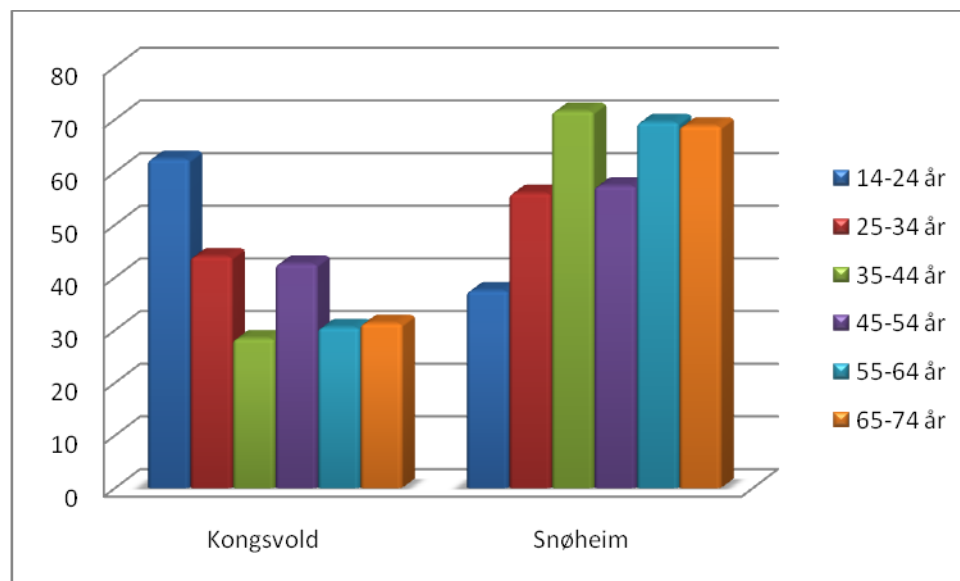
Lokalitet

Bort imot 40 % av brukerne vi spurte befant seg på en av de to lokalitetene vi hadde som base på Kongsvold. De resterende befant seg på Snøheim som var det andre hovedområde der vi gjennomførte undersøkelsen

Figur 3.8 gir en prosentvis fordeling over hvor mange av respondentene som var på Kongsvold og hvor mange som var på Snøheim (N=401).

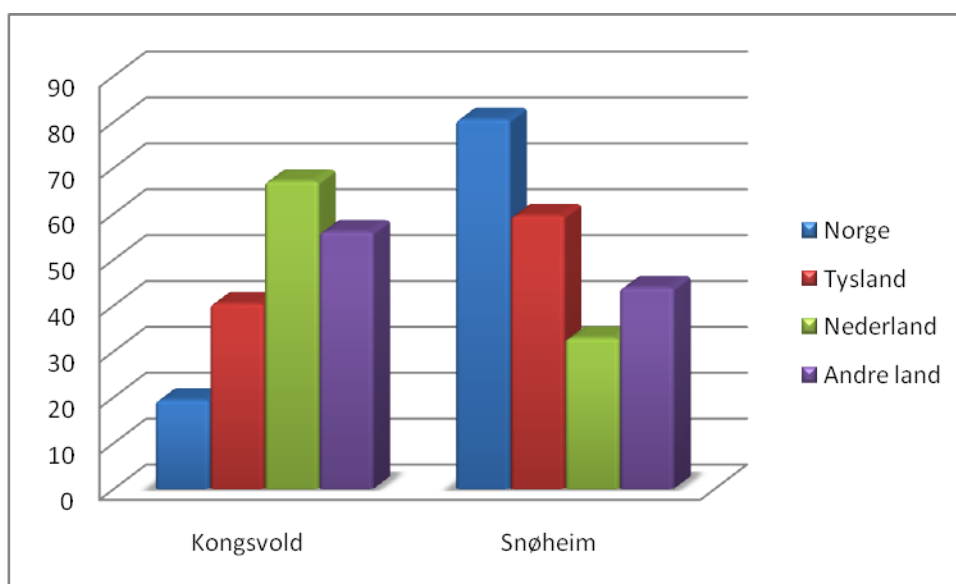
Sammenligner vi aldersfordelingen på de to ulike intervju-lokalitetene i figur 3.9 ser vi at blant de besøkende på Kongsvold er det flere yngre brukere enn på Snøheim. Aldersgruppen 14 til 24 år utmerker seg som en stor gruppe blant respondentene på Kongsvold. Snøheim er det området med flest eldre brukere. Aldersgruppen 35 til 44 år er den største gruppen blant respondentene som besøker Snøheim.

Figur 3.9: Sammenheng mellom Intervjulokalitet og alder i nasjonalparken sommeren 2008.

Kjikkvadrat-test gir: Verdi: 13,413, df: 5 og P-verdi: 0,020.

I figur 3.10 nedenfor ser vi tydelig at det er et signifikant mønster mellom lokalitet og nasjonalitet. Blant de besøkende på Kongsvold er det flest Nederlandere, og blant de besøkende på Snøheim er det flest Nordmenn. Kongsvold er den lokaliteten som er mest besøkt av respondentene fra Nederland og gruppen Andre land. Snøheim er den lokaliteten som blir mest besøkt av respondentene fra Norge og Tyskland.

Figur 3.10: Sammenheng mellom intervjulokalitet og nasjonalitet i nasjonalparken sommeren 2008.

Kjikkvadrat-test gir: Verdi: 63,024, df: 3 og P-verdi: 0,000.

Tabell 3.5: Sammenheng mellom viktigste aktivitet og intervju-lokalitet i nasjonalparken sommeren 2008.

Viktigste aktivitet		Lokalitet		
		Kongsvold	Snøheim	Total
Gått/vandret	N 58 % 37,2 %	157 64,1 %	215 53,6 %	
Sett på naturen/naturstudier	N 34 % 21,8 %	47 19,2 %	81 20,2 %	
Annen aktivitet	N 61 % 39,1 %	36 14,7 %	97 24,2 %	
Ubesvart	N 3 % 1,9 %	5 2,0 %	8 2,0 %	
Total	N 156 % 100 %	245 100 %	401 100 %	
Pearson Chi-square: Verdi: 33,669 Df: 3 P-verdi: 0,000				

Det viser seg at gå/vandre er den viktigste aktiviteten for respondentene på Snøheim. Mens opp i mot 40 % av respondentene på Kongsvold synes at samlegruppen annen aktivitet var viktigst. Cirka en fjerdedel av respondentene på Kongsvold og Snøheim synes det å se på naturen var viktigst.

Tabell 3.6 viser sammenhengen mellom deltagelse på organiserte aktiviteter og intervju-lokalitet i nasjonalparken sommeren 2008.

Deltagelse på organiserte aktivitetstilbud		Lokalitet		
		Kongsvold	Snøheim	Total
Ja	N	41	10	51
	%	26,3 %	4,1 %	12,7 %
Nei	N	112	231	343
	%	71,8 %	94,3 %	85,5 %
Ubesvart	N	3	4	7
	%	1,9 %	1,6 %	1,7 %
Total	N	156	245	401
	%	100 %	100 %	100 %
Pearson Chi-square: Verdi: 42,618 Df: 2 P-verdi: 0,000				

Det var en god del flere av respondentene på Kongsvold som hadde deltatt på organiserte aktivitetstilbud i forhold til de på Snøheim (tabell 3.6). 26,3 % av brukerne på Kongsvold svarte ja på spørsmål nummer seks, mens på Snøheim utgjorde denne gruppen bare 4,1 %. Dette resultatet samsvarer med det inntrykket vi fikk mens vi gjennomførte undersøkelsen.

Oppsummering

Ut ifra de statistiske analysene som har blitt gjort, er det tre ulike segmenteringsvariabler som vil bli brukt til videre analyser i denne oppgaven:

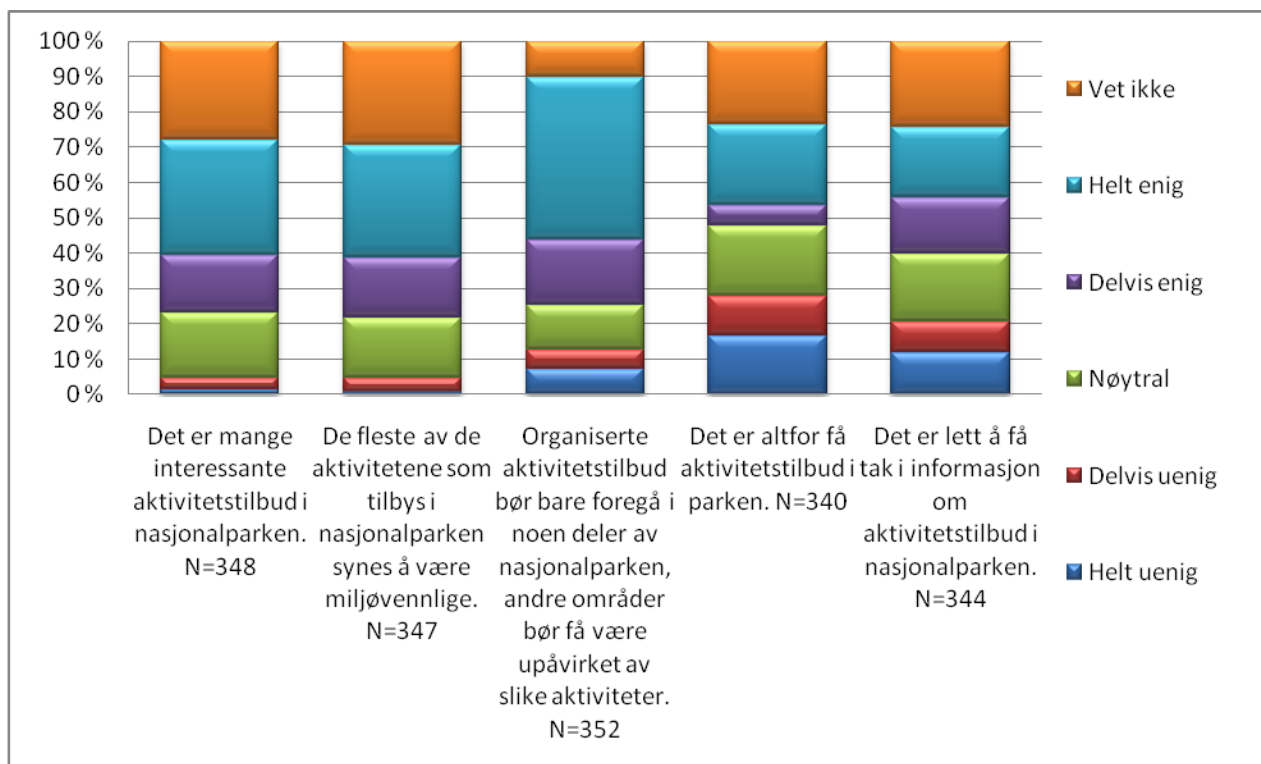
Segmenteringsvariabler:	Grupper:
Alder	14-24 år, 25-34 år, 35-44 år, 45-54 år, 55- 64 år og 65-74 år
Nasjonalitet	Norge, Tyskland, Nederland og Andre land
Intervju-lokalitet	Kongsvold og Snøheim

Etter å ha gjennomført signifikanttesting av de ulike variablene har jeg valgt og ikke å ta med variablene kjønn og utdanning videre med i analysen. Figur 3.7 vist ovenfor viser at det er relativt få av brukerne som har deltatt på organiserte aktivitetstilbud. Av denne grunn og for at det ikke skal bli alt for mange segmenteringsvariabler å forholde seg til velger jeg og ikke bruke segmenteringsvariablene ”Deltagelse på organiserte aktiviteter” og ”Viktigste aktivitet”.

3.3 Kommersiell tilbud

Organiserte aktivitetstilbud

I denne delen av spørreskjemaet var vi interessert i å få vite hva respondentene synes om det organiserte aktivitetstilbudet i nasjonalparken. Her ble det satt opp fem påstander med fem svaralternativ på en skala fra en til fem. Resultatet vises i figur 3.11.

Figur 3.11 viser hva brukerne synes om det organiserte aktivitetstilbudet i nasjonalparken sommeren 2008.

Vi kan se at en stor andel av respondentene stort sett er enig i utsagnene som er listet opp i spørsmålet om organiserte aktivitetstilbud (spørsmål 9). Det respondentene er minst enig i er at det er lett å få informasjon

om aktivitetstilbud i parken. Opp i mot halvparten av respondentene synes det organiserte aktivitetstilbudene bør bare foregå i deler av nasjonalparken. Dette er det utsagnet der flest respondenter er helt enig.

Tabell 3.7: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 9. "Hva synes du generelt om det organiserte aktivitetstilbudet i nasjonalparken". 1= Helt uenig, 2=Delvis uenig, 3= Nøytral, 4=Delvis enig og 5=Helt enig. Celler med signifikans er merket med*.

	<i>Aldersgrupper</i>	<i>14-24</i>	<i>25-34</i>	<i>35-44</i>	<i>45-54</i>	<i>55-64</i>	<i>65-75</i>	<i>Total</i>	<i>Statistikk</i>
Det er mange interessante aktivitetstilbud i nasjonalparken. N=248	Gj.snitt	3,84	4,31	3,96	3,93	4,26	3,38	4,05	F=2,221 df=5 p=0,053
	Std.avvik	0,898	1,020	0,989	1,025	0,896	1,685	1,023	
De fleste av aktiviteten Som tilbys i nasjonalparken synes å være miljøvennlige. N=242	Gj.snitt	4,25	4,27	4,08	3,94	4,13	3,38	4,08	F=1,645 df=5 p=0,149
	Std.avvik	1,065	0,874	0,947	0,983	0,980	1,408	0,980	
Organiserte aktivitets-tilbud bør bare foregå i noen deler av nasjonalparken, andre områder bør være upåvirket. N=308	Gj.snitt	4,19	4,08	4,03	3,98	4,02	3,78	4,03	F=0,187 df=5 p=0,967
	Std.avvik	0,928	1,348	1,130	1,350	1,218	1,856	1,266	
Det er altfor få aktivitets-tilbud i parken. N= 255	Gj.snitt	3,74	3,36	2,88	3,05	3,04	1,67	3,10	F=2,325 df=5 p=0,043
	Std.avvik	1,485	1,582	1,395	1,541	1,523	1,033	1,525	
Det er lett å få tak i informasjon om aktivitetstilbud i nasjonalparken. N=255	Gj.snitt	3,17	3,13	3,50	3,27	3,32	3,67	3,31	F=0,549 df=5 p=0,739
	Std.avvik	1,642	1,415	1,178	1,492	1,377	1,323	1,386	

Tabell 3.8: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 9. "Hva synes du generelt om det organiserte aktivitetstilbudet i nasjonalparken". 1= Helt uenig, 2=Delvis uenig, 3= Nøytral, 4=Delvis enig og 5=Helt enig. Celler med signifikans er merket med*.

	Nasjonalitet	Norge	Tyskland	Nederland	Andre land	Total	Statistikk
Det er mange interessante aktivitetstilbud i nasjonalparken. N=245	Gj.snitt	3,98	3,76 ^{*a}	4,38 ^{*a}	4,00	4,06	F=3,495 df=3
	Std.avvik	1,000	1,001	0,979	1,072	1,024	p=0,016
De fleste av aktiviteten Som tilbys i nasjonalparken synes å være miljøvennlige. N=239	Gj.snitt	4,08	4,23	4,08	3,92	4,07	F=0,643 df=3
	Std.avvik	1,012	0,858	0,965	1,115	1,002	p=0,588
Organiserte aktivitets-tilbud bør bare foregå i noen deler av nasjonalparken, andre områder bør være upåvirket. N=305	Gj.snitt	3,87 ^{*b}	4,58 ^{*b}	4,02	4,04	4,03	F=3,585 df=3
	Std.avvik	1,417	0,932	1,204	1,066	1,277	p=0,014
Det er altfor få aktivitets-tilbud i parken. N=252	Gj.snitt	2,30 ^{*c*d}	2,42 ^{*e*f}	4,30 ^{*c*e}	3,73 ^{*d*f}	3,10	F=40,627 df=3
	Std.avvik	1,258	1,089	1,079	1,567	1,533	p=0,000
Det er lett å få tak i innfor-masjon om aktivitetstilbud i nasjonalparken. N=252 ^{*g}	Gj.snitt	3,84 ^{*g*h}	4,03 ^{*i*j}	2,04 ^{*g*i}	2,85 ^{*h*j}	3,31	F=37,606 df=3
	Std.avvik	1,101	1,026	1,175 ^{*k}	1,406 ^{*k}	1,391	p=0,000

^{*a} p=0,024 for forskjell mellom Tyskland og Nederland.

^{*b} p=0,007 for forskjell mellom Norge og Tyskland.

^{*c} p=0,000 for forskjell mellom Norge og Nederland, ^{*d} p=0,000 for forskjell mellom Norge og Andre land. ^{*e} p=0,000 for forskjell mellom Tyskland og Nederland,

^{*f} p=0,000 for forskjell mellom Tyskland og Andre land.

^{*g} p=0,000 for forskjell mellom Norge og Nederland, ^{*h} p=0,000 for forskjell mellom Norge og andre land. ^{*i} p=0,000 for forskjell mellom Tyskland og Nederland, og ^{*j} p=0,000 for forskjell mellom Tyskland og Andre land. ^{*k} p=0,005 for forskjell mellom Nederland og Andre land.

Respondentene fra Nederland er mer enig enn respondentene fra Tyskland i utsagnet om at det er mange interessante aktivitetstilbud i nasjonalparken. Tyskere er den gruppen som er mest enig i at de fleste aktivitetene som tilbys bare bør foregå i noen deler av parken, og at andre områder bør få være upåvirket. Nordmenn er den gruppen som er minst enig i dette av de ulike nasjonene. Et noe overraskende oppdagelse er at respondentene fra Nederland syns det er altfor få aktivitetstilbud i parken. Gruppen Andre land er også noe mer enig i dette enn respondentene fra Tyskland og respondentene fra Norge. Det er de tyske

respondentene som synes det er lettest å få tak i informasjon om aktivitetstilbudene i nasjonalparken. Nordmenn er også ganske enig i dette. Nederlendere er delvis uenig i dette utsagnet, mens gruppen Andre land forholder seg nøytrale til dette utsagnet.

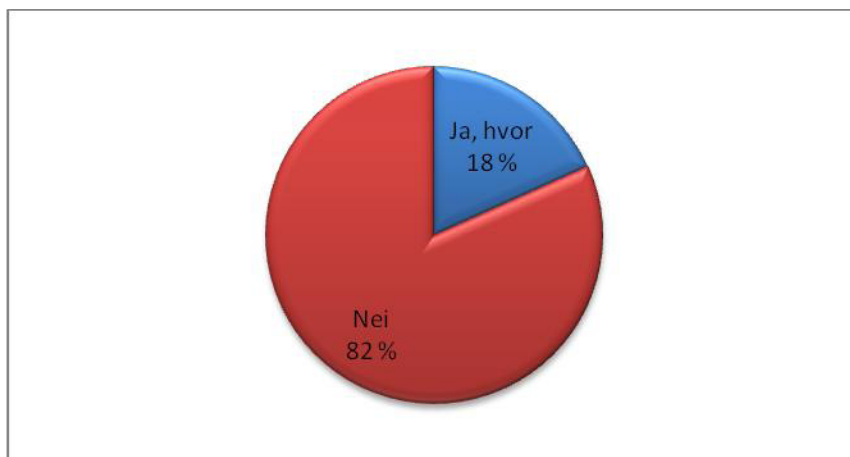
Tabell 3.9: T-test for spørsmål nummer 9. "Hva synes du generelt om det organiserte aktivitetstilbudet i nasjonalparken". 1= Helt uenig, 2=Delvis uenig, 3= Nøytral, 4=Delvis enig og 5=Helt enig. Celler med signifikans er merket med*.

	<i>Lokalitet</i>	<i>Kongsvold</i>	<i>Snøheim</i>	<i>Statistikk</i>
Det er mange interessante aktivitetstilbud i nasjonalparken.	Gj.snitt	4,19*	3,91*	F=5,15 df=249, 248, 775 sig=0,024 sig. (2-tailed)=0,034
	N	117	134	
	Std.avvik	0,937	1,107	
De fleste av aktiviteten Som tilbys i nasjonalparken synes å være miljøvennlige.	Gj.snitt	4,10	4,04	F=0,032 df=243, 232, 314 sig=0,859 sig. (2-tailed)=0,612
	N	108	137	
	Std.avvik	0,985	1,010	
Organiserte aktivitetstilbud bør bare foregå i noen deler av nasjonalparken, andre områder bør være upåvirket.	Gj.snitt	4,21*	3,87*	F=9,843 df=314, 304, 213 sig=0,002 sig. (2-tailed)=0,019
	N	129	187	
	Std.avvik	1,123	1,363	
Det er altfor få aktivitetstilbud i parken.	Gj.snitt	3,50*	2,79*	F=2,464 df=258, 228, 501 sig=0,118 sig.(2-tailed)=0,000
	N	110	150	
	Std.avvik	1,519	1,448	
Det er lett å få tak i informasjon om aktivitetstilbud i nasjonalparken.	Gj.snitt	3,10	3,44	F=11,562 df=258, 195, 763 sig=0,001 sig. (2-tailed)=0,050
	N	107*	153*	
	Std.avvik	1,548	1,245	

Respondentene på Kongsvold er mer enig enn respondentene fra Snøheim i at det er mange interessante aktivitetstilbud i nasjonalparken. Dette gjelder også utsagnene om at de organiserte aktivitetstilbudene bare bør foregå i noen deler av parken og at det er altfor få aktivitetstilbud i nasjonalparken. Respondentene fra Snøheim er mer enig enn respondenten fra Kongsvold om at det er lett å få tak i informasjon om aktivitetstilbud i nasjonalparken.

Bespisningstilbud

Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark har flere ulike type bespisningstilbud i og rundt nasjonalparken. I denne delen av oppgaven skal vi se nærmere på hvor mange av respondentene som benytter seg av dette tilbudet, hvilke bespisningstilbud de benytter seg av og hvor fornøyde de er når det gjelder service og gjestfrihet, kvalitet på maten, tilgjengeligheten, og hvor lett det er å finne informasjon om de ulike bespisningstilbudene (fig.3.13). Figur 3.12 viser at 18 % av de som har besvart spørsmålet har benyttet seg av dette tilbudet (spørsmål nummer 10).

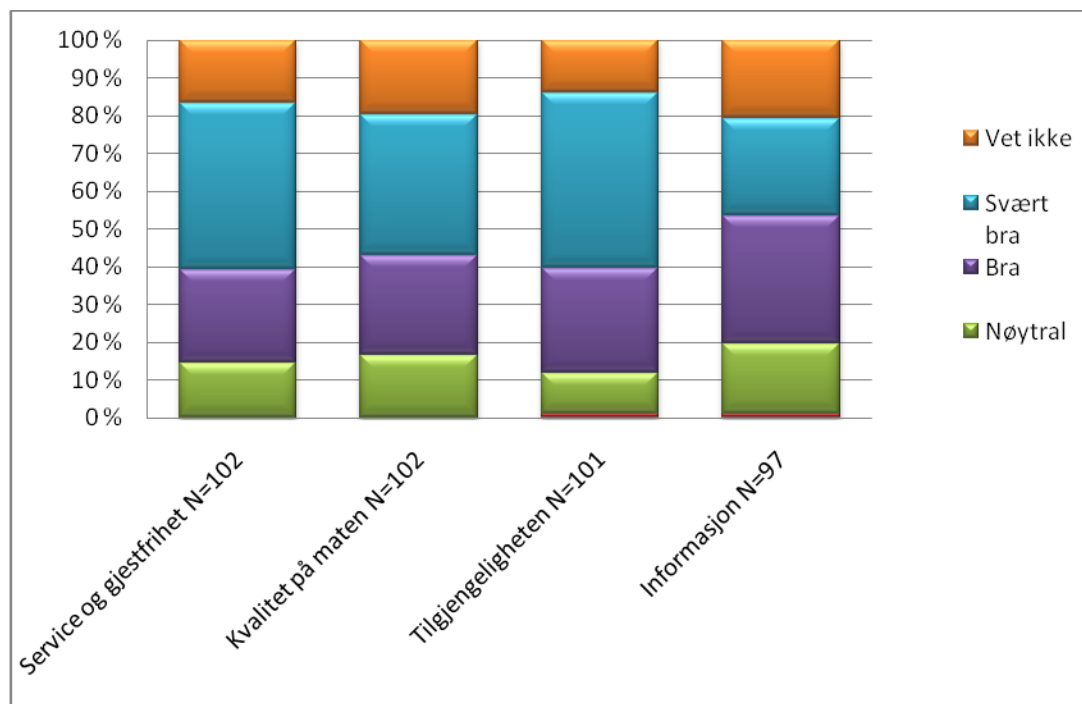
Figur 3.12: Prosentfordeling over hvor mange som har benyttet seg av bespiningsstilbudet i området i og rundt nasjonalparken. (N=393)

De som svarte ja på dette spørsmålet ble bedt om å skrive opp det eller de spisestedene de hadde besøkt i området. En oversikt over spisestedene som var besøkt finner du nedenfor i tabell 3.10.

Tabell3.10: En oversikt over hvilke Spisesteder respondentene har besøkt.

Kongsvold
Hageseter
Hjerkinn fjellstue
Dovregubbens hall
Reinheim
Åmotdalshytta
Furuhaugli
Dombås
Oppdal kafé
Selvbetjente DNT hytter

De som krysset av på ”ja ”i forrige spørsmål ble bedt om å gå videre til neste spørsmål. Spørsmål nummer 11 i spørreskjemaet tok for seg hva de ulike respondenten synes om bespisningstilbudene. Her var det listet opp 4 servicefaktorer med seks svaralternativ . Resultatet vises i figur 3.13.

Figur 3.13 viser hvor fornøyde respondentene er med de ulike faktorene som er listet opp når det gjelder bespisningstilbudet i og rundt nasjonalparken sommeren 2008. (N=97)

Majoriteten av de som har besvart spørsmålet synes de ulike faktorene som er listet opp er bra eller svært bra. Det var ingen av respondentene som krysset av på svært dårlig, bare 2 prosent av respondentene synes tilgjengeligheten eller informasjonen var dårlig.

Tabell 3.11: One way Bonferroni for spørsmål nummer 11: "Hva synes du om bespisningsmulighetene i området i og rundt nasjonalparken"? 1=Svært dårlig, 2=Dårlig, 3=Nøytral, 4=Bra og 5=Svært bra. Celler med signifikans er merket med*.

<i>Alder</i>		<i>14-24</i>	<i>25-34</i>	<i>35-44</i>	<i>45-54</i>	<i>55-64</i>	<i>65-74</i>	<i>Total</i>	<i>Statistikk</i>	
Service og gjestfrihet (N=82)	Gj.snitt	4,50	4,43	3,71 ^{*a}	4,38	4,52 ^{*a}	5,00	4,34	F=2,767 df=5	
	Std.avvik	0,707	0,646	0,825	0,740	0,738	0,000	0,773	p=0,024	
Kvalitet på maten ^{*b} (N=79)	Gj.snitt	4,00	4,17	3,69 ^{*b}	4,24	4,52 ^{*b}	5,00	4,25	F=2,622 df=5	
	Std.avvik	1,414	0,835	0,751	0,831	0,634	0,000	0,792	p=0,031	
Tilgjengelighet ^{*c} (lett å finne frem) (N=84)	Gj.snitt	4,00	4,14	3,88 ^{*c}	4,48	4,69 ^{*c}	5,00	4,38	F=3,568 df=5	
	Std.avvik	1,414	0,949	0,885	0,512	0,541	0,000	0,759	p=0,006	
Informasjon (lett å finne informasjon om de ulike bespisningstilbud) (N=75)	Gj.snitt	4,50	4,00	3,62	4,20	4,23	3,50	4,07	F=1,573, df=5	
	Std.avvik	0,707	0,739	0,768	0,696	0,765	2,121	0,794	p=0,179	

^{*a} p= 0,018 for forskjell mellom aldersgruppen 35-44 år og aldersgruppen 55-64 år.

^{*b} p=0,024 for forskjell mellom aldersgruppen 35-44 år og aldersgruppen 55-64 år.

^{*c} p =0,006 for forskjell mellom aldersgruppen 35-44 år og aldersgruppen 55-64 år.

Tabell 3.12: One way Bonferroni for spørsmål nummer 11: ”Hva synes du om bespisningsmulighetene i området i og rundt nasjonalparken”? 1=Svært dårlig, 2=Dårlig, 3=Nøytral, 4=Bra og 5=Svært bra. Celler med signifikans er merket med*.

	<i>Nasjonalitet</i>	<i>Norge</i>	<i>Tyskland</i>	<i>Nederland</i>	<i>Andre land</i>	<i>Total</i>	<i>Statistikk</i>
Service og gjestfrihet ^{*a} (N=81)	Gj.snitt	4,41	5,00	4,22	3,82	4,33	F=2,812, df=3
	Std.avvik	0,750	0,000	0,833	0,751	0,775	p=0,045
Kvalitet på maten ^{*b} (N=78)	Gj.snitt	4,40 ^{*b}	5,00 ^{*c}	4,11	3,22 ^{*b*c}	4,26	F=8,668, df=3
	Std.avvik	0,704	0,000	0,782	0,667	0,797	p=0,000
Tilgjengeligheten (lett å finne frem)(N=83)	Gj.snitt	4,54 ^{*d}	5,00 ^{*e}	4,40 ^{*f}	3,36 ^{*d*e}	4,39	F=11,033, df=3
	Std.avvik	0,625	0,000	0,699	0,809 ^{*f}	0,762	p=0,000
Informasjonen (Lett å finne Informasjon om de ulikebespisningstilbud) (N=74)	Gj.snitt	4,18	4,00	4,00	3,38	4,07	F=2,555, df=3
	Std.avvik	0,772	1,414	0,866	0,518	0,800	p=0,062

^{*a} p=0,045 fant ingen forskjell mellom gruppene i analysen.

^{*b} p=0,000 for forskjell mellom Norge og Andre land, og ^{*c} p=0,002 for forskjell mellom Tyskland og Andre land.

^{*d} p=0,000 for forskjell mellom Norge og Andre land, ^{*e} p= 0,001 for forskjell mellom Tyskland og Andre land og ^{*f} p=0,003 for forskjell mellom Nederland og Andre land.

Tabell 3.13: T-test signifikanttesting av gjennomsnitt for spørsmål nummer 11: "Hva synes du om bespisningsmulighetene i området i og rundt nasjonalparken"? 1=Svært dårlig, 2=Dårlig, 3=Nøytral, 4=Bra og 5=Svært bra. Celler med signifikans er merket med*.

	<i>Lokalitet</i>	<i>Kongsvold</i>	<i>Snøheim</i>	<i>Statistikk</i>
Service og gjestfrihet	Gj.snitt	4,41	4,31	F=2,006, df=83, 77, 495
	N	34	51	sig=0,160, sig(2-tailed)=0,567
	Std.avvik	0,701	0,812	
Kvalitet på maten	Gj.snitt	4,16	4,32	F=0,004, df=80, 63, 739
	N	32	50	sig=0,947, sig(2-tailed)=0,359
	Std.avvik	0,808	0,768	
Tilgjengeligheten (Lett å finne frem)	Gj.snitt	4,38	4,40	F=0,007, df=85, 68, 019
	N	34	53	sig=0,932, sig(2-tailed)=0,934
	Std.avvik	0,779	0,743	
Informasjonen (informasjon Om de ulike bespisnings- tilbud)	Gj.snitt	4,10	4,04	F=0,604, df=75, 60, 534
	N	30	47	sig=0,439, sig(2-tailed)=0,756
	Std.avvik	0,803	0,779	

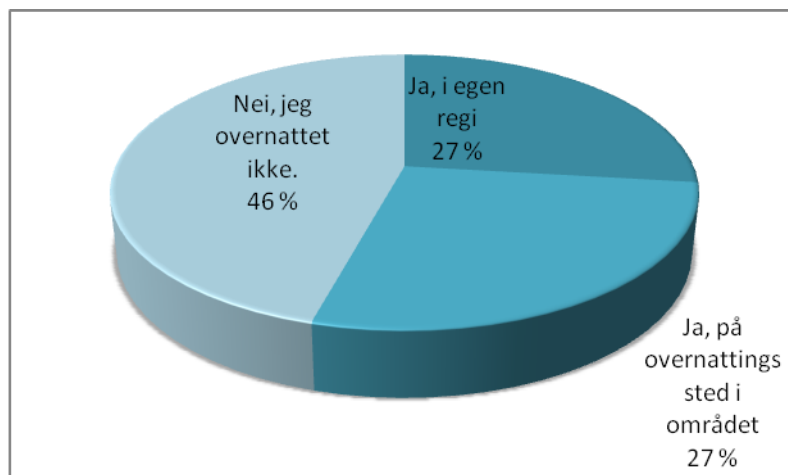
Det er en tydelig forskjell mellom aldersgruppene 35-44 år og 55-64 år på flere av svaralternativene som er listet opp. Gruppen som består av respondenter mellom 35 og 44 år synes service og gjestfrihet, kvalitet på maten og tilgjengeligheten var noe dårligere enn respondentene som tilhører aldersgruppen 55-64 år.

Gruppen "Andre land" skiller seg ut blant de andre nasjonalitetsgruppene. Denne gruppen bestående av 13 ulike nasjonaliteter er mindre fornøyd enn de andre nasjonalitetsgruppene når det kommer til service og gjestfrihet, kvalitet på maten og tilgjengeligheten.

Overnatting

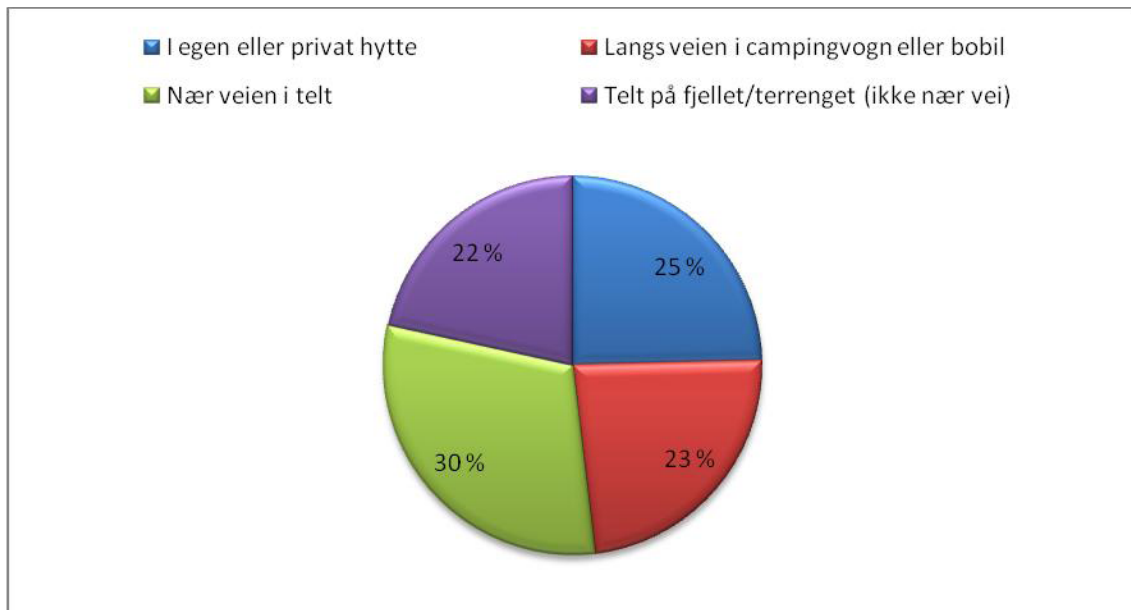
Overnattingssted

Både i og rundt nasjonalparken finnes ulike overnattingsmuligheter både i egen regi eller på et overnattingssted. I Spørsmål nummer 12 fikk respondenten spørsmål om de hadde overnattet inne i eller i en avstand mindre enn 5 kilometer fra nasjonalparken under besøket. Figur 3.14 viser en oversikt over andelen av respondentene som har overnattet i forbindelse med besøket t Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark.

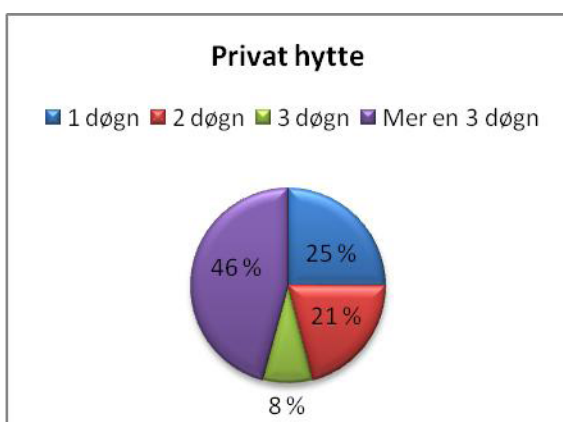
Figur 3.14 viser hvor mange av respondentene som overnatter i eller rundt nasjonalparken i løpet av besøket. (N=391)

Som figuren viser overnattet over halvparten av respondentene under besøket i nasjonalparken. Det er en jevn fordeling blant de som velger å overnatte i egen regi, og de som overnatter på et overnattingssted i området. Det var også listet opp ulike overnattingsmuligheter under hvert svaralternativ. Figur 3.15 viser hvilke type overnatting utvalget benyttet seg av under besøket.

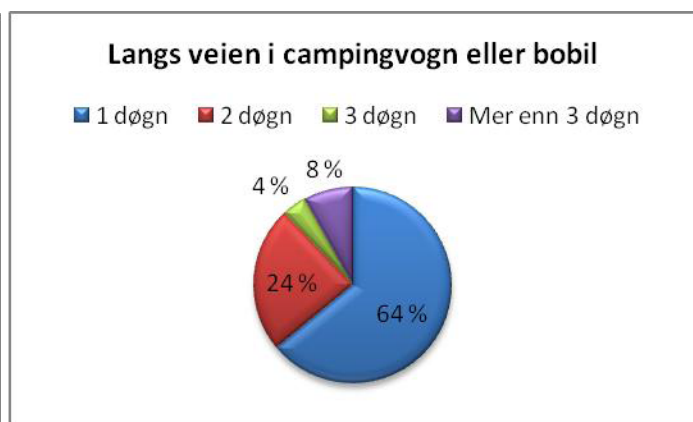

Figur 3.15 viser en oversikt over hvor de som har overnattet i egen regi har overnattet.(N=105).

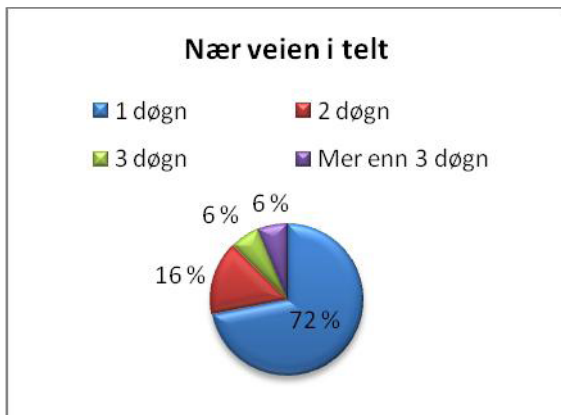
Det var til sammen 105 personer som hadde overnattet i egen regi under besøket i nasjonalparken. Litt underhalvparten overnattet i privat hytte eller campingvogn, og over halvparten overnattet i telt. Respondentene fikk også mulighet til å skrive ned antall døgn de hadde tilbrakt på hvert overnattingssted. De neste fire figurene viser en oversikt over dette.

Figur 3.16 Antall døgn i privat hytte.

Figur 3.17 Antall døgn i campingvogn eller bobil.

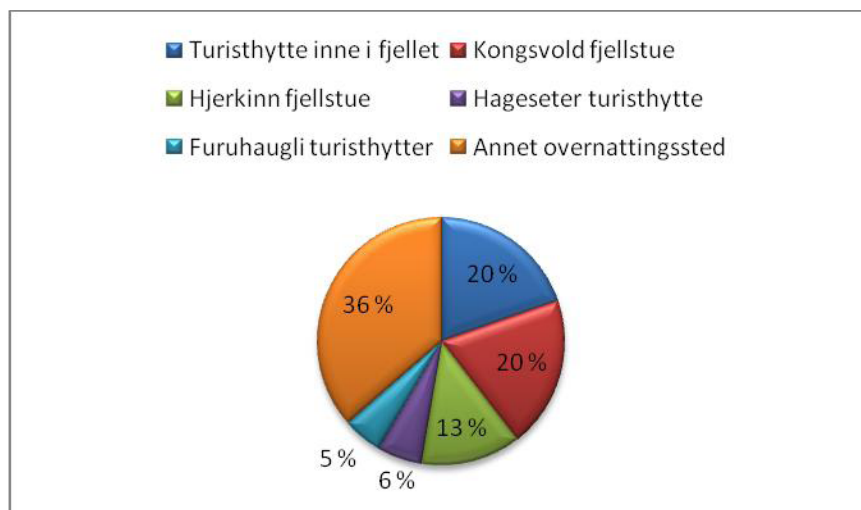
Figur 3.18 Antall døgn nær veien i telt.

Figur 3.19 Antall døgn i telt på fjellet

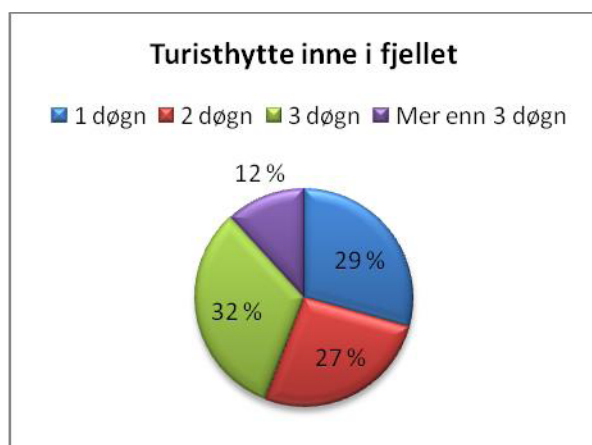
Når vi ser nærmere på overnattingsdøgn, ser vi at av de som overnatter i egen hytte, overnatter opp imot halvparten av gruppen mer enn tre døgn. Av de som overnatter i campingvogn eller bobil overnatter de fleste bare ett døgn. Dette gjelder også gruppen som overnatter nær veien i telt. Gruppen som overnatter i fjellet har den jevneste fordelingen blant overnattingsdøgn. Bort i mot en tredjedel av denne gruppen overnatter i to døgn, 26 prosent overnatter i tre døgn, mens gruppen som overnatter mer enn tre døgn er den minste gruppen på 17 prosent.

Videre skal vi se nærmere på de respondentene som overnatter på overnattingssted i området. Det er til sammen 107 respondenter som har krysset av på dette alternativet i spørsmål nummer 12. Det ble videre i analysen registrert 125 personer som hadde overnattet på et overnattingssted i området. Ved å ha sett nøye på tallene ser det ut som gruppen som har krysset av på ”*annet overnattingssted*” ikke har krysset av på alternativet ”*ja, på overnattingssted i området*”. Figur 3.20 som blir presentert nedenfor viser prosentfordelingen over hvor de 125 personene har overnattet.

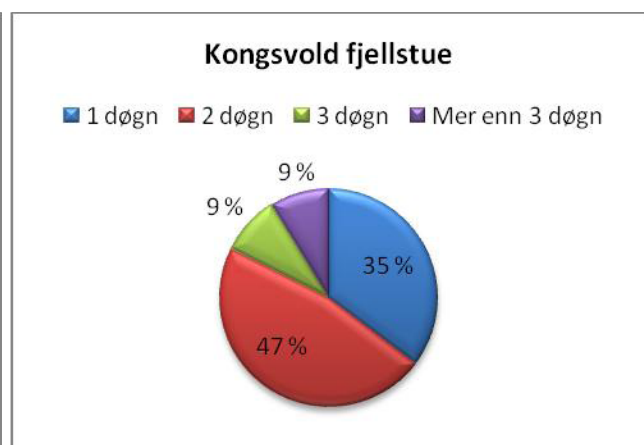

Figur 3.20 Viser hvor de som har overnattet på et overnattingssted har overnattet (N=125).

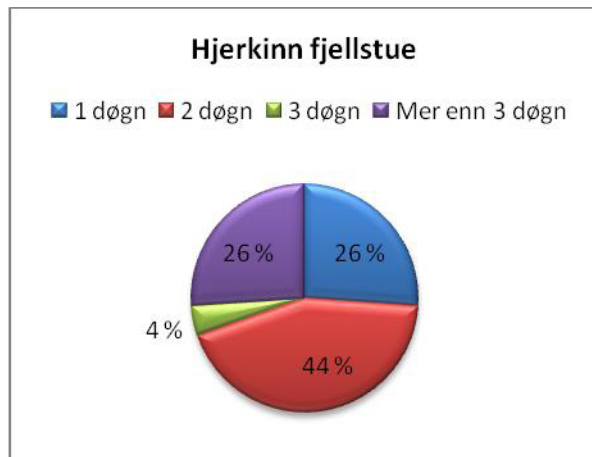
Av de seks ulike overnattingsstedene er det svaralternativet "Annet overnattingssted" som har den største prosentandelen med 36 prosent. Det er like mange som har overnattet på turisthytte i fjellet som antall personer som har overnattet på Kongsvold, altså 20 prosent på hver av de to overnattingsstedene. 13 prosent har overnattet på Hjerkin fjellstue og 6 prosent har overnattet på Hageseter turisthytte. Furuhaugli turisthytter har det minste antallet overnattingsgjester med 5 prosent.

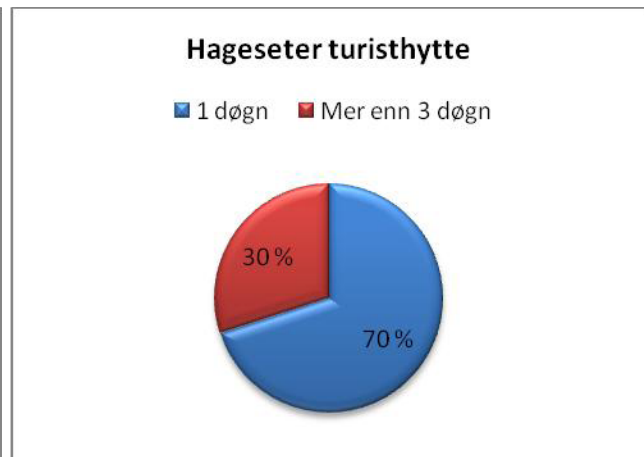
Figur3.21 Antall døgn respondentene har overnattet på turisthytte inne i fjellet,

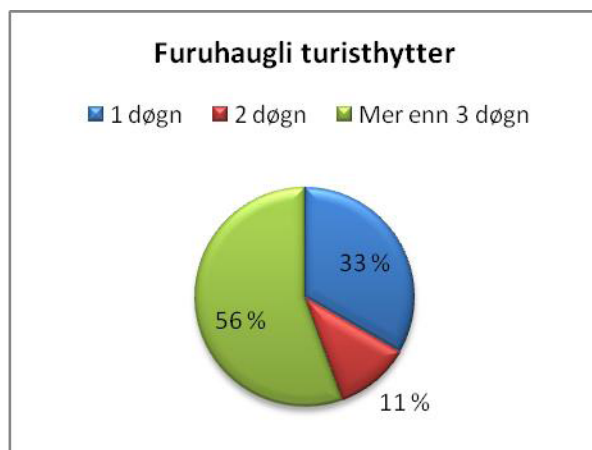
Figur 3.22 Antall døgn respondentene har overnattet på Kongsvold fjellstue.

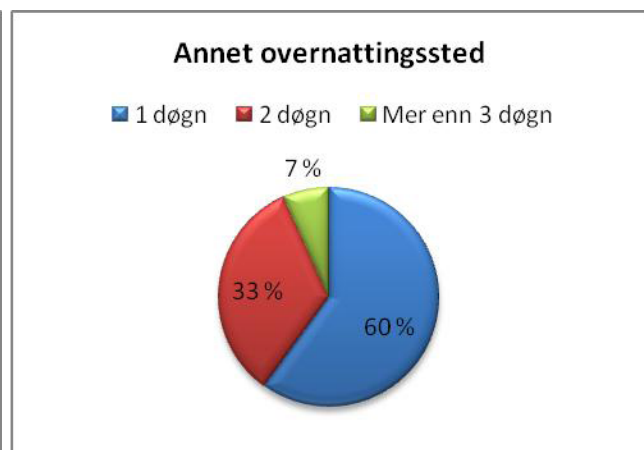
Figur 3.23 Antall døgn respondentene har overnattet på hjerkin fjellstue

Figur 3.24 Antall døgn respondentene har overnattet på Hageseter turisthytte.

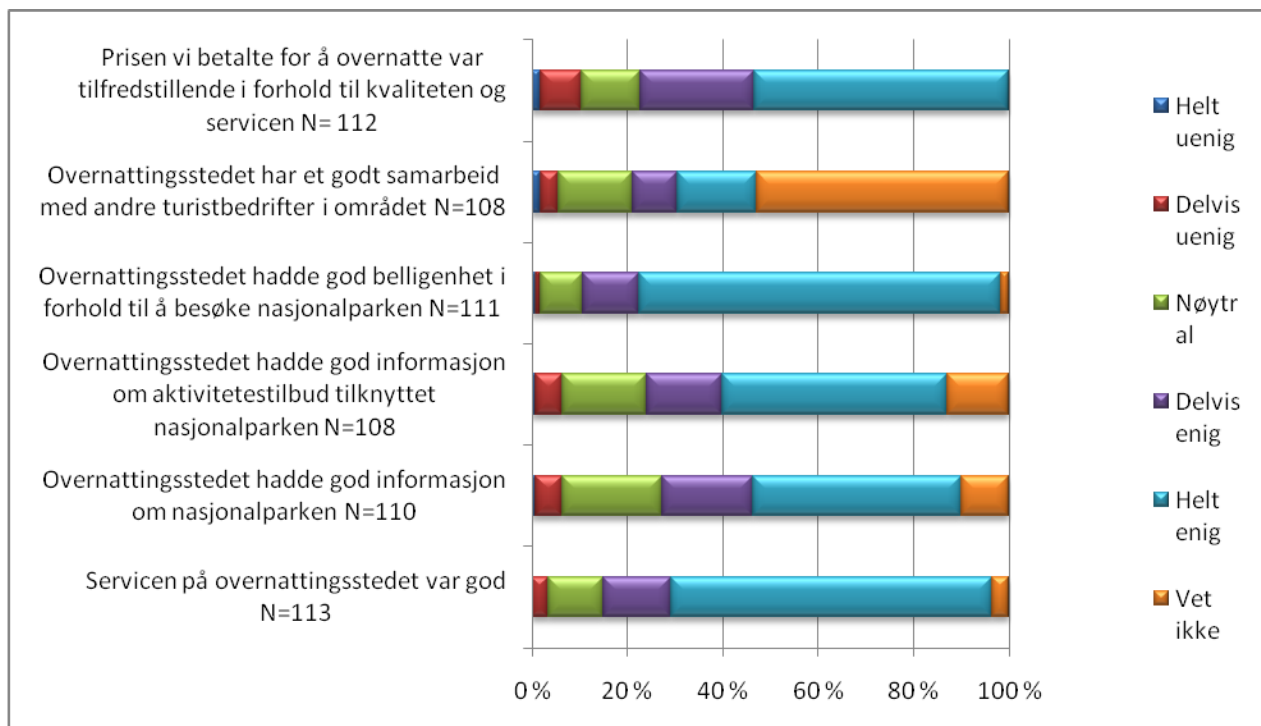
Figur 3.25 Antall døgn respondentene har overnattet på Furuhaugli turisthytter.

Figur 3.26 Antall døgn respondentene har overnattet på annet overnattingssted i området.

Av respondentene som har overnattet på turisthytte i fjellet er det en jevn fordeling på hvor lenge de overnatter. Den som kommer dårligst ut er mer enn 3 døgn – gruppen der det bare er 12 prosent av gjestene som overnatter. De fleste av overnattingsgjestene på Kongsvold overnatter ett til to døgn. Bort imot halvparten av overnattingsgjestene på Hjerkin fjellstue overnatter to døgn. Det er cirka en fjerdedel på hver av gruppene som overnatter ett døgn og mer enn tre døgn. Overraskende nok er det ingen av respondentene som har overnattet verken to eller tre døgn på Hageseter turisthytte. Så mange som tre fjerdedeler av overnattingsgjestene her overnatter bare ett døgn, de resterende overnatter mer enn tre døgn. Mer enn halvparten av overnattingsgjestene på Furuhaugli turisthytter overnatter mer enn tre døgn. Når vi ser på alternativet ”Annet overnattingssted” overnatter de fleste bare ett døgn. De overnattingsplassene dette gjelder er: Fokstua, (Fokstugu fjellstue), Budsjord, Gjevillvasshytta, Reinheim, Åmodtdalshytta og Magalaupe camping på Oppdal.

De respondentene som hadde overnattet på en overnattingsbedrift i området ble bedt om å gå videre til spørsmål fjorten i spørreskjemaet. Respondentene ble bedt om å krysse av med ett kryss på hver påstand som var listet opp, der hver påstand hadde en skala fra 1 til 5. Figur 3.27 viser hva respondentene svarte på de ulike påstandene.

Figur 3.27 viser hva respondentene som overnattet på overnattingssted har svart på de ulike påstandene som er listet opp.

Over halvparten av respondenten er helt eller delvis enig i at prisen på overnattingsstedet var i samsvar med kvalitet og service. Det var allikevel 11 respondenter som stilte seg helt eller delvis uenig til dette. De påstandene der respondentene var mest enig gjaldt beliggenheten i forhold til nasjonalparken og at servicen på overnattingsstedet var god. Respondentene stilte seg mest nøytralt til påstanden om at det var god informasjon om aktivitetstilbudene tilknyttet nasjonalparken og til den generelle informasjonen om nasjonalparken på de ulike overnattingsstedene.

Tabell 3.14: One way Bonferroni for spørsmål nummer 14: "Hva synes du om overnattingsbedriften du har overnattet på"? 1=Helt uenig, 2=Delvis uenig, 3=Nøytal, 4=Delvis enig og 5=Helt enig. Celler med signifikans er merket med*.

	Nasjonalitet	Norge	Tyskland	Nederland	Andre land	Total	Statistikk	
Servicen på overnattingsstedet var god. N=103 ^{*a}	Gj.snitt	4,80 ^{*a*b}	4,50	4,11 ^{*a}	4,13 ^{*b}	4,48	F=5,338	df=3
	Std.avvik	0,654	0,941	0,994	0,743	0,861	p=0,002	
Overnattingsstedet hadde God informasjon om Dovre-Sunndallsfjella nasjonalpark N=94	Gj.snitt	4,58 ^{*c*d}	3,46 ^{*c}	3,68 ^{*d}	4,07	4,07	F=6,970	df=3
	Std.avvik	0,826	1,127	1,020	0,961	1,039	p=0,000	
Overnattingsstedet hadde god informasjon om aktivitetstilbud tilknyttet nasjonalparken. N=89	Gj.snitt	4,63 ^{*e*f}	3,20 ^{*e}	3,79 ^{*f}	4,23	4,15	F=8,124,	df=3
	Std.avvik	0,751	1,033	1,101	1,013	1,050	p=0,000	
Overnattingsstedet hadde god beliggenhet i forhold til å besøke nasjonalparken. N= 104	Gj.snitt	4,95 ^{*g*h}	3,93 ^{*g*i}	4,36 ^{*h}	4,76 ^{*i}	4,62	F=9,853	df=3
	Std.avvik	0,211	1,163	0,911	0,562	0,780	p=0,000	
Det synes som om overnattingsstedet har et godt samarbeid med andre turistbedrifter i området. N=49 ^{*c}	Gj.snitt	4,44 ^{*j*k}	3,00 ^{*j}	3,59	3,00 ^{*k}	3,73	F=5,473,	df=3
	Std.avvik	0,856	1,095	0,795	1,604	1,151	p=0,003	
Prisen vi betalte for å overnatte var tilfredsstillende i forhold til kvaliteten og servicen. N= 100	Gj.snitt	4,36	4,07	4,15	4,00	4,20	F=0,621,	df=3
	Std.avvik	0,983	1,163	0,949	1,211	1,035	p=0,603	

^{*a} p = 0,003 for forskjell mellom Norge og Nederland, og ^{*b} p=0,039 for forskjell mellom Norge og Andre land.

^{*c} p= 0,003 for forskjell mellom Norge og Tyskland, og ^{*d} p= 0,002 for forskjell mellom Norge og Nederland.

^{*e} p=0,000 for forskjell mellom Norge og Tyskland, og ^{*f} p=0,003 for forskjell mellom Norge og Nederland.

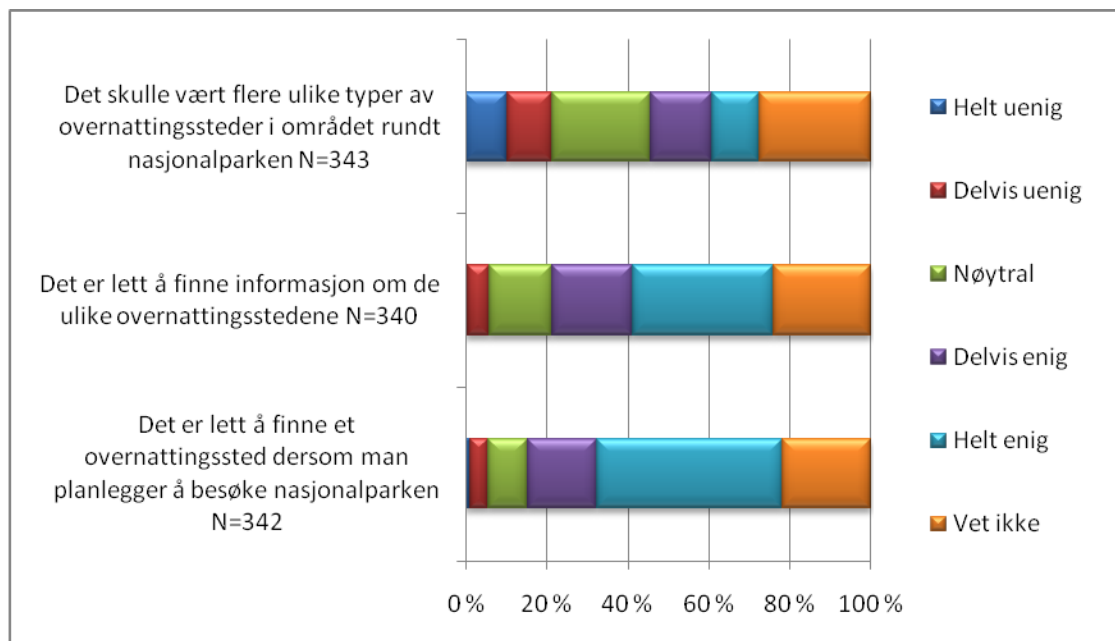
^{*g} p=0,000 for forskjell mellom Norge og Tyskland, ^{*h} p=0,003 for forskjell mellom Norge og Nederland og ^{*i} p= 0,006 for forskjell mellom Tyskland og andre land.

^{*j} p=0,025 for forskjell mellom Norge og Tyskland og ^{*k} p= 0,010 for forskjell mellom Norge og Andre land.

Resultatene i tabell 3.01 (vedleggstabell 01) viser ingen signifikans mellom de ulike aldersgruppene. Det ble heller ikke observert noen signifikans mellom de to intervjulokalitetene (vedleggstabell 02). Blant de ulike nasjonalitetsgruppene er det signifikant variasjon mellom respondentene fra Norge og Nederland på fire av de seks påstandene. (Tabell 3.14). Nederlendere er mindre enig enn Nordmenn når det gjelder god service på overnattingsstedene, informasjonstilbudene på overnattingsstedene og når det kommer til beliggenheten i forhold til nasjonalparken. Respondentene fra Andre land er mindre enig enn Nordmenn i påstanden om at servicen på overnattingsstedet var god. Selv om denne påstanden får høy poengsum fra alle nasjonalitetene er det hos denne gruppen påstanden får minst poeng. Tyskere er mindre enig enn Nordmenn i påstanden om at overnattingsstedet hadde god informasjon om nasjonalparken og god informasjon om aktivitetstilbud som er tilknyttet parken. Den gjennomsnittlige poengsummen hos de Tyske respondentene ligger mellom *"Nøytral"* og *"Delvis enig"*. Når det gjelder påstanden om at overnattingsstedet har god beliggenhet i forhold til nasjonalparken er det respondentene fra Tyskland som er minst enig i dette. Både respondentene fra Tyskland og gruppen andre land er nøytrale til om de er enig i om overnattingsstedet har et godt samarbeid med andre turistbedrifter i området. Respondentene fra Norge er delvis til helt enig i denne påstanden.

Overnattingstilbud

I neste spørsmål (spørsmål 15) ville vi få svar på hva de ulike brukerne generelt synes om overnattingstilbudet i tilknytning til nasjonalparken. Her ble det igjen satt opp tre påstander med seks svaralternativ. Figur 3.28 viser svarfordelingen i prosent.

Figur 3.28 viser hvordan respondenten forholder seg til overnattingstilbudet i tilknytning til nasjonalparken.

Det er stor enighet blant brukerne om at det er lett å finne et overnattingssted dersom man planlegger å besøke nasjonalparken. Opp imot halvparten av respondentene er helt enig i dette.

Litt over en tredjedel av respondentene er helt enig i at det er lett å finne informasjon om de ulike overnattingsstedene, mens nesten 20 prosent av respondentene er delvis enig i dette. Når det kom til spørsmål om at det skulle vært flere typer av overnattingssteder i området, er det 11,7 prosent av respondentene som sier seg enig i dette. 15,2 prosent sier seg delvis enig i dette, mens en fjerdedel av respondentene forholder seg nøytrale til dette spørsmålet.

Tabell 3.15: One way Bonferroni for spørsmål nummer 15: "Hva synes du om overnattingstilbudet i tilknytning til nasjonalparken"? 1=Helt uenig, 2=Delvis uenig, 3=Nøytal, 4=Delvis enig og 5=Helt enig. Celler med signifikans er merket med*.

	Nasjonalitet	Norge	Tyskland	Nederland	Andre land	Total	Statistikk
Det er lett å finne et overnattingssted dersom	Gj.snitt	4,33	4,53 ^{*a}	4,45	3,94 ^{*a}	4,31	F=3,276 df=3
Man planlegger å besøke	Std.avvik	1,020	0,774	0,746	1,131	0,980	p=0,022
Nasjonalparken. N=258 ^{*a}							
Det er lett å finne inn-	Gj.snitt	4,16	4,18	4,11	3,90	4,10	F=0,890 df=3
formasjon om de ulike	Std.avvik	0,979	0,917	1,005	1,036	0,987	p=0,447
Overnattingsstedene. N=250							
Det skulle vært flere	Gj.snitt	3,26	2,85	2,82	3,11	3,10	F=1,871 df=3
ulike typer av over-	Std.avvik	1,361	0,961	1,097	1,251	1,250	p=0,135
natningssteder i og rundt							
nasjonalparken. N=242							

^{*a} p=0,037 for forskjell mellom Tyskland og Andre land.

Tabell 3.16: T-test for spørsmål nummer 15: "Hva synes du om overnattingstilbudet i tilknytning til nasjonalparken"? 1=Helt uenig, 2=Delvis uenig, 3=Nøytal, 4=Delvis enig og 5=Helt enig. Celler med signifikans er merket med*.

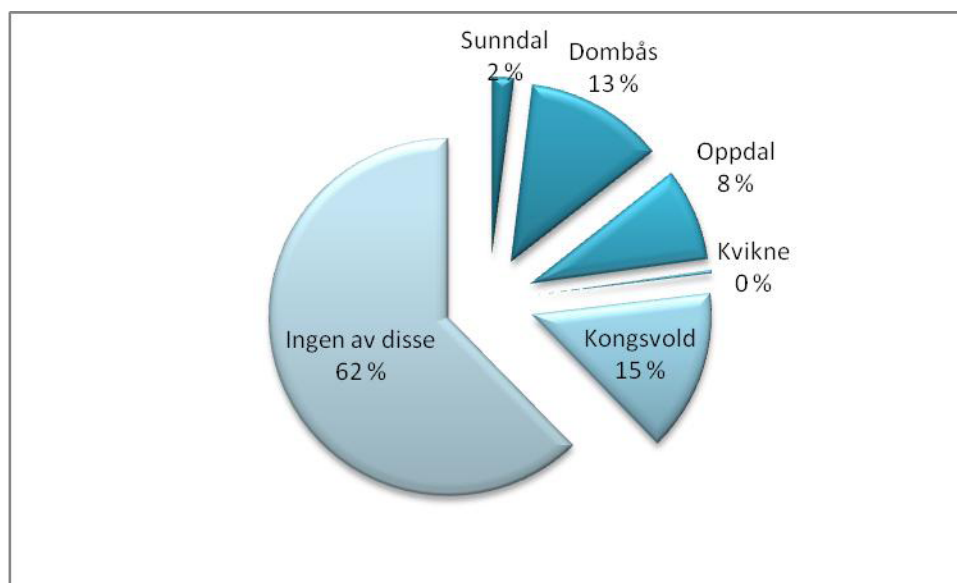
	Lokalitet	Kongsvold	Snøheim	Statistikk
Det er lett å finne et overnattingssted dersom man planlegger å besøke nasjonalparken.	Gj.snitt	4,39	4,25	F=2,600
	N	101	166	df=265, 233, 277
	Std.avvik	0,905	1,037	sig=0,108
				sig. (2-tailed)=0,287
Det er lett å finne informasjon om de ulike overnattingsstedene.	Gj.snitt	4,25*	3,99*	F=0,148
	N	95	163	df=256, 207, 380
	Std.avvik	0,956	1,021	sig=0,701
				Sig. (2-tailed)=0,046
Det skulle vært flere ulike typer av overnattingssteder i områder rundt nasjonalparken.	Gj.snitt	3,03	3,13	F=0,629
	N	88	161	df=247, 171, 869
	Std.avvik	1,291	1,231	sig=0,428
				Sig. (2-tailed)=0,562

Det er de tyske respondentene som er mest enig i påstanden om at det er lett å finne et overnattingssted dersom man planlegger å besøke nasjonalparken. Det er signifikans blant de to gruppene fra Tyskland og Ande land. Respondentene fra andre land er noe mindre enig i denne påstanden enn de tyske respondentene. Respondentene på Kongsvold er noe mer enig enn respondentene på Snøheim at det er lett å finne informasjon om de ulike overnattingsstedene. Det ble ikke funnet noen signifikans mellom de ulike aldersgruppene (vedleggstabell 03).

3.4 Nasjonalparksenter

Mange nasjonalparker både i Norge og i utlandet har et nasjonalparksenter tilknyttet til parken. Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark har fire slike nasjonalparksentre. De befinner seg i Sunndal, Dombås, Oppdal og Kvikne. I tillegg har Kongsvold en utstilling. Det er også et ønske om å opprette et villreinsenter på Hjerkin. I denne forbindelse var det interessant å få mer informasjon rundt hva turistene ville synes om et slikt senter, og hva de synes om de ulike sentrene som allerede er etablert i og rundt nasjonalparken.

Det første spørsmålet i denne delen av spørreskjemaet dreide seg om hvilke av de fem sentrene nevnt ovenfor som var besøkt, og antall respondenter som besøkte sentrene i løpet av sitt opphold i området. Av 369 respondenter som besvarte spørsmålet var det 139 personer som hadde besøkt en eller flere av de fem sentrene/utstillingen. Figur 3.28 viser besøksprosenten på de ulike lokalitetene.

Figur 3.29. En oversikt over hvor mange av respondentene som hadde besøkt en eller flere av sentrene/utstillingen i eller rundt nasjonalparken sommeren 2008.

Som det kommer frem i figur 3.29 så er det utstillingen på Kongsvold som blir mest besøkt blant respondentene. Flesteparten av respondenten hadde ikke besøkt noen av sentrene/utstillingen som var listet opp.

Tabell 3.17: Krysstabell som viser sammenhengen mellom nasjonalparksentrene/utstillingen som er besøkt og nasjonalitet sommeren 2008.

	<i>Nasjonalitet</i>	<i>Norge</i>	<i>Tyskland</i>	<i>Nederland</i>	<i>Andre land</i>	<i>Total</i>
Sunndal	N	4	0	3	0	7
	%	2,4	0	4,2	0	2
Dombås	N	10	8	17	10	45
	%	5,9	14,8	23,9	15,9	12,6
Oppdal	N	7	1	15	7	30
	%	4,1	1,9	21,1	11,1	8,4
Kvikne	N	1	0	0	0	1
	%	0,6	0	0	0	0,3
Kongsvold	N	34	5	5	7	51
	%	20	9,3	7	11,1	14,2
Ingen av disse	N	114	40	31	39	224
	%	67,1	74,1	43,7	61,9	62,6

Verdi: 53,946

Df: 15

P-verdi: 0,000

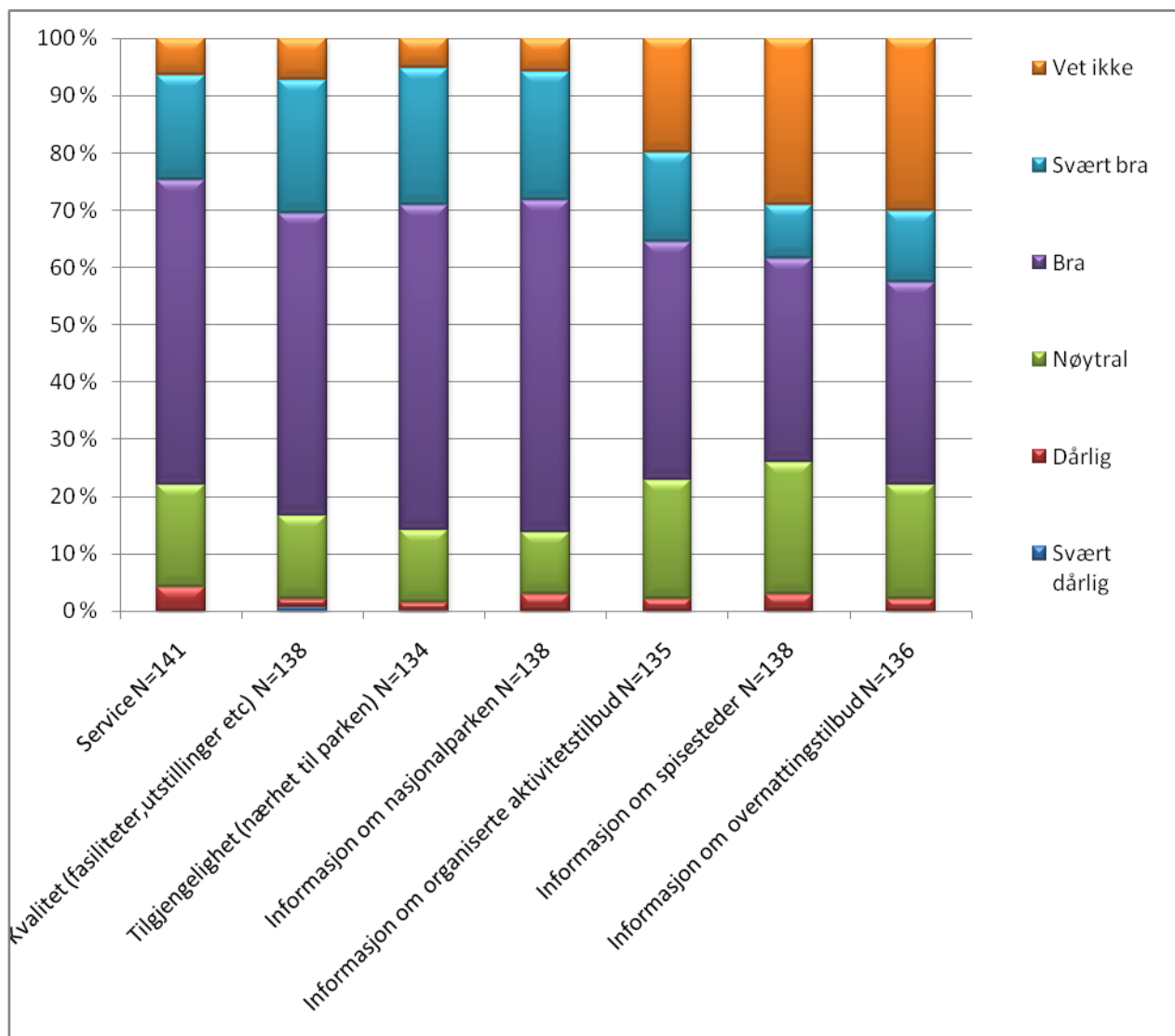
Det som kommer frem av analysen er at de fleste som besøker utstillingen på Kongsvold er nordmenn. Nasjonalparksentrene på Dombås og Oppdal har flest respondenter fra Nederland og gruppen Andre land. Blant de tyske respondentene er det nasjonalparksenteret på Dombås som er mest populært. Det ble ikke funnet noen signifikant forskjell mellom aldersgruppene (vedleggstabell 04).

Tabell 3.18: Krysstabell som viser sammenhengen mellom nasjonalparksentrene/utstillingen som er besøkt og lokalitet sommeren 2008.

	<i>Lokalitet</i>	<i>Kongsvold</i>	<i>Snøheim</i>	<i>Total</i>
Sunndal	N	3	4	7
	%	2,1	1,8	1,9
Dombås	N	16	30	46
	%	11	13,4	12,5
Oppdal	N	21	10	31
	%	14,5	4,5	8,4
Kvikne	N	0	1	1
	%	0	0,4	0,3
Kongsvold	N	26	28	54
	%	17,9	12,5	14,6
Ingen av disse	N	79	151	230
	%	54,5	67,4	62,3
Verdi: 15,728				
Df: 5				
P-verdi: 0,008				

Tabellen forteller oss at det er flest respondenter fra Snøheim som besøker nasjonalparksenteret på Dombås. Av de to lokalitetene er det respondentene fra Kongsvold som har den største prosentandelen som besøker de andre sentrene utenom Kvikne som hadde bare en respondent.

I neste spørsmål ble bare respondentene som svarte at de hadde vært på sentrene/utstillingen bedt om å besvare dette spørsmålet. De som svarte at de ikke hadde vært på noen av stedene eller unnlot å svare på spørsmålet ble bedt om å gå videre til spørsmål nummer 18. I spørsmål nummer 17 skal vi se nærmere på hva respondentene synes om nasjonalparksenteret/utstillingen de har besøkt. Figur 3.30 viser de besøkenes fordeling over hva de synes om senteret/utstillingen de besøkte.

Figur 3.30 viser hva respondentene synes om nasjonalparksenteret/utstillingen de har besøkt.

Service, kvalitet, tilgjengelighet og informasjon om nasjonalparken er de faktorene som de besøkende er mest fornøyd med. Når det gjaldt faktorene som gikk på informasjon om organiserte aktivitetstilbud, informasjon om spisesteder og informasjon om overnattingstilbud, var det en større andel av de besøkende som hadde krysset av på "vet ikke". Samtidig som service og kvalitet er de faktorene som kommer best ut med høyeste svarprosent innenfor "Bra" og "Svært bra", er det også de som får høyeste prosentpoeng innenfor kategoriene "Dårlig" og "Svært dårlig".

Tabell 3.19: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 17: "Hva synes du om nasjonalparksenteret/utstillingen du har besøkt"? 1=Svært dårlig, 2=Dårlig, 3=Nøytral, 4=Bra, 5=Svært bra. Celler med signifikans er merket med*.

<i>Alder</i>		14-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	Total	Statistikk
Service (N=129)	Gj.snitt	4,22	4,00	3,92	3,79	3,96	4,00	3,92	F=0,623, df=5
	Std.avvik	0,667	0,780	0,584	0,833	0,767	0,632	0,746	p=0,681
Kvalitet (fasiliteter, Gj.snitt ,utstillinger etc.) (N=126)	Gj.snitt	4,25	3,96	3,83	4,08	4,08	4,33	4,03	F=0,779, df=5
	Std.avvik	0,463	0,825	0,816	0,764	0,572	0,816	0,737	p=0,566
Tilgjengelighet (nærhet til parken) (N=126)	Gj.snitt	4,22	4,17	3,91	4,07	4,04	4,40	4,08	F=0,694, df=5
	Std.avvik	0,441	0,637	0,596	0,721	0,751	0,548	0,665	p=0,629
Informasjon om nasjonalparken (N=128)	Gj.snitt	4,11	4,17	3,92	4,00	4,04	4,50	4,05	F=0,876, df=5
	Std.avvik	0,333	0,637	0,717	0,751	0,676	0,837	0,691	p=0,499
Informasjon om organiserte aktivitetstilbud (N=107)	Gj.snitt	4,11	3,95	3,70	3,94	3,63	4,40	3,88	F=1,412, df=5
	Std.avvik	0,601	0,899	0,571	0,716	0,831	0,548	0,749	p=0,226
Informasjon om spisesteder (N=97)	Gj.snitt	3,88	3,68	3,56	3,79	3,67	4,20	3,73	F=0,731, df=5
	Std.avvik	0,641	0,885	0,616	0,774	0,767	0,447	0,743	p=0,602
Informasjon om overnattingstilbud (N=94)	Gj.snitt	4,00	3,89	3,67	3,89	3,71	4,33	3,85	F=0,970, df=5
	Std.avvik	0,535	0,758	0,686	0,847	0,686	0,516	0,733	p=0,441

Tabell 3.20: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 17: "Hva synes du om nasjonalparksenteret/utstillingen du har besøkt"? 1=Svært dårlig, 2=Dårlig, 3=Nøytral, 4=Bra, 5=Svært bra. Celler med signifikans er merket med*.

	<i>Nasjonalitet</i>	<i>Norge</i>	<i>Tyskland</i>	<i>Nederland</i>	<i>Andre land</i>	<i>Total</i>	<i>Statistikk</i>
Service (N=128)	Gj.snitt Std.avvik	4,00 0,721	4,23 0,832	3,85 0,662	3,67 0,816	3,91 0,743	F=2,052, df=3 p=0,110
Kvalitet (fasiliteter, Gj.snitt utstillinger etc.) (N=125)	Std.avvik	4,21 ^{*a} 0,632	4,42 ^{*b} 0,669	3,77 ^{*a*b} 0,810	3,86 0,727	4,03 0,740	F=4,450, df=3 p=0,005
Tilgjengelighet (nærhet til parken) (N=125)	Gj.snitt Std.avvik	4,15 0,751	4,31 0,630	3,92 0,547	4,04 0,638	4,08 0,667	F=1,476, df=3 p=0,225
Informasjon om nasjonalparken (N=127)	Gj.snitt Std.avvik	4,10 0,608	4,31 0,630	3,90 0,778	4,09 0,733	4,06 0,694	F=1,333, df=3 p=0,267
Informasjon om organiserte aktivitetstilbud (N=106)	Gj.snitt Std.avvik	3,95 0,764	4,09 0,701	3,71 0,760	3,89 0,737	3,88 0,752	F=1,028, df=3 p=0,383
Informasjon om spisesteder (N=96)	Gj.snitt Std.avvik	3,98 ^{*c} 0,664	3,78 0,833	3,42 ^{*c} 0,717	3,53 0,772	3,73 0,747	F=3,812, df=3 p=0,013
Informasjon om overnattingstilbud (N=93)	Gj.snitt Std.avvik	4,00 0,663	4,00 0,866	3,56 0,821	3,82 0,636	3,85 0,736	F=2,075, df=3 p=0,109

^{*a} P=0,025 for forskjell mellom Norge og Nederland, og ^{*b} p=0,040 for forskjell mellom Tyskland og Nederland.

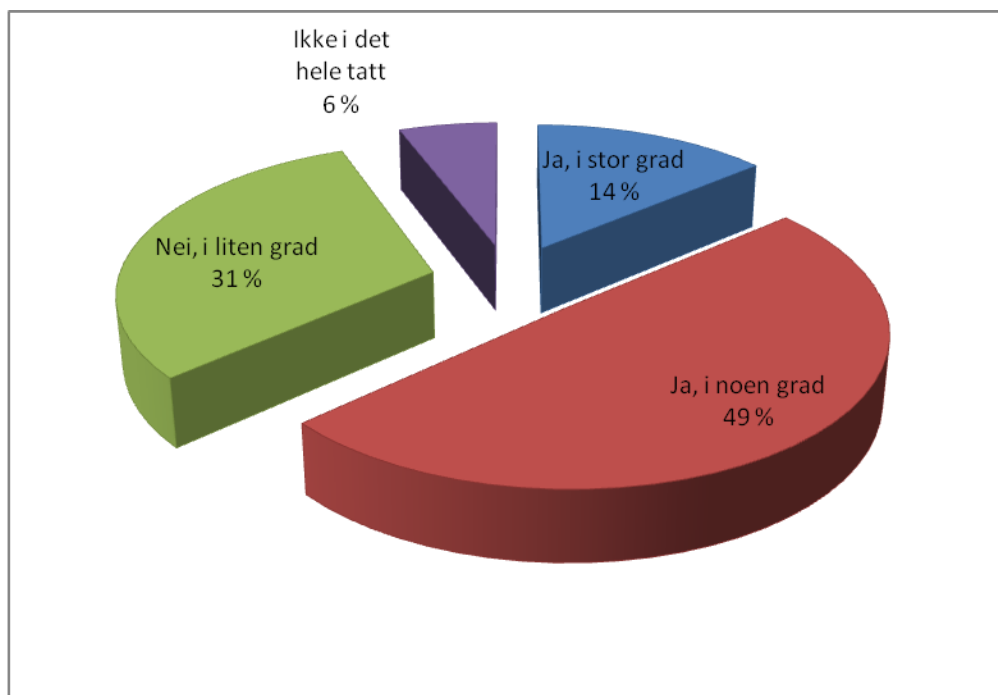
^{*b} p=0,016 for forskjell mellom Norge og Nederland.

Tabell 3.21: T-test signifikanttesting av gjennomsnitt for spørsmål nummer 17: ”Hva synes du om nasjonalparksenteret/utstillingen du har besøkt”? 1=Svært dårlig, 2=Dårlig, 3=Nøytral, 4=Bra, 5=Svært bra. Celler med signifikans er merket med*.

	<i>Lokalitet</i>	<i>Kongsvold</i>	<i>Snoheim</i>	<i>Statistikk</i>
Service	Gj.snitt	3,85	3,97	F=1,059, df=130, 124, 660
	N	62	70	sig=305 sig,(2-tailed)=0,376
	Std.avvik	0,786	0,722	
Kvalitet (fasiliteter ,utstillinger etc.)	Gj.snitt	4,08	4,00	F=0,109, df=126, 125, 399
	N	59	69	sig=0,742 sig(2-tailed)=0,518
	Std.avvik	0,702	0,767	
Tilgjengelighet (nærhet til parken)	Gj.snitt	4,09	4,09	F=0,176, df=125, 117, 139
	N	57	70	sig=0,676, sig(2-tailed)=0,987
	Std.avvik	0,689	0,654	
Informasjon om nasjonalparken	Gj.snitt	4,08	4,04	F=0,050, df=128, 126, 780
	N	60	70	sig=0,823, sig,(2-tailed)=0,740
	Std.avvik	0,671	0,711	
Informasjon om organiserte aktivitetstilbud	Gj.snitt	3,94	3,82	F=0,004, df=106, 103, 823
	N	51	57	sig=0,949, sig(2-tailed)=0,419
	Std.avvik	0,759	0,735	
Informasjon om spisesteder	Gj.snitt	3,65	3,78	F=0,854, df=96, 85, 914
	N	43	55	sig=0,358, sig(2-tailed)=0,390
	Std.avvik	0,783	0,712	
Informasjon om overnattingstilbud	Gj.snitt	3,84	3,83	F=0,894, df=93, 83, 794
	N	43	52	sig=0,347, sig(2-tailed)=0,948
	Std.avvik	0,814	0,706	

Nordmenn er noe mer fornøyd enn brukerne fra Nederland når det gjelder kvaliteten på nasjonalparksentrene /utstillingen, og informasjon om spisesteder på de ulike stedene. Vi så i tabell 3.17 at det var forskjell mellom de to landene når det kom til hvilken av nasjonalparksentrene de besøkte.

Som det ble nevnt i begynnelsen av dette kapittelet er det ønske om å etablere et villreinsenter på Hjerkins. Det er i denne sammenheng interessant å undersøke hvor stor interesse det hadde vært blant brukerne av nasjonalparken å besøke et slikt senter. Figur 3.31 viser prosentfordelingen over hvor mange av respondentene som synes at et villreinsenter på Hjerkins ville vært et attraktivt tilbud for dem.

Figur 3.31: Fordeling over hvor mange av respondentene som synes at et villreinsenter på Hjerkins ville vært et attraktivt tilbud. (N=380)

Som vi ser ut ifra figuren synes over halvparten av respondentene at et slikt senter kunne vært et attraktivt tilbud.

Tabell 3.22: One way Bonferroni og T-test for spørsmål nummer 18: "Dersom et villreinsenter basert på historikk, fakta, utstillinger etc. hadde eksistert på Hjerkin, tror du dette ville vært et attraktivt tilbud for deg"? 1=Ja, i stor grad, 2=Ja, i noen grad, 3=Nei, i liten grad og 4=Ikke i det hele tatt. Celler med signifikans er merket med*.

Variabel (N)	Inndeling	Gjennomsnitt	Std.avvik	Statistikk
Alder (N=372)	14-24 år	2,30	0,703	F1,397=, df=5 p=0,225
	25-34 år	2,47	0,769	
	35-44 år	2,28	0,803	
	45-54 år	2,20	0,788	
	55-64 år	2,18	0,734	
	65-74 år	2,27	0,799	
	Total	2,27	0,774	
Nasjonalitet* ^a (N=368)	Norge	2,44* ^a * ^b	0,741	F=6,066, df=3 p=0,000
	Tyskland	2,00* ^a	0,816	
	Nederland	2,13* ^b	0,716	
	Andre land	2,22	0,820	
	Total	2,28	0,777	
Lokalitet (N=380)	Kongsvold	2,22* ^c	0,700	F=8,553, df=378, 344, 538 sig=0,004 sig.(2-tailed)=0,233
	Snøheim	2,32* ^c	0,817	

^a p=0,002 for forskjell mellom Norge og Tyskland, og^b p=0,022 for forskjell mellom Norge og Nederland.

*^c p=0,004 for forskjell mellom Kongsvold og Snøheim.

Tabellen over viser at respondentene fra Tyskland og Nederland synes at et villreinsenter på Hjerkin ville vært attraktivt i noen større grad enn det Nordmennene synes. Respondenten på Kongsvold er noe mer positive til et slikt tilbud enn respondentene på Snøheim.

3.5 Besøket i nasjonalparken

I dette avsnittet skal vi se nærmere på hvilken betydning besøket i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark har for respondenten på deres reise. Det første spørsmålet i denne delen av spørreskjemaet (Spørsmål 20) var: *Visste du at Dovre-Sunndalsfjella var en nasjonalpark før du kom til området?* 84,3 prosent av brukerne svarte ja på dette spørsmålet.

Tabell 3.23: Krysstabell som viser sammenhengen mellom hvem som visste at Dovre-Sunndalsfjella var en nasjonalpark før de kom til området og aldersgrupper.

		<i>Aldersgrupper</i>	<i>14-24</i>	<i>25-34</i>	<i>35-44</i>	<i>45-54</i>	<i>55-64</i>	<i>65-74</i>	<i>Total</i>
Ja	N		13	64	63	103	75	12	330
	%		54,2	86,5	86,3	90,4	91,5	80	86,4
Nei	N		11	10	10	11	7	3	52
	%		45,8	13,5	13,7	9,6	8,5	20	13,6
Total	N		24	74	73	114	82	15	382
	%		100	100	100	100	100	100	100

Pearson Chi-square:

Verdi: 11,973

Df: 5

P-verdi: 0,000

Litt over halvparten av respondentene i aldersgruppen 14-24 år visste at Dovre-Sunndalsfjella var en nasjonalpark før de kom til området. Flesteparten av respondentene i de andre aldersgruppene visste dette fra før.

Tabell 3.24: Krysstabell som viser sammenhengen mellom hvem som visste at Dovre-Sunndalsfjella var en nasjonalpark før de kom til området og nasjonalitet.

		<i>Nasjonalitet</i>	<i>Norge</i>	<i>Tyskland</i>	<i>Nederland</i>	<i>Andre land</i>	<i>Total</i>
Ja	N		177	46	56	49	328
	%		95,7	83,6	76,7	75,4	86,8
Nei	N		8	9	17	16	50
	%		4,3	16,4	23,3	24,6	13,2
Total	N		185	55	73	65	378
	%		100	100	100	100	100

Pearson Chi-square:

Verdi: 27,028

Df: 3

P-verdi: 0,000

Nederlendere og brukere fra gruppen andre land var de som hadde flest respondenter som ikke visste at Dovre-Sunndalsfjella var en nasjonalpark før de kom til området. Opp imot en fjerdedel i hver av gruppene visste ikke dette. Det var ikke store forskjeller mellom de andre nasjonalitetsgruppene. Flesteparten av brukerne svarte "ja" på dette spørsmålet.

Tabell 3.25: Krysstabell som viser sammenhengen mellom hvem som visste at Dovre-Sunndalsfjella var en nasjonalpark før de kom til området og lokalitet.

		<i>Lokalitet</i>	<i>Kongsvold</i>	<i>Snøheim</i>	<i>Total</i>
Ja	N		121	217	338
	%		80,1	90,4	86,4
Nei	N		30	23	53
	%		19,9	9,6	13,6
Total	N		151	240	391
	%		100	100	100
Pearson Chi-square:					
Verdi: 8,366					
Df: 1					
P-verdi: 0,004					

Det er ikke store variasjonen mellom de to lokalitetene. Det er noen flere av respondenten på Snøheim som visste at Dovre-Sunndalsfjella var en nasjonalpark før de kom til området sammenlignet med respondentene på Kongsvold. Dette kan ha sammenheng med at det er flere utlendinger som besøker Kongsvold enn Snøheim.

De respondentene som svarte ja på forrige spørsmål ble bedt om å gå videre til neste spørsmål. Her ser vi på betydningen området har som nasjonalpark for brukerne. Spørsmål 21: "Var det faktum at området er en nasjonalpark viktig for at du/dere valgte å komme til Dovre-Sunndalsfjella?" Her ble respondentene bedt om å krysse av på et av fem svaralternativ. 1=Ja, i stor grad, 2=ja, i noen grad, 3=Nei, i liten grad, 4=ikke i det hele tatt. Figur 3.32 viser hva respondentene svarte på dette spørsmålet.

Figur 3.32 Nasjonalparkstatusens betydning for området.

Det fremkommer av figuren at for flesteparten av respondentene har nasjonalparkstatusen liten betydning for at de valgte å besøke området.

Tabell 3.26: One way Anova Bonferonni 21. "Var det faktum at området er en nasjonalpark viktig for at du/dere valgte å komme til Dovre-Sunndalsfjella? 1= ja, i stor grad, 2=ja, i noen grad, 3=Nei, i liten grad og 4=Ikke i det hele tatt." Signifikans er merket med *.

Variabel (N)	Inndeling	Gjennomsnitt	Std.avvik	Statistikk
Alder (N=337)	14-24 år	2,27	0,961	F=0,631 df=5 p=0,676
	25-34 år	2,69	0,957	
	35-44 år	2,56	1,088	
	45-54 år	2,50	1,011	
	55-64 år	2,49	0,959	
	65-74 år	2,38	1,193	
	Total	2,53	1,006	
Nasjonalitet* (N=335)	Norge	3,08 ^{*a*b*c}	0,810	F=53,596 df=3 p=0,000
	Tyskland	1,76 ^{*a}	0,794	
	Nederland	1,94 ^{*b}	0,859	
	Andre land	2,13 ^{*c}	0,878	
	Total	2,53	1,005	

*p=0,000 for forskjell mellom Norge og Tyskland, ^bp=0,000 for forskjell mellom Norge og Nederland og ^cp=0,000 for forskjell mellom Norge og Andre land. Nasjonalparkstatusen har minst betydning for de norske respondentene i Dovre-

Sundallsfjella nasjonalpark. Blant tyskere og nederlendere hadde dette stor betydning, mens blant gruppen Andre land hadde nasjonalparkstatusen noe betydning for at de valgte å komme hit.

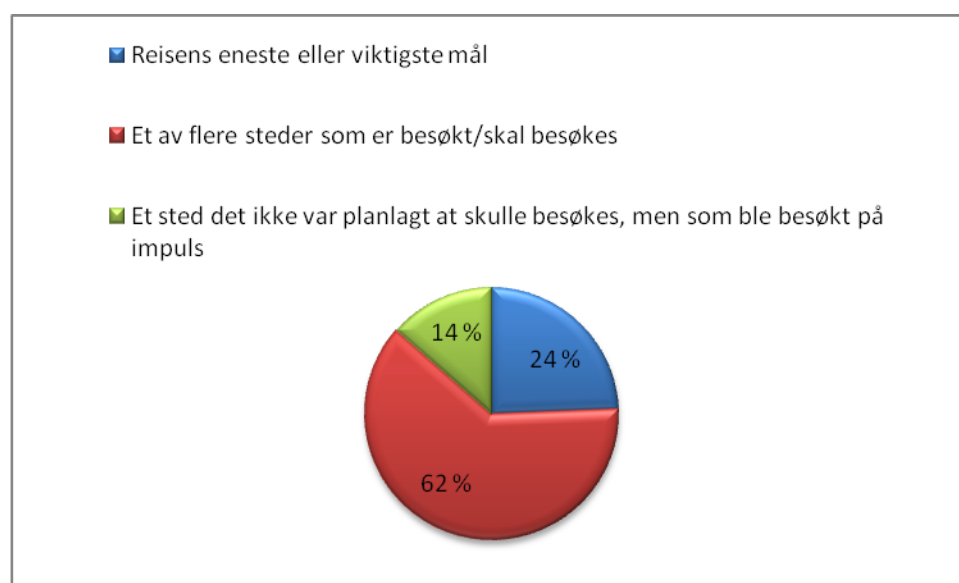
Tabell 3.27: T-test for spørsmål 21. "Var det faktum at området er en nasjonalpark viktig for at du/dere valgte å komme til Dovre-Sunndalsfjella? "1= ja, i stor grad, 2=ja, i noen grad, 3=Nei, i liten grad og 4=Ikke i det hele tatt. Signifikans er merket med stjerne.

	Lokalitet	Kongsvold	Snøheim	Statistikk
Var det faktum at området var en nasjonalpark viktig for at du valgte å komme til Dovre-Sunndalsfjella	Gj.snitt	2,19*	2,73*	F=0,000 df=344, 266, 641
	N	129	217	sig=0,995 sig. (2-tailed)=0,000
	Std.avvik	0,974	0,963	

Det var noe viktigere for respondentene fra Kongsvold at Dovre-Sunndalsfjella er en nasjonalpark enn for respondentene fra Snøheim.

Neste spørsmål tar utgangspunkt i hvilket formål respondentene hadde med besøket i nasjonalparken. Her er der listet opp tre alternativer der respondenten kan sette et kryss på det alternativet som passet best.

Spørsmål 22: "På denne reisen er Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark? "1=Reisens eneste og viktigste mål, 2=Et blant flere steder som er besøkt/skal besøkes og 3=Et sted det ikke var planlagt at skulle besøkes, men som ble besøkt på impuls".

Figur 3.33 viser formålet med besøket i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark.

Vi ser at for de fleste av respondentene er Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark et av flere steder som blir besøkt/skal besøkes når de er ute og reiser. For en fjerdedel av respondenten er nasjonalparken reisesens eneste eller viktigste mål.

Tabell 3.28: Krysstabell som viser sammenhengen mellom formålet med reisen og aldersgrupper.

	<i>Nasjonalitet</i>	<i>Norge</i>	<i>Tyskland</i>	<i>Nederland</i>	<i>Andre land</i>	<i>Total</i>
Reisens eneste eller viktigste mål	N	74	5	6	7	92
	%	40,4	9,1	8,2	11,3	24,7
Et blant flere steder	N	76	43	64	50	233
Som er besøkt/skal besøkes	%	41,5	78,2	87,7	80,6	62,5
Et sted det ikke var planlagt at skulle besøkes, men som ble besøkt på impuls	N	33	7	3	5	48
	%	18	12,7	4,1	8,1	12,9
Total	N	183	55	73	62	373
	%	100	100	100	100	100

Pearson Chi-square:

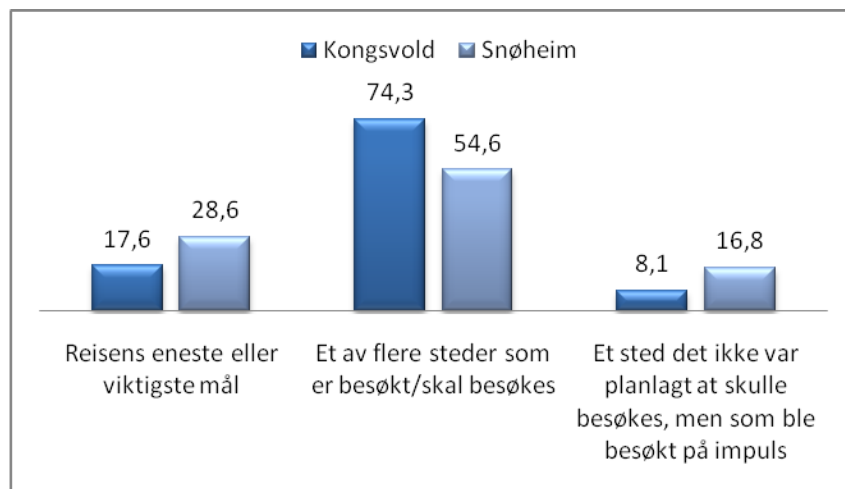
Verdi: 71,344

Df: 6

P-verdi: 0,000

Det fremkommer av tabellen at blant de ulike nasjonalitetsgruppene er det en overvekt av Nordmenn som har nasjonalparken som eneste eller viktigste mål. Hos de utenlandske brukerne svarte flesteparten at besøket var et av flere steder som er besøkt/skal besøkes. Det var flere Nordmenn enn utenlandske brukere som besøkte nasjonalparken på impuls.

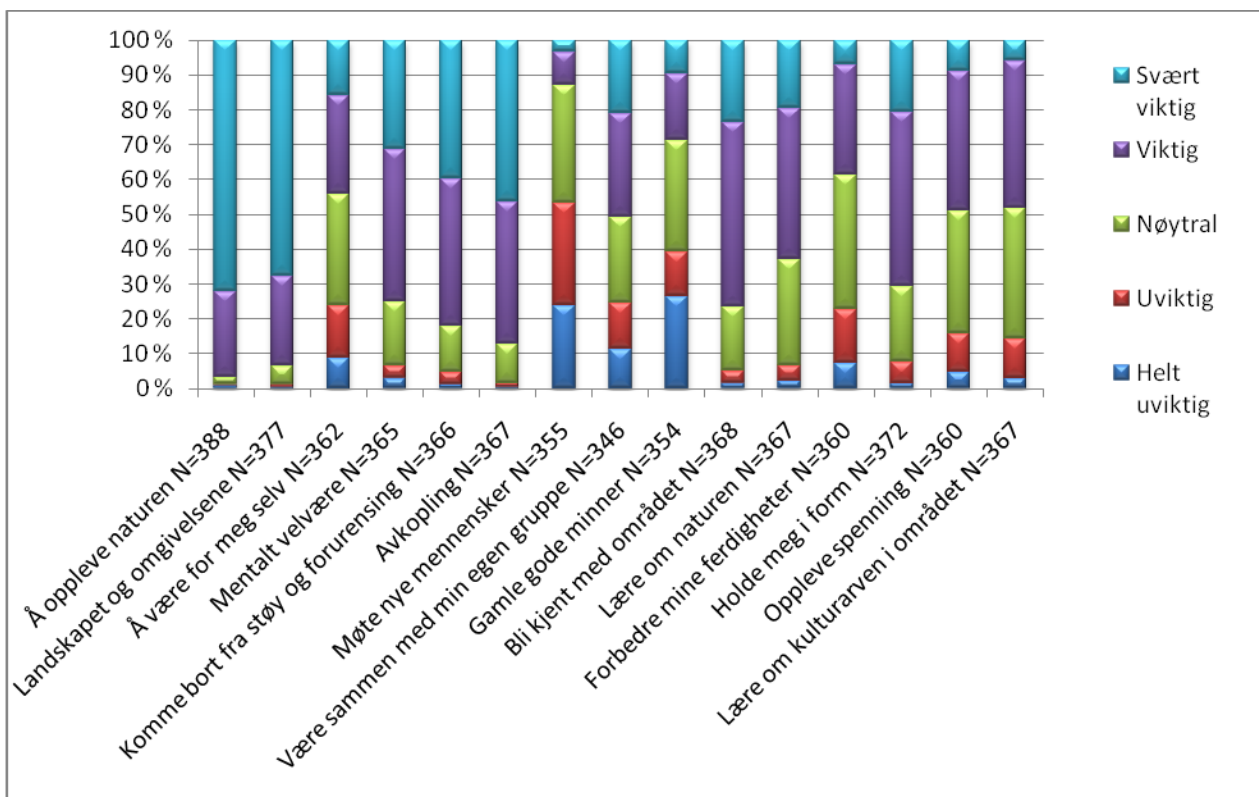
Det ble ikke funnet noe signifikant mønster i forholdet mellom aldersgrupper og formålet med besøket i området (vedleggstabell 05).

Figur 3.34. Intervjulokalitet og formålet med reisen blant brukerne. Kji-kvadrattest gir: Verdi:15,360, df=2 og p=0,000. (N=386)

Snøheim har flest respondenter som har nasjonalparken som eneste eller viktigste formål på reisen. Snøheim var også den lokaliteten som hadde flest respondenter som besøkte området på impuls. Kongsvold var det stedet som hadde flest respondenter blant de som hadde området som en av flere steder de besøkte under reisen.

Denne delen av spørreskjemaet tok for seg blant annet hva som var viktig for respondenten under besøket i nasjonalparken. I spørsmål 24 var det listet opp femten ulike opplevelsesfaktorer med fem ulike svaralternativ (1=Helt uviktig, 2=Uviktig, 3= Nøytral, 4= Viktig og 5=svært viktig). Respondenten ble bedt om å krysse av på det svaralternativet som passet best for de ulike opplevelsesfaktorene.

Figur 3.35 viser hva respondentene synes var viktige opplevelsesfaktorer under besøket i nasjonalparken

Som vi kan se av resultatene som er oppsummert i figur 3.35 ser vi det å *oppleve naturen* og *landskapet og omgivelsene* er det flesteparten av de besøkende synes er viktig eller svært viktig. *Mentalt velvære*, *komme bort fra støy og forurensing* og *avkopling* er også faktorer som har stor svarprosent innenfor de to kategoriene *viktig* og *svært viktig*. Det ser ut i til å være en nokså nøytral holdning til en del av argumentene som er satt opp. Å *møte nye mennesker* er den faktoren som har minst score og som heller ned mot som *uviktig* blant de besøkende.

Tabell 3.29: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 24. "Hva er viktig for deg under besøket ditt i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark". 1= Helt uviktig, 2=Uviktig, 3= Nøytral, 4=Viktig og 5=Svært viktig. Celler med signifikans er merket med*.

	<i>Alder</i>	14-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	Total	Statistikk
Å oppleve naturen (N=379)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,52 0,593	4,73 0,477	4,61 0,686	4,76 0,520	4,65 0,636	4,47 1,060	4,68 0,607	F=1,481, df=5 p=0,195
Landskapet og omgivelsene (N=371)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,52 0,593	4,70 0,519	4,54 0,768	4,64 0,674	4,54 0,745	4,46 0,660	4,60 0,677	F=0,783, df=5 p=0,563
Å være for meg selv (N=355)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	2,96 1,107	3,19 1,194	3,06 1,094	3,46 1,229	3,28 1,110	3,62 0,961	3,26 1,160	F=1,636, df=5 p=0,150
Mentalt velvære (N=359)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,48 ^{*a} 0,665	3,84 0,918	3,82 1,147	4,16 ^{*a} 0,902	4,05 0,884	4,17 0,937	3,96 0,958	F=2,934, df=5 p=0,013
Komme bort fra støy og forurensning (N=361)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,09 0,778	4,25 0,733	4,06 0,803	4,24 0,936	4,05 0,978	4,50 0,522	4,16 0,868	F=1,158, df=5 p=0,330
Avkopling (N=360)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,04 0,878	4,32 0,752	4,23 0,820	4,44 0,700	4,28 0,745	4,50 0,522	4,32 0,754	F=1,571, df= 5 p=0,168
Møte nye mennesker (N=350)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	2,45 1,143	2,36 1,046	2,38 1,047	2,28 1,075	2,44 1,016	2,75 1,215	2,38 1,057	F=0,536, df=5 p=0,749
Være sammen med min egen gruppe (N=341)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,13 0,968	3,18 ^{*b} 1,291	3,40 1,334	3,76 ^{*b*c} 1,250 ^{*d}	3,08 ^{*c} 1,100	2,40 ^{*d} 1,265	3,35 1,265	F=4,528, df=5 p=0,001
Gamle gode minner ^{*c} (N=348)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	2,77 1,110	2,42 ^{*e} 1,235	2,49 ^{*f} 1,268	2,87 1,368	2,79 1,310	3,77 ^{*e*f} 0,927	2,71 1,301	F=3,276, df=5 p=0,007
Bli kjent med området (N=362)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,83 0,650	3,85 0,828	3,86 0,909	4,08 0,782	3,89 0,888	3,83 0,937	3,93 0,839	F=1,085, df=5 p=0,368
Lære om naturen (N=361)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,48 0,994	3,59 0,875	3,63 0,930	3,86 0,926	3,77 0,820	4,17 0,835	3,73 0,903	F=1,909, df=5 p=0,092
Forbedre mine ferdigheter (N=355)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,13 1,100	3,07 1,018	3,07 1,073	3,25 1,076	3,10 0,885	3,54 0,776	3,15 1,017	F=0,778, df=5 p=0,566
Holde meg i form (N=366)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,83 1,029	3,70 0,893	3,71 0,964	3,87 0,902	3,90 0,788	4,15 0,555	3,82 0,889	F=1,030, df=5 p=0,400
Oppleve spenning (N=355)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,78 0,850	3,36 0,954	3,49 0,860	3,36 0,989	3,15 1,009	3,36 1,120	3,37 0,964	F=1,909, df=5 p=0,092
Lære om kulturarven i området (N=362)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,22 0,736	3,04 ^{*g*h} 0,928 ^{*i}	3,26 0,885	3,50 ^{*g} 0,905	3,56 ^{*h} 0,716	3,92 ^{*i} 0,669	3,37 0,875	F=4,785, df=5 p=0,000

^{*a} p=0,028 for forskjell mellom gruppene 14-24 år og 45-54 år.

^{*b} p=0,039 for forskjell mellom gruppene 25-34 år og 45-54 år og ^{*c}p= 0,007 for forskjell mellom gruppene 45-54 år og 55-64 år. ^{*d}p=0,014 for forskjell mellom gruppene 45-54 år og 65-74 år.

^{*e}p=0,008 for forskjell mellom gruppene 25-34 år og 65-74 år og ^{*f}p= 0,016 for forskjell mellom gruppene 35-44 år og 65-74 år.

*^g p=0,007 for forskjell mellom gruppene 25-34 år og 45-54 år og *^hp= 0,003 for forskjell mellom gruppene 25-34 år og 55-64 år.*ⁱp=0,016 for forskjell mellom gruppene 25-34 år og 65-74 år.

Tabell 3.30: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 24. "Hva er viktig for deg under besøket ditt i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark". 1= Helt uviktig, 2=Uviktig, 3= Nøytral, 4=Viktig og 5=Svært viktig. Celler med signifikans er merket med*.

	Nasjonalitet	Norge	Tyskland	Nederland	Andre land	Total	Statistikk
Å oppleve naturen (N=375)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,67 0,604	4,83 0,607	4,60 0,620	4,68 0,589	4,68 0,607	F=1,628, df=3 p=0,182
Landskapet og omgivelsene (N=367)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,61 ^{*a} 0,646	4,87 ^{*b} 0,525	4,33 ^{*a*b*c} 0,816	4,65 ^{*c} 0,623	4,60 0,678	F=6,618, df=3 p=0,000
Å være for meg selv (N=351)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,09 ^{*d} 1,140	3,74 ^{*d} 1,113	3,44 1,180	3,22 1,054	3,27 1,148	F=4,784, df=3 p=0,003
Mentalt velvære (N=355)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,13 ^{*e} 0,980	4,15 ^{*f} 0,859	3,66 ^{*e*f} 0,961	3,83 0,794	3,98 0,948	F=5,332, df=3 p=0,001
Komme bort fra støy og forurensning (N= 357)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,10 0,872	4,44 0,733	4,13 0,844	4,25 0,816	4,18 0,843	F=2,308, df=3 p=0,076
Avkopling (N=356)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,40 0,695	4,63 ^{*g*h} 0,602	4,14 ^{*g} 0,772	4,14 ^{*h} 0,820	4,34 0,738	F= 6,324, df=3 p=0,000
Møte nye mennesker (N=346)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	2,47 1,107	2,34 1,027	2,18 1,004	2,35 1,007	2,37 1,059	F=1,264, df=3 p=0,286
Være sammen med min egen gruppe (N=337)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,46 ^{*i*j} 1,186	4,34 ^{*i*k*L} 1,089	2,72 ^{*j*k} 1,268	3,05 ^{*L} 1,126	3,36 1,272	F=19,274, df=3 p=0,000
Gamle gode minner (N=344)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,03 ^{*m} 1,312	2,60 1,268	2,15 ^{*m} 2,61	2,61 1,201	2,72 1,310	F=8,266, df=3 p=0,000
Bli kjent med området (N=358)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,90 0,862	4,22 0,743	3,76 0,939	4,03 0,642	3,94 0,836	F=3,442, df=3 p=0,017
Lære om naturen (N=357)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,56 ^{*n*o} 0,863	4,02 ^{*n} 0,883	3,90 ^{*o} 0,897	3,80 0,905	3,74 0,895	F=5,009, df=3 p=0,002
Forbedre mine ferdigheter ^{*p} (N=351)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,18 ^{*p} 0,992	3,60 1,136	2,73 ^{*p} 0,940	3,23 0,938	3,16 1,020	F=7,558, df=3 p=0,000
Holde meg i form ^{*Q} (N=362)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,08 ^{*Q*r*s} 0,792	3,71 ^{*Q} 1,031	3,38 ^{*r} 0,834	3,72 ^{*s} 0,875	3,83 0,889	F=12,377, df= 3 p=0,000
Oppleve spenning (N=351)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,30 0,977	3,56 0,873	3,33 1,066	3,48 0,859	3,38 0,963	F=1,193, df=3 p=0,312
Lære om kulturarven i området (N=359)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,22 0,949	3,56 0,812	3,46 0,829	3,52 0,687	3,37 0,874	F=3,501, df=3 p=0,016

*^ap=0,022 for forskjell mellom Norge og Nederland og *^bp=0,000 for forskjell mellom Tyskland og Nederland. *^cp=0,040 for forskjell mellom Nederland og Andre land.

*^dp=0,003 for forskjell mellom Norge og Tyskland.

*^ep=0,003 for forskjell mellom Norge og Nederland og *^fp=0,032 for forskjell mellom Tyskland og Nederland.

*^gp=0,002 for forskjell mellom Tyskland og Nederland og *^hp=0,003 for forskjell mellom Tyskland og Andre land.

*ⁱp=0,000 for forskjell mellom Norge og Tyskland og *^jp=0,000 for forskjell mellom Norge og Nederland. *^kp=0,000 for forskjell mellom Tyskland og Nederland og *^Lp=0,000 for forskjell mellom Tyskland og Andre land.

*^mp=0,000 for forskjell mellom Norge og Nederland.

*ⁿp=0,007 for forskjell mellom Norge og Tyskland og *^op=0,037 for forskjell mellom Norge og Nederland.

*^pp=0,009 for forskjell mellom Norge og Nederland.

*^Qp=0,046 for forskjell mellom Norge og Tyskland og *^rp=0,000 for forskjell mellom Norge og Nederland. *^sp=0,025 for forskjell mellom Norge og Andre land.

Tabell 3.31: T-test, signifikanstesting av gjennomsnitt for spørsmål 24. "Hva er viktig for deg under besøket ditt i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark". 1= Helt uviktig, 2=Uviktig, 3= Nøytral, 4=Viktig og 5=Svært viktig. Celler med signifikans er merket med*.

	<i>Lokalitet</i>	<i>Kongsvold</i>	<i>Snøheim</i>	
Å oppleve naturen	<i>Gj.snitt</i> <i>N</i> <i>Std.avvik</i>	4,63 149 0,608	4,70 239 0,609	F=1,502, df=386, 314, 606 sig=0,221, Sig.(2-tailed) (p-verdi)=0,286
Landskapet og omgivelsene	<i>Gj.snitt</i> <i>N</i> <i>Std.avvik</i>	4,50* 142 0,712	4,65* 235 0,653	F=6,642, df= 375, 277, 411 sig=0,010, sig.(2-tailed)(p-verdi)=0,042
Å være for meg selv	<i>Gj.snitt</i> <i>N</i> <i>Std.avvik</i>	3,40 139 1,178	3,18 223 1,146	F=0,733, df=360, 286, 799 sig=0,393, sig.(2-tailed)(p-verdi)= 0,81
Mentalt velvære	<i>Gj.snitt</i> <i>N</i> <i>Std.avvik</i>	3,85 142 0,982	4,04 223 0,934	F=1,517, df=363, 289, 357 sig=0,219, sig.(2-tailed)(p-verdi)=0,073
Komme bort fra støy og forurensning	<i>Gj.snitt</i> <i>N</i> <i>Std.avvik</i>	4,19 141 0,886	4,14 225 0,852	F=0,384, df=364, 288, 840 sig=0,536, sig. (2-tailed)(p-verdi)=0,564
Avkopling	<i>Gj.snitt</i> <i>N</i> <i>Std.avvik</i>	4,21* 139 0,785	4,38* 228 0,732	F=0,13, df=365, 275, 999 sig.=0,737, sig.(2-tailed)(p-verdi)=0,038
Møte nye mennesker	<i>Gj.snitt</i> <i>N</i> <i>Std.avvik</i>	2,38 138 0,998	2,39 217 1,088	F=1,420 df=353, 310, 067 sig=0,234, sig.(2-tailed)(p-verdi)=0,897
Være sammen med min egen gruppe	<i>Gj.snitt</i> <i>N</i> <i>Std.avvik</i>	3,22 134 1,300	3,44 212 1,232	F=0,857, df=344,271,719 sig=0,355, sig.(2-tailed)(p-verdi)=0,103
Gamle gode minner	<i>Gj.snitt</i> <i>N</i> <i>Std.avvik</i>	2,53* 137 1,306	2,85* 217 1,287	F=1,693, df=352,286,15 8 sig=0,194 sig.(2-tailed)(p-verdi)=0,026
Bli kjent med området	<i>Gj.snitt</i> <i>N</i> <i>Std.avvik</i>	3,86 139 0,873	3,97 229 0,816	F=1,184 df=366, 276, 242 sig=0,277, sig(2-tailed)(p-verdi)=0,192
Lære om naturen	<i>Gj.snitt</i> <i>N</i> <i>Std.avvik</i>	3,85* 143 0,957	3,66* 224 0,859	F=0,175 df=365, 278, 793 sig=0,676 sig(2-tailed)(p-verdi)=0,041
Forbedre mine ferdigheter	<i>Gj.snitt</i> <i>N</i>	3,07* 136	3,21* 224	F=4,480 df=358, 303, 471 sig=0,035 sig(2-tailed)(p-verdi)=0,207

	<i>Std.avvik</i>	0,960	1,043		
Holde meg i form	<i>Gj.snitt</i>	3,54*	3,99*	F=9,011	df=370, 279, 507
	<i>N</i>	142	230	sig=0,003	sig(2-tailed)(p-verdi)=0,000
	<i>Std.avvik</i>	0,904	0,831		
Oppleve spenning	<i>Gj.snitt</i>	3,43	3,33	F=0,089	df=358, 286, 187
	<i>N</i>	136	224	sig=0,766	sig(2-tailed)(p-verdi)= 0,099
	<i>Std.avvik</i>	0,956	0,961		
Lære om kulturarven i området	<i>Gj.snitt</i>	3,42	3,33	F=0,727	df=365, 313, 891
	<i>N</i>	139	228	sig=0,394	sig(2-tailed)(p-verdi)=0,308
	<i>Std.avvik</i>	0,816	0,901		

Aldersgruppen 14-24 år holder seg nøytrale til hvorvidt mentalt velvære er viktig for besøket i nasjonalparken, mens aldersgruppen 45-54 år synes dette er mer viktig under besøket. Mentalt velvære er spesielt viktig for både Nordmenn og Tyskere, men for de andre respektive landene får de en noe lavere poengsum.

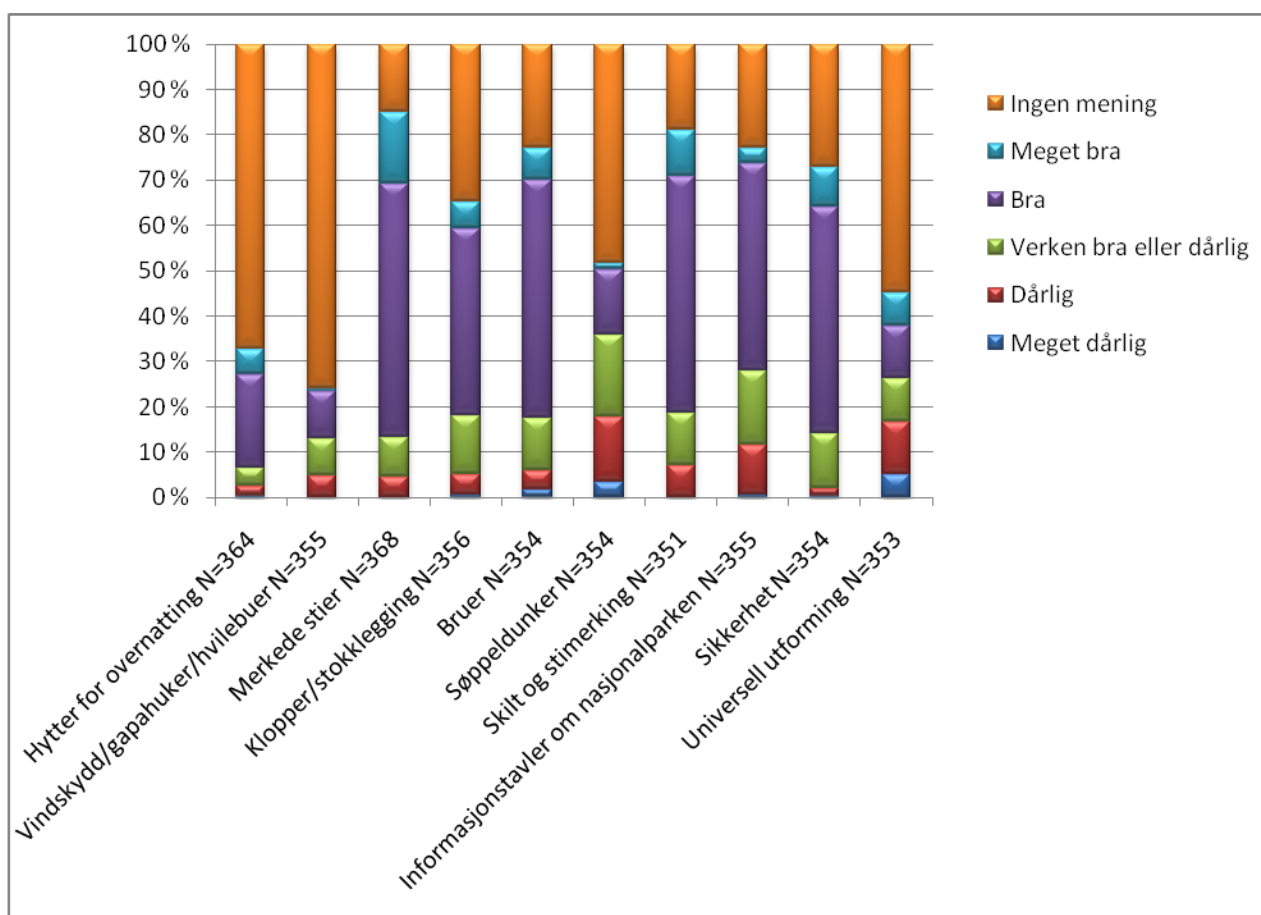
Ut i fra analysene er det signifikans mellom Tyskland og Nederland, og Tyskland og Andre land i hvorvidt avkopling er viktig. Blant de tyske respondentene heller dette opp mot svært viktig.

Å lære om naturen ser ut til å være mer viktig for utlendingene enn det er for Nordmenn. I motsetning til dette er det å holde seg i form viktigere for Nordmenn og Tyskere enn det er for de andre landene. Mellom Norge og Tyskland ser det ut som det ikke er så stor forskjell mellom de to gruppene, mens det er større forskjell mellom Norge og Nederland og Norge og andre land når vi ser på de ulike resultatene fra analysen. I tabell 3.31 ser vi at det er flere signifikante forskjeller mellom de to lokalitetene. Landskapet og omgivelsene, gamle gode minner og avkopling ser ut til å være noe viktigere for Snøheim respondentene. Det å lære om naturen ser ut til å være viktigere for Kongsvold respondentene. Det er noe forskjell mellom de to lokalitetene når det gjelder å forbedre ferdigheter og holde seg i form. Dette ser ut til å være viktigere for respondentene på Snøheim.

3.6 Tilrettelegging og forvaltning

I denne delen av spørreskjemaet er vi interessert i få vite mer om hva brukerne av nasjonalparken synes om tilretteleggingen og forvaltningen av parken, og om det er noen forskjell mellom de ulike preferansegruppene når det gjelder forventninger, opplevelser og inntrykk. I neste spørsmål skal vi se nærmere på hva respondentene mener om kvaliteten til hytter, stier, klopping osv. Det er satt opp 10 ulike tilretteleggingsfaktorer med seks ulike svaralternativ til hver faktor.

Figur 3.9: Deskriptiv statistikk for spørsmål nummer 27: "Hva er din mening om kvaliteten på hyttene, stiene, kloppingen osv. i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark"? 1=Meget dårlig, 2=Dårlig, 3=ven bra eller dårlig, 4=Bra, 5=Meget bra og 6=Ingen mening.

Figur 3.36 viser hva respondentene synes om kvaliteten på de ulike tilretteleggingsfaktorene.

Som vi ser ut ifra figur 3.36 mener respondentene generelt at kvalitetene på de ulike tilretteleggingsfaktorene er bra. Merkede stier skilt og stimerking er de tilretteleggingsfaktorene som respondentene er mest fornøyd med. De tilretteleggingsfaktorene som kommer dårligst ut blant respondentene er

kvaliteten på søppeldunker, informasjonstavlene om nasjonalparken og universell utforming (tilrettelegging for handikappede).

Tabell 3.32: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 27: "Hva er din mening om kvaliteten på hyttene, stiene, kloppingen osv. i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark"? 1=Meget dårlig, 2=Dårlig, 3=verken bra eller dårlig, 4=Bra, 5=Meget bra.

	<i>Alder</i>	14-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	Total	Statistikk
Hytter for overnatting (N=119)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,17 0,753	4,19 0,567	3,68 0,820	3,83 0,747	3,88 0,766	3,29 1,380	3,88 0,794	F=2,100, df= 5 p=0,70
Vindskydd/gapahuker/hvilebuer (N=85)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,00 0,632	3,77 ^{*a} 0,599	3,00 ^{*b} 0,707	3,20 ^{*c} 0,887	3,18 0,728	2,50 ^{*a*b} 0,707 ^{*c}	3,28 0,811	F=3,136, df=5 p=0,012
Merkede stier (N=310)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,81 0,911	4,06 0,639	3,89 0,845	3,96 0,702	3,98 0,582	4,25 0,707	3,97 0,712	F=0,787, df=5 p=0,560
Klopper /stokklegging (N=229)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,09 0,539	3,79 0,638	3,60 0,808	3,74 0,750	3,66 0,815	3,83 0,983	3,72 0,755	F=0,951, df=5 p=0,449
Bruer (N=272)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,53 0,990	4,00 0,562	3,66 0,815	3,72 0,911	3,74 0,633	3,83 0,408	3,76 0,789	F=1,602, df=5 p=0,160
Søppeldunker (N=183)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,09 1,221	2,98 0,924	3,00 0,913	2,98 1,037	2,78 0,832	2,14 0,900	2,92 0,963	F=1,244, df=5 p=0,290
Skilt og stimerking (N=284)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,06 0,772	3,82 0,741	3,63 0,926	3,92 0,703	3,74 0,695	3,63 0,744	3,81 0,767	F=1,610, df=5 p=0,157
Informasjonstavler om nasjonal- parken (N=273)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,36 1,008	3,46 0,873	3,39 0,834	3,59 0,791	3,63 0,752	3,75 0,707	3,52 0,818	F=0,866, df=5 p=0,504
Sikkerhet ^{*d} (N=257)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,21 0,579	3,94 0,682	3,94 0,580	3,91 0,552	3,68 0,741	4,20 0,447	3,89 0,638	F=2,400, df=5 p=0,038
Universell utforming (tilrette- legging for handikappede) (N=158) ^{*a}	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	2,80 1,476	3,38 ^{*a} 1,147	3,27 1,257	3,22 1,263	2,97 1,224	1,40 ^{*a} 0,548	3,12 1,264	F=2,599, df=5 p=0,028

^{*a} p= 0,017 for forskjell mellom aldersgruppene 25-34 år og 65-74 år, ^{*b} p=0,028 for forskjell mellom aldersgruppene 35-44 år og 65-74 år og

^{*c} p=0,031 for forskjell mellom aldersgruppene 45-54 år og 65-74 år.

^{*d} Det ble ikke funnet noe signifikans mellom de ulike gruppene selv om p er under 0,050.

Tabell 3.33: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 27: "Hva er din mening om kvaliteten på hyttene, stiene, kloppingen osv. i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark"? 1=Meget dårlig, 2=Dårlig, 3=ven bra eller dårlig, 4=Bra, 5=Meget bra. signifikans er merket med *.

	Nasjonalitet	Norge	Tyskland	Nederland	Andre land	Total	Statistikk
Hytter for overnatting (N=117)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,84 ^{*a} 0,673	4,08 0,641	3,50 ^{*b} 0,966	4,39 ^{*a*b} 0,698	3,91 0,754	F=4,827, df=3 p=0,003
Vindskydd/gapahuker/hvilebuer (N=85)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,08 0,859	3,57 0,646	3,25 0,775	3,60 0,737	3,28 0,811	F=2,349, df=3 p=0,079
Merkede stier (308)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,05 ^{*c} 0,670	4,06 0,747	3,76 ^{*c} 0,757	3,91 0,708	3,97 0,712	F=2,844, df=3 p=0,038
Klopper/stokklegging (N=229)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,72 0,779	3,78 0,698	3,56 0,746	3,83 0,747	3,72 0,754	F=0,842, df=3 p=0,472
Bruer (N=271)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,73 0,718	3,88 0,832	3,63 0,929	3,88 0,718	3,76 0,781	F=1,229, df=3 p=0,300
Søppeldunker	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	2,67 ^{*d} 0,974	3,00 0,784	3,16 0,898	3,23 ^{*d} 1,000	2,92 0,966	F=4,168, df=3 p=0,007
Skilt og stimerking (N=282)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,91 0,689	3,84 0,998	3,67 0,591	3,61 0,881	3,81 0,768	F=2,434, df=3 p=0,065
Informasjonstavler om nasjonal-Parken (N=271)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,59 0,758	3,59 0,865	3,40 0,818	3,44 0,938	3,53 0,820	F=0,937, df=3 p=0,423
Sikkerhet (N=255)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,87 0,552	3,93 0,797	3,82 0,629	4,00 0,677	3,89 0,634	F=0,765, df=3 p=0,514
Universell utforming (tilrette-Legging for handikappede)(N=157)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	2,61 ^{*e} 1,088	4,24 ^{*e*f} 0,913 ^{*g}	2,67 ^{*f} 1,090	3,12 ^{*g} 1,243	3,10 1,260	F=20,216, df=3 p=0,000

^{*a} p=0,029 for forskjell mellom Norge og Andre land og ^{*b}p=0,003 for forskjell mellom Nederland og Andre land.

^{*c} p=0,044 for forskjell mellom Norge og Nederland.

^{*d} p=0,014 for forskjell mellom Norge og Andre land.

^{*e} p=0,000 for forskjell mellom Norge og Tyskland, ^{*f}p=0,000 for forskjell mellom Tyskland og Nederland og ^{*g}p=0,000 for forskjell mellom Tyskland og Andre land.

Tabell 3.34: T-test, signifikanstesting av gjennomsnitt for spørsmål 27. "Hva er din mening om kvaliteten på hyttene, stiene, kløppingen osv. i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark"? 1=Meget dårlig, 2=Dårlig, 3=verken bra eller dårlig, 4=Bra, 5=Meget bra. Celler med signifikans er merket med*.

	<i>Lokalitet</i>	<i>Kongsvold</i>	<i>Snøheim</i>		
Hytter for overnatting	<i>Gj.snitt</i>	3,93	3,86	F=0,893,	df= 117,91,720
	<i>N</i>	42	77	sig=0,346	sig.(2-tailed)=0,641
	<i>Std.avvik</i>	0,745	0,823		
Vindskydd/gapahuker/hvilebuer	<i>Gj.snitt</i>	3,39	3,21	F=0,054,	df=83,70,537
	<i>N</i>	33	52	sig=,0,817	sig.(2-tailed)=0,315
	<i>Std.avvik</i>	0,788	0,825		
Merkede stier	<i>Gj.snitt</i>	3,93	4,00	F=0,176,	df=311,264,954
	<i>N</i>	120	193	sig=0,675	sig.(2-tailed)=0,421
	<i>Std.avvik</i>	0,683	0,729		
Klopper/stokklegging	<i>Gj.snitt</i>	3,72	3,73	F=0,114,	df=230,172,467
	<i>N</i>	86	146	sig= 0,736	sig.(2-tailed)=0,908
	<i>Std.avvik</i>	0,777	0,745		
Bruer	<i>Gj.snitt</i>	3,87*	3,70*	F=11,574	df=271,259,167
	<i>N</i>	105	168	sig=0,001	sig.(2-tailed)=0,090
	<i>Std.avvik</i>	0,651	0,845		
Søppeldunker	<i>Gj.snitt</i>	2,99	2,88	F=1,126,	df=181,136,429
	<i>N</i>	75	108	sig.=0,290,	sig.(2-tailed)=0,461
	<i>Std.avvik</i>	1,084	0,872		
Skilt og stimerking	<i>Gj.snitt</i>	3,77	3,83	F=0,037	df=283,217,267
	<i>N</i>	102	183	sig=0,847	sig.(2-tailed)=0,593
	<i>Std.avvik</i>	0,743	0,779		
Informasjonstavler om om nasjonalparken	<i>Gj.snitt</i>	3,51	3,53	F=0,657	df=272,193,750
	<i>N</i>	98	176	sig=0,418	sig.(2-tailed)=0,817
	<i>Std.avvik</i>	0,840	0,806		
Sikkerhet	<i>Gj.snitt</i>	3,94	3,87	F=5,471	df=256
	<i>N</i>	96	162	sig= 0,020	sig.(2-tailed)=0,414
	<i>Std.avvik</i>	0,558	0,679		
Universell utforming (tilrettelegging for handikappede)	<i>Gj.snitt</i>	3,04	3,13	F=0,062	df=158,106,179
	<i>N</i>	55	105	sig=0,803	sig(2-tailed)=0,648
	<i>Std.avvik</i>	1,305	1,256		

Det er tydelig å se at den eldste aldersgruppen skiller seg ut når vi ser på noen av resultatene i tabell 3.32. Aldersgruppen 64-75 år synes kvaliteten på vindskydd/gapahuker/hvilebuer hviler mellom dårlig og verken bra eller dårlig, og vi finner signifikans mellom denne gruppen og flere av de yngre aldersgruppene. Den universelle utformingen i nasjonalparken heller ned mot meget dårlig også i denne gruppen respondenter og får lavest poengsum blant Nordmenn (tabell 3.33). Tyskere synes den universelle utformingen er bra og opp

mot meget bra i motsetning til de andre respektive landene som synes kvaliteten står mellom dårlig og verken bra eller dårlig.

Når det kom til kvaliteten til sikkerhet i området synes den yngste og eldste aldersgruppen at dette var bra til meget bra. Det var en jevnere fordeling blant de andre aldersgruppene som synes kvaliteten på dette området var opp imot bra.

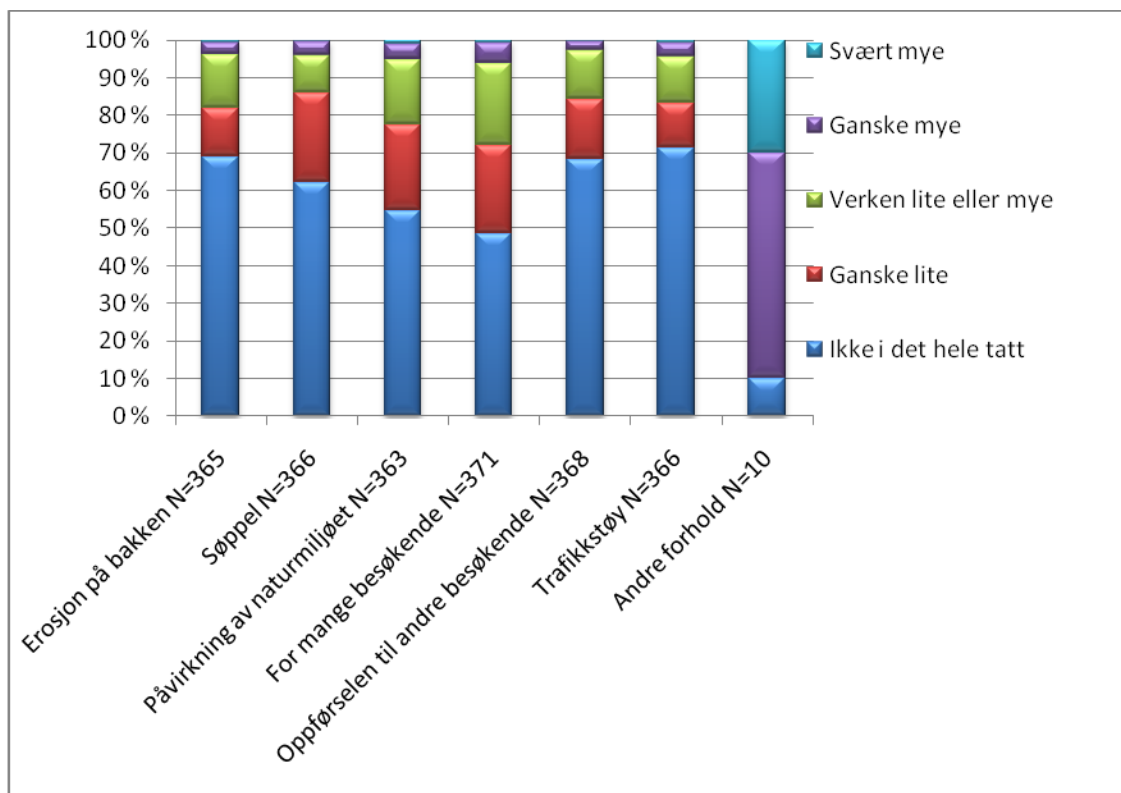
Tabell 3.33 viser oss at alle de ulike nasjonalitetene synes kvaliteten på antall hytter i området er bra. Nederland er den gruppen som er minst fornøyd på dette punktet.

Når det gjelder kvaliteten på merkede stier i nasjonalparken er det signifikans mellom Norge og Nederland der Norge synes dette er bra, mens Nederland har noe lavere poengsum, men som også heller opp mot bra.

Søppeldunker er som nevnt tidligere en av de tilretteleggingsfaktorene som kommer dårligst ut blant respondentene. Her finner vi signifikans mellom Norge og gruppen "Andre land", der Norge gir lavest poengsum som tilsier dårlig til verken bra eller dårlig. Gruppen "Andre land" synes kvaliteten er noe bedre.

Det ble bare funnet signifikans på et punkt i tabell 3.34. Respondentene synes kvaliteten på bruene var noe dårligere på Snøheim enn på Kongsvold.

Det neste vi skal se på er om og i hvilken grad ulike momenter i naturen og området kan virke forstyrrende på respondenten som besøker nasjonalparken. I spørsmål 28 er det satt opp seks ulike momenter som kan virke forstyrrende, og respondenten har 5 ulike svaralternativer de kan krysse av på.

Figur 3.37 viser i hvilken grad ulike momenter kan virke forstyrrende på de besøkende i nasjonalparken.

Vi ser i tabellen at flesteparten av respondentene synes fem av de ulike momentene som er listet opp ikke er forstyrrende. Det er bare ti respondenter som har svart på det sjette momentet som var listet opp som "Andre forhold". Dette resultatet skiller seg ut fra de andre resultatene i tabellen da dette er forhold respondentene ikke er særlig fornøyde med. I dette spørsmålet kunne respondenten skrive ned hva han/hun synes var forstyrrende for deres opplevelse i nasjonalparken. Følgende forhold ble listet opp som forstyrrende:

Tabell:3.35 Forhold som var forstyrrende for noen av respondentene

Forstyrrende forhold	Alder	Lokalitet	Nasjonalitet
For få vennlige	45-54 år	Kongsvold	Tyskland
Militær aktivitet	55-64 år	Snøheim	Skottland
Skytefeltet	55-64 år	Snøheim	Norge
Militært område	35-44 år	Snøheim	Tyskland
For lite utsikt	35-44 år	Snøheim	Tyskland
Innsekter	25-34 år	Kongsvold	Tsjekkia
Innsekter	25-34 år	Kongsvold	Tsjekkia
Mer engelsk tekst	34-45 år	Kongsvold	Nederland
Radiostasjonen på snøheim	25-34 år	Snøhetta	Norge
Radiostasjonen på snøheim	25-34 år	Snøhetta	Norge

Som vi ser i tabell 3.35 er det mye av den gamle militære aktiviteten som virker forstyrrende for noen av respondentene på Snøheim. Manglende engelsk tekst er etterlyst blant en respondent på Kongsvold.

Tabell 3.36: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 28: "Har noen av følgende forhold forstyrret opplevelsene dine under besøket"? 1=Ikke i det hele tatt, 2=Ganske lite, 3=Verken lite eller mye, 4=Ganske mye, 5=Svært mye. Celler med signifikans er merket med*.

	Alder	14-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	Total	Statistikk
Erosjon på bakken (N=363)	Gj.snitt Std.avvik	1,48 0,790	1,41 0,810	1,44 0,823	1,70 1,005	1,52 0,921	1,73 0,647	1,54 0,895	F=1,327, df=5 p=0,252
Søppel (N=363)	Gj.snitt Std.avvik	1,68 1,171	1,55 0,813	1,49 0,754	1,66 0,915	1,43 0,681	1,42 0,515	1,55 0,827	F=0,964,df=5 p=0,440
Påvirkning av naturmiljøet (N=361)	Gj.snitt Std.avvik	1,64 1,093	1,61 0,897	1,68 0,907	1,85 0,955	1,81 1,058	1,70 0,675	1,74 0,959	F=0,747, df=5 p=0,589
For mange besøkende (N=368)	Gj.snitt Std.avvik	2,09 0,949	1,89 0,973	1,92 1,052	1,97 1,022	1,57 0,895	1,92 0,900	1,87 0,991	F=1,923, df=5 p=0,090
Oppførselen til andre besøkende (N=366)	Gj.snitt Std.avvik	1,74 1,054	1,53 0,925	1,48 0,790	1,56 0,830	1,37 0,727	1,42 0,669	1,51 0,833	F=0,931, df=5 p=0,461
Trafikkstøy (N=363)	Gj.snitt Std.avvik	1,48 1,039	1,60 0,966	1,43 0,809	1,51 0,859	1,47 0,867	1,67 1,231	1,51 0,902	F=0,376,df=5 p=0,865
Andre forhold (N=10)	Gj.snitt Std.avvik	- -	4,50 0,577	3,00 1,732	5,00 -	4,00 0,000	- -	4,00 1,155	F=1,429. df=3 p=0,324

- minst en av gruppene har mindre enn to forhold

Tabell 3.37: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 28: "Har noen av følgende forhold forstyrret opplevelsene dine under besøket"? 1=Ikke i det hele tatt, 2=Ganske lite, 3=Verken lite eller mye, 4=Ganske mye, 5=Svært mye. Celler med signifikans er merket med*.

	<i>Nasjonalitet</i>	<i>Norge</i>	<i>Tyskland</i>	<i>Nederland</i>	<i>Andre land</i>	<i>Total</i>	<i>Statistikk</i>
Erosjon på bakken (N=360)	Gj.snitt Std.avvik	1,51 0,824	1,27 0,723	1,68 1,011	1,64 1,029	1,53 0,895	F=2,392, df=3 p=0,068
Søppel (N=361)	Gj.snitt Std.avvik	1,46 ^{*a} 0,703	1,38 ^{*b} 0,602	1,81 ^{*a*b} 1,019	1,67 0,967	1,55 0,819	F=4,187, df=3 p=0,006
Påvirkning av naturmiljøet (N=358)	Gj.snitt Std.avvik	1,78 0,984	1,71 0,842	1,72 0,929	1,67 1,044	1,74 0,963	F=0,223, df=3 p=0,880
For mange besøkende (N=366)	Gj.snitt Std.avvik	1,84 1,005	1,90 0,944	1,86 1,112	1,86 0,846	1,86 0,988	F=0,046, df=3 p=0,987
Oppførselen til andre besøkende (N=363)	Gj.snitt Std.avvik	1,43 0,765	1,51 0,767	1,56 0,874	1,60 0,981	1,50 0,829	F=0,913, df=3 p=0,435
Trafikkstøy (N=361)	Gj.snitt Std.avvik	1,37 0,807	1,67 0,920	1,56 0,922	1,63 1,054	1,50 0,898	F=2,345, df=3 p=0,073
Andre forhold (N=10)	Gj.snitt Std.avvik	4,00 0,000	2,50 2,121	4,00 0,000	5,00 0,000	4,00 1,155	F=3,333, df=3 p=0,098

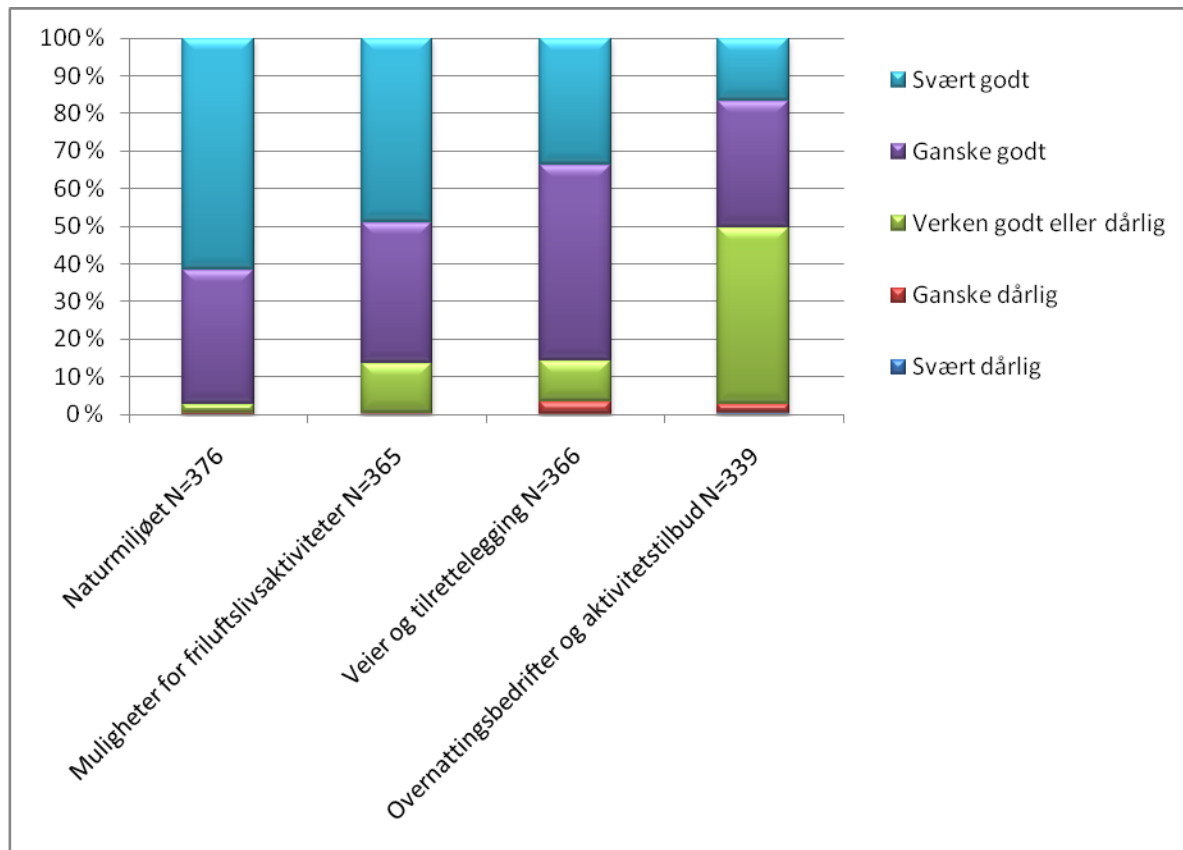
^{*a} p=0,017 for forskjell mellom Norge og Nederland og ^{*b} p=0,030 for forskjell mellom Tyskland og Nederland

Tabell 3.38: T-test, signifikanstesting av gjennomsnitt for spørsmål nummer 28: "Har noen av følgende forhold forstyrret opplevelsene dine under besøket"? 1=Ikke i det hele tatt, 2=Ganske lite, 3=Verken lite eller mye, 4=Ganske mye, 5=Svært mye. Celler med signifikans er merket med*.

	Lokalitet	Kongsvold	Snøheim		
Erosjon på bakken	<i>Gj.snitt</i>	1,64*	1,47*	F=5,727,	df=363,266,12
	<i>N</i>	139	226	sig=0,017	sig(2-tailed)=0,075
	<i>Std.avvik</i>	0,956	0,849		
Søppel	<i>Gj.snitt</i>	1,66	1,50	F=3,477,	df=364,253,242
	<i>N</i>	138	228	sig=0,063	sig.(2-tailed)=0,069
	<i>Std.avvik</i>	0,916	0,777		
Påvirkning av naturmiljøet	<i>Gj.snitt</i>	1,76	1,72	F=0,373,	df=361,292,599
	<i>N</i>	136	227	sig=0,542	sig.(2-tailed)=0,685
	<i>Std.avvik</i>	0,937	0,972		
For mange besøkende	<i>Gj.snitt</i>	1,92*	1,83*	F=5,571,	df=369,317,825
	<i>N</i>	143	228	sig=0,019	sig.(2-tailed)=0,087
	<i>Std.avvik</i>	0,946	1,016		
Oppførselen til andre besøkende	<i>Gj.snitt</i>	1,62*	1,43*	F=10,587	df=366,255,699
	<i>N</i>	141	227	sig=0,001,	sig(2-tailed)=0,027
	<i>Std.avvik</i>	0,922	0,763		
Trafikkstøy	<i>Gj.snitt</i>	1,68*	1,39*	F=13,653,	df=364,266,913
	<i>N</i>	142	224	sig.=0,000,	sig.(2-tailed)=0,003
	<i>Std.avvik</i>	0,972	0,835		
Andre forhold	<i>Gj.snitt</i>	4,50	3,67	F= 0,632	df=8,7,179
	<i>N</i>	4	6	sig=0,449	sig.(2tailed)=0,2889
	<i>Std.avvik</i>	0,577	1,366		

Mellom de ulike aldersgruppene finner vi ingen signifikante forskjeller. Blant de ulike nasjonalitetsgruppene skiller tilretteleggingsfaktoren søppel seg ut. Her er det signifikans mellom Nederland og Norge og Nederland og Tyskland. Nederland heller opp mot svaralternativet "ganske lite", mens de fleste respondentene fra Norge og Tyskland har svarkategorien "ikke i det hele tatt". Respondentene på Kongsvold synes forholdene "erosjon på bakken", "for mange besøkende", "oppførselen til andre besøkende" og "trafikkstøy" er noe mer forstyrrende enn det respondentene på Snøheim mener er forstyrrende.

Det neste vi skal se på er om besøket i nasjonalparken svarte til forventningene til brukerne når det gjelder naturmiljøet, muligheten til friluftaktiviteter, veier og tilrettelegging og overnatting og aktivitetstilbud. Det var listet opp 5 svaralternativ der respondenten kunne krysse av på en av alternativene.

Figur 3.38 viser hvor mye av besøket som svarte til brukernes forventninger innenfor faktorene som er listet opp i figuren.

Vi ser at naturmiljøet er det som desidert svarer best til forventningene til brukerne. Når det gjelder kategorien "svært godt", er det overnattingsbedrifter og aktivitetstilbud som kommer dårligst ut. Brukerne var jevnt over *ganske godt* til *svært godt* fornøyd på de andre fire punktene.

Vi ser igjen videre på hvordan resultatene fordeler seg mellom de ulike segmenteringsvariablene alder, nasjonalitet og intervju-lokalitet.

Tabell 3.39: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 29: "Svarte besøket ditt til Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark til dine forventninger med hensyn til følgende"? 1=Svært dårlig, 2=Ganske dårlig, 3=Verken godt eller dårlig, 4=Ganske godt, 5=Svært godt. Celler med signifikans er merket med*.

	<i>Alder</i>	14-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	Total	Statistikk
Naturmiljøet (N=374)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,57 0,662	4,64 0,510	4,47 0,581	4,65 0,579	4,51 0,552	4,57 0,646	4,58 0,570	F=1,360, df=5 p=0,239
Muligheten for friluftaktiviteter (N=363)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,13 0,815	4,45 0,604	4,21 0,768	4,46 0,701	4,30 0,708	4,18 0,874	4,34 0,717	F=1,999, df=5 p=0,078
Veier og tilrettelegging (N=364)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,17 0,717	4,24 0,669	3,92 0,884	4,22 0,707	4,21 0,656	4,10 0,994	4,16 0,742	F=1,987, df=5 p=0,080
Overnattingsbedrifter og aktivitets- Tilbud (N=368)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,53 0,772	3,68 0,818	3,53 0,706	3,60 0,801	3,76 0,831	3,64 0,809	3,64 0,791	F=0,751, df=5 p=0,585

Tabell 3.40: One way Anova Bonferroni for spørsmål nummer 29: "Svarte besøket ditt til Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark til dine forventninger med hensyn til følgende"? 1=Svært dårlig, 2=Ganske dårlig, 3=Verken godt eller dårlig, 4=Ganske godt, 5=Svært godt. Celler med signifikans er merket med*.

	<i>Nasjonalitet</i>	Norge	Tyskland	Nederland	Andre land	Total	Statistikk
Naturmiljøet (N=371)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,51 ^{*a} 0,584	4,80 ^{*a} 0,444	4,61 0,519	4,53 0,642	4,58 0,570	F=3,988, df=3 p=0,008
Mulighet for friluftslivsaktiviteter ^{*b} (N=360)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,38 0,699	4,56 ^{*b} 0,574	4,12 ^{*b} 0,738	4,35 0,786	4,35 0,716	F=4,133, df=3 p=0,007
Veier og tilrettelegging (N=361)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	4,22 0,686	4,15 0,711	4,10 0,770	4,08 0,855	4,16 0,737	F=0,796, df=3 p=0,497
Overnattingsbedrifter og aktivitetstilbud(N=334)	<i>Gj.snitt</i> <i>Std.avvik</i>	3,63 0,792	3,70 0,778	3,63 0,730	3,57 0,892	3,63 0,794	F=0,230, df=3 p=0,876

*a p=0,005 for forskjell mellom Norge og Tyskland

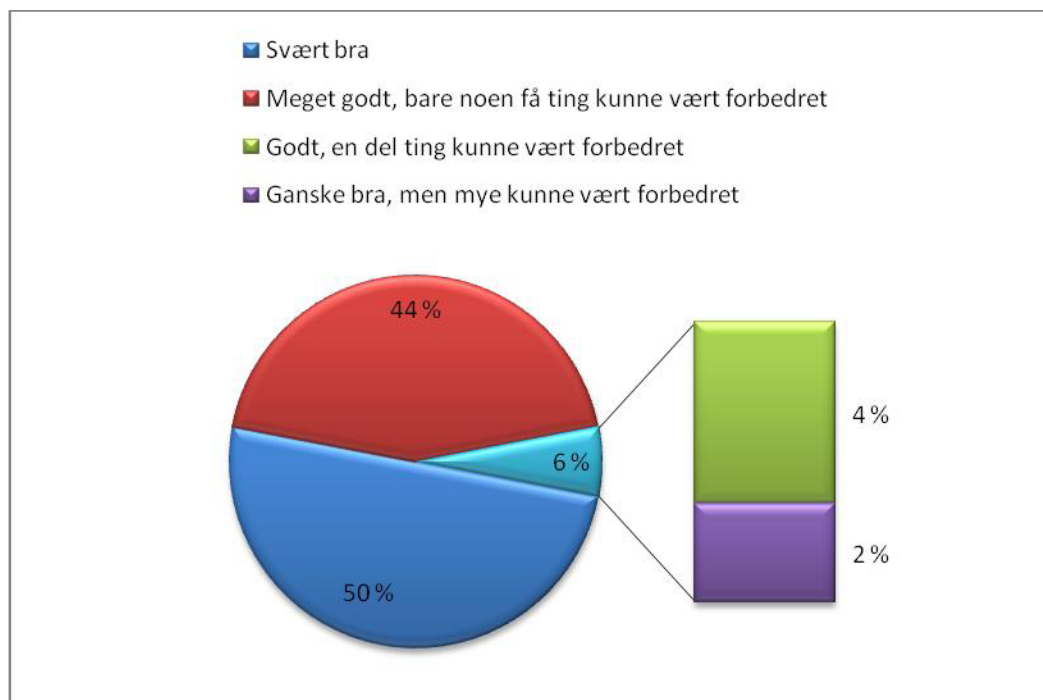
*b p=0,004 for forskjell mellom Tyskland og Nederland.

Tabell 3.41: T-test, signifikanstesting av gjennomsnitt for spørsmål nummer 29: "Svarte besøket ditt til Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark til dine forventninger med hensyn til følgende"? 1=Svært dårlig, 2=Ganske dårlig, 3=Verken godt eller dårlig, 4=Ganske godt, 5=Svært godt. Celler med signifikans er merket med*.

	<i>Lokalitet</i>	<i>Kongsvold</i>	<i>Snøheim</i>	
Naturmiljøet	<i>Gj.snitt</i>	4,59	4,57	F=2,124, df=374,337,195 sig=0,146 sig(2-tailed)=0,720
	<i>N</i>	145	231	
	<i>Std.avvik</i>	0,520	0,599	
Muligheter for friluftaktiviteter	<i>Gj.snitt</i>	4,28	4,39	F=1,729, df=363,273,616 sig= 0,189 sig.(2-tailed)= 0,159
	<i>N</i>	139	226	
	<i>Std.avvik</i>	0,752	0,692	
Veier og tilrettelegging	<i>Gj.snitt</i>	4,09	4,21	F=0,015, df=364,266,541 sig= 0,902 sig.(2-tailed)=0,132
	<i>N</i>	139	227	
	<i>Std.avvik</i>	0,794	0,708	
Overnattingsbedrifter og aktivitets- tilbud	<i>Gj.snitt</i>	3,76*	3,57*	F=0,011, df=337,269,269 sig=0,917 sig.(2-tailed)=0,033
	<i>N</i>	131	208	
	<i>Std.avvik</i>	0,805	0,777	

Det var respondentene fra Tyskland som synes besøket svarte best til deres forventninger både til naturmiljøet og når det kom til muligheten for friluftaktiviteter. Naturmiljøet svarte litt mindre til Nordmennenes forventninger enn hos de andre respektive landene. Muligheten for friluftaktiviteter hadde mint poengsum hos Nederlenderne enn hos de andre nasjonalitetene. Mellom de to intervju-lokalitetene kom Kongsvold best ut på overnattingsbedrifter og aktivitetstilbud.

Det neste vi skal se på er det generelle inntrykket respondentene har fått etter besøket i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark. Det er seks ulike svaralternativ, der respondenten er bedt om å krysse av på et av de seks alternativene. De ulike svartalternativene er: 1=Svært bra, 2= Meget godt, bare noen få ting kunne vært forbedret, 3= Godt, en del ting kunne vært forbedret, 4=Ganske bra, men mye kunne vært forbedret, 5= Dårlig, det meste kunne vært forbedret og 6=Svært dårlig. Svarfordelingen ser vi i figur 3.39.

Figur 3.39: En oversikt over hvilket inntrykk respondentene sitter igjen med etter besøket i Dovre-Sunndalsfjella Nasjonalpark. (N=382)

Halvparten av respondentene sitter igjen med et svært godt inntrykk etter besøket i nasjonalparken. 44 prosent har et meget godt inntrykk, og synes bare noen få ting kunne vært forbedret. Konklusjonen vi kan dra ut i fra figur 3.39 er at flesteparten av de som besøker Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark sitter igjen med et generelt meget godt inntrykk av nasjonalparken.

Tabell 3.42: One way Anova Bonferroni og T-test for spørsmål nummer 30: "Hva er det generelle inntrykket etter besøket ditt i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark"? 1=Svært bra, 2=Meget godt, bare noen få ting kunne vært forbedret, 3=Godt, en del ting kunne vært forbedret, 4=Ganske bra, men mye kunne vært forbedret, 5=Dårlig, det meste kunne vært forbedret, 6=svært dårlig. Celler med signifikans er merket med*.

<i>Variabel (N)</i>	<i>Inndeling</i>	<i>Gjennomsnitt</i>	<i>Std.avvik</i>	<i>Statistikk</i>
Alder (N=379)	14-24 år	1,48	0,511	F=2,215, df=5 p=0,052
	25-34 år	1,65	0,604	
	35-44 år	1,75	0,795	
	45-54 år	1,52	0,668	
	55-64 år	1,51	0,636	
	65-74 år	1,29	0,469	
	Total	1,58	0,668	
Nasjonalitet (N=377)	Norge	1,49	0,653	F=2,431, df=3 p=0,065
	Tyskland	1,59	0,565	
	Nederland	1,66	0,696	
	Andre land	1,73	0,755	
	Total	1,58	0,672	
Lokalitet (N=382)	Kongsvold	1,64	0,640	F=0,811, df=380, 326, 153 p=0,358 sig.(2-tailed)=0,179
	Snøheim	1,54	0,687	

Det ble ikke observert noen signifikant forskjell innenfor de ulike gruppene alder, nasjonalitet og lokalitet.

I siste del av spørreskjemaet var vi interessert i å få vite hvilke inntrykk og opplevelser brukerne satt igjen med etter besøket i nasjonalparken. Respondentene ble i denne sammenheng spurt om å beskrive med korte ord opplevelsen de satt igjen med. Nedenfor er noen av kommentarene til respondentene:

- *Veldig bra, men lange turer mellom hyttene.*
- *Flott natur, spennende å se moskus.*
- *Veldig bra, nytt og ukjent miljø.*
- *Fint område å vandre i.*
- *Skjønn natur, villmark.*
- *For kaldt til å vandre med unger, men kom for å se moskus.*
- *Fin urørt natur, fine vidder, stillhet, nære naturen.*

- *Flott naturopplevelse, frister til gjentakelse.*
- *Fantastiske turområder, flott uansett vær.*
- *Utrolig*
- *Fint, vennlige mennesker, stille.*
- *Skjønn vandring, interessant, moskus.*
- *Et imponerende og fredfullt miljø.*
- *Det er alltid bra å være her, vi har besøkt stedet i flere år.*
- *Alltid god rekreasjon, uansett vær og årstid.*
- *Snøhetta er mektig og vakker som nasjonalparken.*
- *Vakkert, stille, til dels uberørt natur.*
- *Fint område for fiske og turer.*
- *Lite folk, bra fiske, passe tilrettelagt.*
- *Storslagent.*
- *Fint, gode turmuligheter.*
- *På tur i Norge, stoppet her på grunn av moskussafari.*

Oppsummering: Av alle kommentarene som ble skrevet ned var dette en liten pekepinn på hvilke inntrykk de fleste av respondentene satt igjen med. Konklusjonen vi kan dra ut ifra dette er at brukerne er veldig fornøyde med opplevelsen de hadde i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark.

4. Analyser og Diskusjon

4.1 Diskusjon av Datamaterialet

4.1.1 Spørreskjemaet

Som nevnt tidligere i oppgaven ble flesteparten av spørsmålene i spørreskjemaet utformet ved at vi benyttet ”Brukerhåndboken for Brukerundersøkelser i Naturområder” som utgangspunkt og hjelpemiddel (Kajala et. al 2007). Jeg vil anse de spørsmålene vi har benyttet oss av for svært relevante for vår undersøkelse i Dovre-Sundallsfjella nasjonalpark, da mange av spørsmålene er blitt brukt til lignende undersøkelser i andre naturområder tidligere. En svakhet med spørreskjemaet var at det var i lengste laget for mange av respondentene. Lengden på spørreskjemaet førte til at noen respondenter unnlot å besvare hele undersøkelsen, eller hoppet over spørsmål som var for omfattende. I spørsmål nummer 19 (*dersom det skal etableres et senter på Hjerkin, hvilke type senter ville det vært størst sannsynlighet for at du hadde besøkt?*) i spørreskjemaet vårt ble respondentene bedt om å rangere svaralternativene som var listet opp. En stor andel av respondentene gjorde ikke dette, av denne grunn ble det vanskelig å få en god og riktig oversikt over hva de ulike respondentene hadde svart. Skulle jeg gjort noe annerledes ville jeg ikke hatt noen spørsmål der respondenten ble bedt om å rangere alternativet. Spørsmålet forvirret respondentene og kunne ikke bidra med noe informasjon når vi skulle analysere dataene. En kuriøs svakhet med den tyske versjonen av spørreskjemaet var at det var oversatt feil i spørsmål nummer 28. Her ble ”erosjon på bakken ” oversatt som ”jordskjelv”. Dette skapte noe forvirring hos enkelte av respondentene.

4.1.2 Datamaterialets validitet og reliabilitet

Validiteten (gyldigheten) til mine data anser jeg som noe lav. Det var umulig for oss å spørre alle brukerne i området, både av tidsmessige og praktiske hensyn. Det vil derfor være noe usikkerhet i forhold til de turistene vi ikke fikk intervjuet, da disse menneskene kan være annerledes enn de vi snakket med. Jeg benyttet meg av lignende undersøkelser i andre naturområder for å se om det var noen likheter å finne, og som dermed kan styrke validiteten til datamaterialet. De største likhetene ble registrert innenfor demografi, motiv for besøket, og bruken av fritidsaktiviteter. Det ble også registrert noen likheter i forhold til meninger om forvaltning og tilrettelegging. Når det gjelder reliabiliteten til datamaterialet er denne noe høyere. Når vi skal vurdere reliabiliteten må man se på graden av om målinger er fri for tilfeldige data og av den grunn gir konsekvent jevne og riktige data (McDanilel & Gates 2006). I og med at vi i som utgangspunkt benyttet oss

av spørsmål som var er godt utprøvd tidligere, styrker dette reliabiliteten i oppgaven. Medstudent Line Camilla Wold og jeg plottet cirka halvparten av skjemaene hver. Siden vi var to studenter som plottet dataene var det viss sannsynlighet for at det ville oppstå feilplotting. Vi gikk gjennom skjemaet flere ganger for å avdekke eventuelle feil. Mengden plottefeil ser jeg på som veldig liten. Informasjonen som kom frem i analysene er i stor grad den som har blitt brukt. I noen sammenhenger er svarene tolket noe annerledes. Dette gjelder spørsmål 24 spørsmål og spørsmål 27. I spørsmål 24 blir hva som er viktig for besøket også ansett som ”motiv” for besøket i nasjonalparken. I spørsmål 27 blir meningene om kvaliteten på ulike tilrettetiltak satt i sammenheng med hvilke holdninger respondenten har til ulike tilrettetiltak og forvaltningstiltak i nasjonalparken.

4.2 Diskusjon av resultater

I dette kapitlet vil jeg gå gjennom informasjonen jeg har fått frem av analysene fra datamaterialet i spørreskjemaet og drøfte den sammen med teori og tidligere undersøkelser. Jeg vil strukturere dette i forhold til de seks ulike forskningsspørsmålene som ble satt opp i kapittel 1.2.

Forskningsspørsmålene/delspørsmålene skal til sammen være med på å gi svar på den generelle problemstillingen for oppgaven.

Forskningsspørsmål 1:

Hvem er brukerne i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark ved de østre innfallsportene ved Hjerkin?

Som det kom frem innledningsvis er det viktig å få kunnskap om brukerne hvis man skal kunne forvalte nasjonalparken på best mulig måte med hensyn til den framtidige reiselivsutviklingen, de naturkvaliteter området besitter og fremtidige brukere. Resultatene som kommer frem av analysen viser at det er mange fellestrekk blant brukere i Dovre-Sunndalsfjella sammenlignet med andre nasjonalparkområder og fjellområder både i Norge og Sverige. Dettet utspeiler seg særlig når det gjelder de demografiske kjennetegnene hos brukerne som alder, kjønn og utdanning. Ser vi på kjønnsfordelingen blant brukerne viser det seg at det ikke var noen stor forskjell med hensyn til antall menn og antall kvinner som besøkte nasjonalparken. Resultater fra denne undersøkelsen og andre undersøkelser viser at det et generelt høyt utdanningsnivå blant de som besøker nasjonalparker/naturområder i Norge og Sverige. Dette er en av flere fellestrekk som kommer frem når vi sammenligner vår undersøkelse med undersøkelser som er gjort i Fulufjället (Fredman et. al 2005), Femundsmarka (Vistad 1995), og i fjellområdene Rondane/Sølnkletten,

Hardangervidda og Setesdalsheiane (Vistad 2009). De ulike funnene indikerer at det kan være en sammenheng mellom hvem som velger å besøke nasjonalparker/naturområder og utdanningsnivå.

Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark skiller seg fra de andre nasjonalparkene/fjellområdene når vi ser på nasjonalitetsfordelingen blant brukerne. Noe overraskende er det at nederlendere er den gruppen som dominerer blant de utenlandske brukerne med opp mot 20 prosent, da denne gruppen bare representerer en liten del av brukerne i de andre sammenligningsområdene. I Femundsmarka (Vistad 1995), Fulufjället (Fredman et. al 2005) og i fjellområdene rundt Rondane/Sølnkletten, Hardangervidda og Setesdalsheiane (Vistad 2009) er det svensker og tyskere som utgjør majoriteten av utlendinger. Og ser vi på TØIs gjesteundersøkelser blant utenlandske turister i Norge finner vi også at tyskere er en dominerende gruppe (Rideng et. al Gjesteundersøkelsen 2008). Det var også en relativ forskjell mellom de to intervju-lokalitetene på dette området. Kongsvold hadde flere utenlandske respondenter enn Snøheim, der gruppen fra Nederland og andre land er den dominerende gruppen. Cirka halvparten av de som besøker Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark er utlendinger. Dette samsvarer ikke med de andre undersøkelsene, der utenlandske brukere representerer bare en tredjedel av brukerne i de enkelte områdene. En logisk forklaring på at det er så mange utenlandske turister i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark er at området ligger sentralt ved E6 som er den viktigste ferdselsåren mellom Sør-Norge og Nord-Norge. Dette gjør området både tilgjengelig og attraktivt for mange ulike brukergrupper. Man er heller ikke avhengig av bil for å komme seg til området da Dovrebanen har flere stopp langs nasjonalparken.

I tillegg til at det er flest utlendinger blant kongsvoldrespondentene representerer også denne lokaliteten flere yngre brukere enn Snøheim. Dette momentet blir diskutert videre i neste forskningsspørsmål. En liten oppsummering og refleksjon rundt resultatene viser at den demografiske segmenteringen av hvem som besøker nasjonalparken på sommertid gir oss et godt oversiktsbilde over hvem "kundegruppene" i Hjerkinns området egentlig er. Noe denne segmenteringen ikke viser oss, er interessene de forskjellige kundene har og hvilke holdninger og motiver de har for besøket.

Forskningsspørsmål 2:

Hvilke aktiviteter utøver brukerne av Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark sommerstid, og i hvor stor grad har brukerne deltatt i organiserte aktivitetstilbud?

En stor andel av brukerne i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark anser det å gå/vandre som den viktigste aktiviteten når de besøker nasjonalparken. "Se på naturen/naturstudier" ble utøvet av relativt mange, men ble ikke ansett som viktigst blant friluftaktivitetene. Lengden på gåturen/vandringen blant brukerne er det

vanskelig å si noe eksakt om, men mye kan tyde på at de fleste turene /vandringene var endagsvandring. Bort i mot halvparten av respondentene overnattet ikke under besøket i nasjonalparken, og at store deler av vandrerguppen tilhørte denne gruppen er høyst sannsynlig. Det er flere analyser som støtter opp om at endagsvandring var hovedaktiviteten blant brukerne: Det kom frem i Wold (2009) sin oppgave om reiselivsmønsteret i og rundt nasjonalparken at flesteparten av snøheimrespondentene som overnattet, overnattet bare en natt. Av de 215 respondentene som synes at gå/vandre var viktigste aktivitet, tilhørte tre fjerdedeler snøheimgruppen (fig 3.5). Ettersom vi var til stede når selve undersøkelsen ble utført fikk jeg også inntrykk av at veldig mange av respondentene på Snøheim var der for å gå toppturen til Snøhetta. Dette kom også frem i den delen av spørreskjemaet der respondenten kunne notere ned inntrykk og opplevelser han/hun satt igjen med. Det viser seg også å være en sammenheng mellom aldersgrupper og lokalitet. Resultatet av kji-kvadrattesten i figur 3.9 viser tydelig at det befinner seg flere eldre brukere på Snøheim, enn på Kongsvold. De to gruppene som utmerker seg er aldersgruppen 14-24 år som utgjør flesteparten av de besøkende på Kongsvold, og aldersgruppen 35-44 år som utgjør den største gruppen på Snøheim. Årsaken til den åpenbare fordelingen mellom aldersgruppen kan ha sammenheng med graden av aktivitetstilbud som blir tilbudt og tilettlagt på de to områdene. Av alle som hadde deltatt på organiserte aktivitetstilbud, representerte fire femtedeler respondentene fra Kongsvold. Det er tydelig at det er flere type organiserte aktivitetstilbud på Kongsvold enn på Snøheim, og at det er de yngre gruppene som foretrekker denne type aktivitet. Om de organiserte aktivitetstilbudene går innunder samlegruppen "annen aktivitet" er godt mulig og er høyst sannsynlig. Resultatene sammenfaller med undersøkelsen i Fulufjället nasjonalpark (Fredman et. al 2005) der kortere vandring og endagsturer er det de besøkende foretrekker som fritidsaktivitet. Det er imidlertid noe forskjell når vi ser på undersøkelsen i Femundsmarka (Vistad 1995) og undersøkelsen i fjellnære områder (Vistad 2009). Alle områdene har vandring som en av sine viktigste aktiviteter blant de besøkende, mens lengden er noe forskjellig. Da Femundsmarka (Vistad 1995) representerer et annet type areal, med blant annet sammenhengende sjøer og gode muligheter for fiske og kanopadling, er det logisk at det er en noe annen brukergruppe i dette området. Undersøkelsen i de fjellnære områdene Rondane, Hardangervidda og Setesdalsheiane (Vistad 2009) viser at de fleste turistene på sommerstid går relativt korte turer. Alle de fire naturområdene som er representert har ulik natur og ulike arealer. Ulike miljøer gir ulike opplevelser noe som tilsier at de tiltrekker seg forskjellige brukergrupper. Som det viser seg fra diskusjonen ovenfor tilbyr Snøheim og Kongsvold ulike aktivitetsmuligheter da de to områdene har ulike omgivelser.

Informasjonen som har kommet frem fra våre data viser oss at brukerne i nasjonalparken absolutt ikke representerer en homogen gruppe, men består av flere brukergrupper med ulike interesser innenfor friluftaktiviteter. Som det kommer frem i resultatene er aktivitetsutøvelsene forskjellig i ulike deler av parken, og tiltrekker ulike grupper angående nasjonalitet og alder. For å få en bedre oversikt har jeg laget en tabell som kan illustrerer dette nærmere.

Tabell 4.1 viser en oversikt over forskjeller mellom de intervjuede på Kongsvold og Snøheim

	Snøheim	Kongsvold
Brukergrupper:		
Dominerenden nasjonalitet:	Norge og Tyskland	Nederland og andre land
Største aldersgruppe:	35-44 år	14-25 år
Viktigste aktivitet:	Gå/vandre	Annen aktivitet
Organisert aktiviteter		
Gj.snitt antall personer i gruppen:	10	41

Denne tabellen er en illustrasjon på at segmentering av brukerne i nasjonalparken faktisk fungerer. Tabellen har tatt utgangspunkt i de ulike segmenteringsvariablene der de gruppene med den høyeste prosentandelen i hvert område blir presentert. Informasjonen vi har fått frem i dette avsnittet forteller oss mye om hvilke interesser de ulike brukerne har (psykografisk segmentering) og hvor i nasjonalparken de ulike interessebehovene blir tilfredsstilt. Informasjonen som har kommet frem av analysene kan hjelpe både reiselivsaktører, de lokale næringene i området og forvaltningen med framtidig planlegging. For reiselivsaktørene er den økte kunnskapen med på å gi en mer effektiv markedsføring mot de ulike brukergruppene (Ellingsen 2001). Når en skal drive et godt forvaltningsarbeid er det viktig å ha nok kunnskap om det en skal forvalte. Da er det ikke tilstrekkelig å bare se på hva brukerne gjør og hvem de er (sosio-demografiske kriterier), man må også se på hvilke ønsker og synspunkter de har til forvaltningen av området.

Forskningsspørsmål 3:

Svarte besøket i DS til brukernes forventninger når det gjelder tilrettelegging og forvaltning av nasjonalparken, og hvilke ønsker og synspunkter har brukerne til forvaltningen av området?

Hvilke forventninger brukerne av parken hadde før de kom til nasjonalparken er vanskelig å si noe om siden ingen av spørsmålene i spørreskjemaet spurte direkte om dette. Noe som kan hjelpe oss på veien er å se på hvilke tiltak som brukerne synes er positive, og hvilke tiltak brukerne finner mindre positive. I diskusjonen ovenfor kom vi fram til at flesteparten av brukerne i Dovre-Sundallsfjella nasjonalpark syntes det å gå/vandre var den viktigste aktiviteten når de besøkte parken. Jeg synes det da er naturlig å se nærmere på om brukerne er fornøyd med de tiltakene som gjør det lettere å ferdes til fots og de tiltak som gir dem de opplevelsene de er ute etter. Jeg vil også se om det noen signifikant forskjell mellom de ulike gruppene. Ulike mennesker søker ulike opplevelser, dette er et av momentene ROS modellen er konstruert etter (Gundersen & Bentsdal 2000). Om Dovre- Sunndalsfjella nasjonalpark gir de opplevelsene brukerne søker etter, og om tilretteleggingen av aktivitetene i området er gode nok til at de imøtekommer deres forventninger, er noe av det jeg vil ta stilling til i den videre diskusjonen.

Det å oppleve naturen, landskapet og omgivelsene på Dovrefjell var de faktorene som ble sett på som mest viktige for brukerne av nasjonalparken. Opplevelsen av naturen ser også ut til å være svært viktig for brukerne i Fulufjället nasjonalpark (Fredman et. al 2005) og Femundsmarka nasjonalpark Vistad 1995). Resultatene i tabell 3.38 viser til at brukernes forventninger ble godt tilfredstilt når det gjaldt naturmiljøet, muligheten for friluftaktiviteter, veier og tilrettelegging og når det kom til aktivitetstilbud og overnattingsmuligheter.

Mest fornøyd er respondentene i Dovre-Sunndalsfjella med merkede stier, skilt og stimerking. Dette ser ut til å være et tiltak som alle de fire nasjonalparkene har tilrettelagt bra for sine brukere. Det viser seg imidlertid at parken generelt får gode tilbakemeldinger både når det gjelder kvaliteten på vindskydd/gapahuker, merkede stier, klopper, broer, søppeldunker, skilt/veivisere og informasjonstavler. Alle de overnevnte tiltakene er tilretteleggingstiltak som skal være med å tilrettelegge for en god gå/vandre aktivitet og gi en god naturopplevelse. I det store og hele viser resultatene at brukerne synes å være ganske like når det gjelder valg av aktiviteter og tilfredshet med tilrettelegging i nasjonalparken. Det sier seg selv at det ikke vil være noen direkte bruk for en ROS tilnærming, og at brukerne har gått inn i et område der de ikke forventer noe tyngre tilrettelegging. Denne oppgaven har tatt for seg et mindre

reiselivsbilde i området da jeg kun har konsentrert meg om brukerne inne i parken. I en videre ROS tilnærming ville det være gunstig og også inkludere randsonene rundt nasjonalparken, da det også finnes et potensial for reiselivsutvikling i de øvrige vernområdene rundt parken. Turismeutviklingen det er snakk om her er gardsturisme, guiding, jakt og fiske (Røtvei et. al 2006). Dette representerer også en større gruppe brukere av Hjerkinnområdet. Som det kom frem i masteroppgaven til Wold 2009 kan det store reiselivsmønsteret karakteriseres av ulike type grupper som har ulike formål med reisen.

Det er imidlertid en gruppe brukere inne i parken som er mindre tilfredse og kanskje ønsker noe mer tilrettelegging inne i nasjonalparken. Dette gjelder de eldre brukerne som i hovedsak befinner seg på Snøheim. Her var det den universelle utformingen og kvaliteten på vindskydd/hvilebuer/gapahuker som kom dårligst ut.

Som en oppsummering til denne problemstillingen viser analysene i forrige kapittel at Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark gir de opplevelsene brukerne etterspør. Det kommer også frem at utformingen av aktivitetstilbudene i området imøtekommer også forventningene til de fleste av brukerne i de østre deler av Hjerkin, men at de eldre brukerne av parken ønsker noe mer tilrettelegging i nasjonalparken.

Forskningsspørsmål 4:

Hva ønsker brukerne av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark av kommersielle tilbud i og rundt nasjonalparken, og hvor viktig er eksisterende og eventuelt nye Nasjonalparksenter/Nasjonalparksentrene for brukerne?

Å imøtekomme brukernes ønsker på alle plan når de besøker et område er viktig for å kunne gi brukerne den helhetlige opplevelsen de søker når de er ute og reiser. Dette innbefatter ikke da bare naturmiljøet i og rundt parken, og aktivitetene den kan tilby, men også servicetilbud i form av bespisningstilbud, overnattingstilbud og nasjonalparksentrene. I fylkesdelplanen er det utarbeidet to hovedmål for reiseliv i Dovrefjellområdet. Disse to målene er å øke reiselivets betydning for sysselsetting og aktivitet, og å utvikle en reiselivsnæring i samspill med kultur-og naturvernet (Røtvei et. al 2006.) Næringsvirksomheten i området er ikke bare viktig for turistene, men også for lokalbefolkningen i form av mindre fraflytting og gode arbeidsplasser. I undersøkelsen har vi sett på hvor mange som har benyttet seg av overnattings- og bespisningstilbudene og nasjonalparksentrene i området, og sett på hvor fornøyde de er med dette tilbudet og tilretteleggingen.

Det var relativt få brukere (18 %) som valgte å benytte seg av bespisningstilbudene i parken eller i området rundt under besøket. Av de som hadde benyttet seg av bespisningstilbudet var flesteparten stort sett fornøyd når det kom til de ulike servicefaktorene bespisningstilbudene hadde å tilby. Når det gjelder overnatting i området, valgte litt over en fjerdedel av respondentene å overnatte på en overnattingsbedrift i eller i området rundt nasjonalparken. Tre fjerdedeler av denne gruppen benyttet seg av turisthytter eller fjellstuer i området. De overnattingsbedriftene som kom best ut var turisthytter inne i fjellet og Kongsvold fjellstue. Som det også kom frem av resultatene overnattet over en fjerdedel av respondentene i egen regi. Her er mange på dagstur fra egen hytte eller hjemme og det er da naturlig at de benytter seg lite av andre kommersielle servicetilbud i området. Det viser seg også at mange av de turistene som ikke har hytte og ikke er på dagstur i liten grad benytter seg av reiselivstilbudet i området. Analysene i forrige kapittel viser at brukerne er stort sett fornøyd med både kvalitet og service. Dette burde derfor ikke være hovedårsaken til den lave oppslutningen blant brukerne. Noen av resultatene peker i den retning av at informasjon om overnattingsstedene i området kunne vært noe bedre, da for eksempel snøheimrespondentene ikke er helt fornøyd med informasjonen om de ulike overnattingsstedene. Dette viser seg også å gjelde de organiserte aktivitetstilbudene, hvor de fleste brukerne hadde en nokså nøytral holdning på dette området. Som det har kommet frem tidligere i diskusjonen er det kongsvoldrespondentene som benytter seg av de organiserte aktivitetstilbudene. Mye av informasjonen som har kommet frem viser at det er i dette området bruken av de kommersielle tilbudene i parken blir mest benyttet. Det er flere resultater som støtter opp under dette da vi tidligere har slått fast at det er flest nordmenn som besøker Snøheim og at flesteparten av disse brukerne er på dagstur. Det er også slått fast at det som finnes av organiserte aktivitetstilbud blir benyttet av kongsvoldrespondentene og at de representerer både de utenlandske og yngste brukerne. Line Camilla Wold sin masteroppgave fra 2009 viser også at det er brukerne i Kongsvoldområdet som overnatter hyppigst og at det er disse brukerne som er på baseferie eller resortopphold.

Konklusjonen jeg drar ut ifra analysene er at brukerne stort sett er tilfredse med de ulike bespisningstilbudene og overnattingstilbudene. Slik jeg ser det er det ikke noen umiddelbare ønsker om flere slike tilbud, da respondentene stiller seg nøytrale eller svarer "vet ikke" på påstanden om at det skulle være flere ulike type overnattingssteder i og rundt nasjonalparken. Som det ble pekt på i forrige avsnitt synes mange av turistene på Kongsvold til å være på en lengre reise, og i denne forbindelse kan det være naturlig å planlegge overnatting og/eller bespisning i nærmeste by eller større tettsted.

Resultatene viser at denne form for markedssegmentering gir aktuelle reiselivsbedrifter og lokale næringer i området et bedre oversiktsbilde over markedet, og bedriftene kan lettere forholde seg til at markedet ikke består av en homogen gruppe, men at kundegruppene har ulike ønsker og interesser (Ellingsen 2001).

Når det kommer til spørsmålet om nasjonalparksenter/nasjonalsentre er det et mindretall som har besøkt noen av nasjonalparksentrene i eller rundt nasjonalparken. Av de sentrene som er besøkt, var det utstillingen på Kongsvold og nasjonalparksenteret på Dombås som hadde flest besøkende og dette er ikke urimelig tatt i betraktning hvor vi intervjuet de besøkende. Utstillingen på Kongsvold ble besøkt av flest nordmenn, mens sentrene på Dombås og Oppdal ble besøkt av flest respondenter fra Nederland, Tyskland og "andre" land. En forklaring på denne fordelingen kan ha noe med tilbudene hvert nasjonalparksenter/utstilling kan gi brukerne både når det gjelder service og informasjon. Kongsvold skiller seg fra de andre sentrene ved at det ikke er et rent nasjonalparksenter, men mer en utstilling/museum. Utstillingen tar for seg historien om Kongsvold og gir informasjon om de ulike verneområdene i området. Utenfor ligger det en fjellbotanisk hage som representerer den unike floraen området er så kjent for. Denne type informasjon appellerer tydeligvis mer til nordmenn enn til utenlandske turister som er i området. Det er naturlig at annen generell informasjon om overnattingssteder, bespisningstilbud med mer er mer relevant for utenlandske turister. Det kom frem av analysene at en stor del av respondentene svarte "vet ikke" eller holdt seg nøytrale på spørsmål om hvorvidt informasjon om organiserte aktivitetstilbud, overnattingssteder og spisesteder på de ulike sentrene var god nok. Det ser også ut til at nasjonalparksentrene kan spille en større rolle i markedsføring av organiserte aktivitetstilbud, overnattingssteder og spisesteder.

I den grad vi skal plassere viktigheten av nasjonalparksentrene hos brukerne virker det som sentrene har en ganske stor betydning for respondentene da opp imot 40 prosent sier de har besøkt et senter. Besøkende på slike sentre sier de er stort sett fornøyd når det kommer til service, kvalitet, tilgjengelighet, og informasjon om nasjonalparken.

Over halvparten av respondentene stilte seg positive til etablering av et nytt villreinsenter på Hjerlinn. Det er respondentene fra Nederland og Tyskland som sier seg mest positive til etableringen av et slikt senter. Et slikt senter kan være med på å bidra som et trekkplaster for mange, da særlig utenlandske turister som er nysgjerrig på Norge og opplevelsene landet kan tilby. Det kan også medføre at turistenes oppholdstid i området øker, noe som indirekte kan gi økt bruk av overnattings- og bespisningstilbud i området.

Forskningsspørsmål 5:

Hvor viktig er områdets status som nasjonalpark for at brukerne har besøkt området?

Flesteparten av de som besøkte Dovre-Sunndalsfjella visste at området var en nasjonalpark før de kom til området. Nederlenderne og gruppen ”andre land” var de nasjonalitetene som har flest respondenter som ikke visste dette. Dette resultatet var noe overraskende da Nederlendere var blant gruppene som sammen med de tyske respondentene synes at nasjonalparkstatusen hadde stor betydning for at de valgte å besøke området. Nasjonalparkstatusen hadde minst betydning blant de norske respondentene. Områdets status var viktigere for respondentene som befant seg på Kongsvold enn for respondentene på Snøheim. Dette sammenfaller også med at det er flere utenlandske turister på Kongsvold, særlig Nederlendere. Sammenligner vi resultatene med spørreundersøkelsen som ble gjennomført i Fulufjället nasjonalpark (Fredman et al 2005) er utfallet omtrent det samme. Opp mot halvparten av brukerne i begge nasjonalparkområdene svarer at nasjonalparkstatusen helt eller i noen grad hadde innvirkning på at de besøkte området. Det at området er en nasjonalpark er tydeligvis viktigere for utenlandske besøkende enn for nordmenn.

Forvaltningsmyndighetene og reiselivsbedriftene i området kan benytte seg av denne kunnskapen om brukerne til å bruke nasjonalparkstatusen enda mer når de henvender seg til de utenlandske besøkende i markedsføringsarbeidet.

Forskningsspørsmål 6:

Er det noen forskjell mellom de ulike brukergruppene når det gjelder holdninger ang. forvaltning og tilretteleggingen av nasjonalparken?

Som det har kommet frem fra diskusjonen over er det registrert forskjeller mellom de ulike gruppene både når det gjelder valg av aktiviteter, hvor de oppholder seg, bruk av ulike kommersielle tilbud og syn på kvaliteten på ulike tilretteleggingstiltak i nasjonalparken. For å kunne tydeliggjøre forskjellen mellom ulike grupper er det behov for å differensiere markedet inn i ulike segmenteringsvariabler (Kotler 2007).

Markedet det er snakk om er brukerne av Dovre-sunndallsfjella nasjonalpark, og de ulike brukergruppene er alder, nasjonalitet og lokalitet.

Villreinsenter

Respondentenes holdninger til et nytt villreinsenter ble diskutert under forskningsspørsmål fire, og analysene viste at respondentene fra Tyskland og Nederland var noe mer positive til etableringen av et nytt villreinsenter enn de andre respektive landene.

Organiserte aktivitetstilbud

Det er dukket opp flere interessante funn når det gjelder brukernes meninger angående det organiserte aktivitetstilbudet i parken. Den gruppen som utmerket seg mest tydelig i deltagelse på organiserte aktivitetstilbud var de yngre respondentene fra Nederland som befant seg på Kongsvold. Mange i denne gruppen sa seg også delvis til helt enig i at det finnes mange interessante organiserte aktivitetstilbud i parken. Gruppen fra Tyskland sa seg noe mindre enig i dette og denne gruppen brukere er også mest opptatt av at de organiserte aktivitetene som tilbys bare bør foregå i noen deler av parken, og at andre områder bør være upåvirket. Nordmenn er mer nøytrale til denne påstanden.

Nederlendere utmerker seg også i den grad at de synes det er for få aktivitetstilbud i parken, gruppen ”andre land” sa seg også noe enig i dette. Det synes som Tyskland og Nordmenn mener det er tilstrekkelig med tilbud i parken da de sier seg uenige til dette.

Tabell 4.2 viser forskjeller og ulikheter mellom de ulike nasjonalitetene når det gjelder organiserte aktivitetstilbud i Dovre-Sundallsfjella nasjonalpark.

Nasjonalitet	Det er lett å få tak i informasjon om aktivitetstilbud i nasjonalparken	Mange interessante aktivitetstilbud i parken	For få organiserte aktivitetstilbud i parken	De organiserte aktivitetene bør bare foregå inne i parken
Norge	Nøytral->delvis enig		Delvis uenig->Nøytral	Nøytral->delvis enig
Tyskland	Delvis enig	Nøytral->delvis enig	Delvis uenig->Nøytral	Delvis->helt enig
Nederland	Delvis uenig	Delvis->helt enig	Delvis->helt enig	
Andre land	Delvis uenig->Nøytral		Nøytral->delvis enig	

Tabellen ovenfor gir en oversikt over hva de ulike nasjonalitetsgruppene mener om de organiserte aktivitetstilbudene i parken. Fargekodene beskriver hvert enkelt svaralternativ og skal være behjelpelig med å se sammenhenger mellom de ulike gruppene.

Oppsummert ser det ut som Nederlandere og til dels gruppen "Andre land" har mer positive holdninger til å bedrive organiserte aktivitetstilbud enn det Tyskere og Nordmenn har. Holdningsmessig ser det også ut som norske og tyske respondenter ønsker en mer autentisk park, og at parken skal være mest mulig fri for tekniske inngrep som noen aktiviteter kan medføre. Nederlandere og gruppen "andre land" ser ut til å ha en mer positiv holdning til organiserte aktiviteter i parken, og at det er mer rom for tilrettelegging for denne type tilbud.

Konklusjon på hovedproblemstillingen

Hovedproblemstillingen er: *Hvilke forventninger, interesser og holdninger har brukerne av Dovre-Sundallsfjella nasjonalpark i forhold til reiseliv, vern og tilrettelegging i Nasjonalparken, hvilke implikasjoner kan dette ha i forhold til forvaltning av området/hvordan kan man ta hensyn til dette i forvaltningen av området.*

For å kunne samle trådene fra de seks foregående problemstillingene og sammenfatte dette til en konklusjon synes jeg det var greit å lage en oversiktsskisse som illustrerer de funnene som er kommet frem i denne oppgaven. Skissen er fremstilt på slutten av dette kapittelet. Skissene/tabellen (4.3) skal gi oss et oversiktsbilde over hvem brukerne av nasjonalparken er (Demografi), og fremheve viktige funn og forskjeller mellom brukerne av området.

I det store og hele er brukerne av parken ganske like både når det gjelder demografi, aktivitetsutøvelse, formål med besøket og når det kommer til synet på forvaltningen og tilretteleggingen i nasjonalparken. Som det er illustrert er det funnet noen viktige forskjeller mellom de to intervju-lokalitetene Kongsvold og Snøheim. Noe som utmerker seg spesielt og som også kommer tydelig fram på tvers av resultatene i denne oppgaven er at de kommersielle tilbudene ser ut til å gjelde Kongsvoldrespondentene i større grad enn respondentene på Snøheim. Dette utspeiler seg blant annet i bruken av kommersielle aktiviteter da dette er mest populært blant respondentene på Kongsvold, og at informantene i dette området ser seg positive til flere lignende tilbud. Det kom også frem i de foregående problemstillingene at det ser ut til å være flere av informantene på Kongsvold som er på rundreise og at nasjonalparken er blant flere steder som skal besøkes i løpet av reisen. Dette kan være en forklarende faktor blant den snevre oppslutningen når det gjelder bruk av bespisningstilbud og overnattingstilbud i parken. Det er trolig mange av turistene som ikke har planlagt å overnatte i området, da de har planer om å overnatte på Lillehammer, Dombås, Oppdal eller Trondheim i løpet av reisen.

Skal man rette søkelyset mot fremtidig reiselivsutvikling i området vil det være naturlig å sette fokus på kongsvoldrespondentene da det viser seg at det er brukerne i dette området som har størst potensiale for fremtidig bruk av kommersielle tilbud i og rundt parken. Etableringen av et villreinsenter ser også ut til å falle i interesse for mange av brukerne og vil være et nytt og spennende tilbud for mange, særlig de utenlandske brukerne så seg mest positive til et slikt type senter. I et forvaltningsmessig perspektiv kan dette

øke trafikken til området og mot Snøheim. Oppfølging og god regulering i dette arbeidet kan være nyttig i en prosess der også naturkvalitetene i området skal tas hensyn til.

Det ser ut til at brukerne i parken er godt tilfredsstilt med tilretteleggingen og forvaltningen av parken, og at dette har bidratt til en opplevelse av flott natur, et storslått landskap og en vakker naturopplevelse, som var et av hovedformålene med besøket i parken for mange. Det ser imidlertid ut som det er et ønske blant de eldste brukerne i parken om å bedre kvaliteten på noe av tilretteleggingen, spesielt i området rundt Snøheim. Det vil være umulig å tilfredsstille alle brukerne av et og samme område, og det kan eller skal ikke være miljøer som tilfredsstiller alle brukerne i et område (Gundersen & Bentsdal 2000). Dette er viktig å ta i betraktning når man skal forvalte et område både etter brukernes og naturmiljøets interesser. Siden Snøheim er et område som tiltrekker seg flesteparten av de eldste brukerne vil det være hensiktsmessig å ta dette ønsket i betraktning i fremtidige tilretteleggingstiltak.

Som det kom frem innledningsvis er kunnskapen om brukerne og bruken av Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark viktig og skal bidra med det framtidige forvaltningsarbeidet i området og tilrettelegge for økt bærekraftig reiseliv. Ved en langsiktig utvikling vil det være viktig å sette fokus på å utvikle tilbud som kan øke turistenes oppholdstid på Hjerkin. Utvikling av flere kommersielle tilbud, og å rette fokuset spesielt mot Kongsvoldrespondentene er tiltak som kan øke volumet og oppholdstiden inne i og rundt parken.

I og med at brukerne inne i nasjonalparken er relativt like, ser jeg ikke noen umiddelbare behov for bruk av en ROS modell da en slik modell først og fremst tar utgangspunkt i brukere med ulike interesser og motiver for et besøk i et naturområde (Viken 2004). Denne masteroppgaven tar for seg bare en liten del av reiselivet i området, da jeg har konsentrert meg om brukerne inne i parken. I en fremtidsrettet forvaltningsmodell ville det være gunstig og også inkludere reiselivet utenfor parken da det også er store utviklingspotensialer i randsonene rundt parken (Røtvei et. al 2004). I dette arbeidet kan en ROS modell være hensiktsmessig og et godt hjelpemiddel for å lette eller minske konflikten mellom ulike næringsaktiviteter i området (Fredman 2005).

Tabell/skisse 4.3 skal få fram de viktigste funnene, og fremheve forskjellene mellom lokalitetene Snøheim og Kongsvold.

Brukere av Dovre-Sunndalsfjella Nasjonalpark, østre del (Hjerkin)

- Høyt utdannet
- Halvparten utlendinger, Norge er den dominerende nasjonalitetsgruppen
- Gå/ vandre viktigste aktivitet
- Opp mot halvparten av respondentene hadde/har besøkt en nasjonalpark i området.
- Over halvparten stilte seg positive til etableringen av et villreinsenter, mest attraktivt for tyskere og nederlendere. Noe mer attraktivt for Kongsvoldrespondentene enn Snøheimrespondentene.

Snøheim

- Nasjonalitet: Tyskere og Nordmenn
- Alder: Flest eldre brukere
- Aktivitet: Toppturer til Snøhetta/endagsturer
- Reiselivstilbud: Mindre bruk av kommersielle reiselivstilbud
Lite bruk av organiserte aktiviteter
- Nasjonalparkstatus: Ganske viktig
 - Eneste og viktigste formål på reisen, og besøkes av mange på impuls
- Tilrettelegging: Et ønske blant eldre brukerne at kvaliteten på noe av tilretteleggingen forbedres.

Kongsvold

- Utlendinger
- Flest yngre brukere
- Turer/ vandringer og Andre aktiviteter
- Mer bruk av kommersielle reiselivstilbud
Bruk av organiserte aktiviteter
- Mer viktig i
Området er en av flere steder som besøkes under reisen.

Referanser

- Aas, Ø. & Vistad, O.I. (2003). *Bruk og forvaltning av nasjonalparker i fjellet: Internasjonale erfaringer med forvaltning av menneskelig virksomhet i nasjonalparker. Kartlegging av næringsaktivitet i Dovre-sunndalsfjella, Femundsmarka og Reisa nasjonalparker. Litteraturstudie av økologiske, kulturfaglige og sosiale effekter av turisme i verneområder*. NINA Fagrapport 72. (S. 83)
- Ellingsen, Kristen-Albert & Rosendahl, Tom. *Markedsføring for reiselivet*.(2001). Oslo: J.W. Cappelens forlag as. (S. 89. kap. 4)
- Fredman, P. Hörnsten Friberg, L. & Emmelin, L. *Friluftsliv och turism i Fulufjället. Före – efter nationalparkbildningen*. Rapport 5467. (2005). Naturvårdsverket.
- Gripsrud, G. Olsson, UH & Silkoset, R. *Metode og dataanalyse. Med fokus på beslutninger i bedrifter*. (2007). Høyskoleforlaget AS. (s.253)
- Gundersen V. Bental, K. *Arealplaner for friluftsliv i skog. Registrering og utprøving av fire teorier i caseområdet*. Raspport for skogforskningen. Norsk institutt for skogforskning. Bergen. (2000) (s. 23)
- Jacobsen, Jens Kr. Steen. og viken, Arvid. (1999). *TURISME Stedet i en bevegelig verden*. Universitetsforlaget AS (Side. 191)
- Johannessen, Asbjørn. (2007). *Introduksjon til SPSS*. Abstrakt forlag as.(Side.170).
- Kajala, L., Almik, A., Dahl, R., Dikšaitė, L., Erkkonen, J., Fredman, P., Jensen, F. Søndergaard, Karoles, K., Sievänen, T., Skov-Petersen, H., Vistad, O. I. and Wallsten, P. (2007). *Visitor monitoring in nature areas – a manual based on experiences from the Nordic and Baltic countries*. [Lesedato: 09.06.08]
<http://norden.org/pub/miljo/miljo/sk/TN2007534.pdf>
- Kotler, Philip. *Markedsføringsledelse*. (2007). Gyldendal Norsk Forlag AS. (Kap. 9)
- Krokan, Arne. *Forstå statistikk. Statistiske metoder for samfunnsfag og humaniora*. (1995). Engers boktrykkeri A.S. (s. 252)
- Lykkja, H (1999). *Utarbeiding av forvaltningssoner for nasjonalparker og deira nærområde*. NIJOS(Norsk institutt for jord- og skogkartlegging).(s.26)
- McDaniel, C & Gates, R. *Marketing Research Essentials. Fifth edition*. (2006). John Wiley & Sons. (kap.8)

Nærings og handelsdepartementet (2007). *Verdifulle opplevelser. Nasjonal strategi for reiselivsnæringen. Regjeringens reiselivsstrategi.*

(http://www.regjeringen.no/upload/NHD/Vedlegg/strategier2007/nhd_reiselivsstrategi%20-%20endelig%20utgave.pdf)(Lesedato 2009-03-20)Thyrum, K. (2008). www.dovrefjellradet.no [Lesedato: 10.06.08]

Viken, A. (2004). *Turisme, miljø og utvikling*. Gyldendal Norsk forlag AS. (S. 313)

Vistad, O., N. Eide, D. Hagen, C. Nellemann, E. Framstad, L. Erikstad, J. O. Gjershaug, I. Vistnes (2007). *A. Overvåking av verneområde. B. Forslag til overvåkingsplan for vernekvaliteter, ferdsel og påvirknad i verneområda på Dovrefjell*. NINA rapport 188.

Vistad, O, I. *I skogen og i Skolten. Ein analyse av friluftsliv, miljøoppleving, påverknad og forvaltning i Femundsmarka, med jamføringar til Rogen og Långfjellet*. (1995). Dr. polit. avhandling. Geografisk institutt. Det samfunnsvitenskaplige fakultet, avh. Universitetet i Trondheim. (S. 255)

Vistad, O, I. *Ferdsel ut frå fjellnærereiselivsbedrifter*. NINA Rapport 441. Lillehammer (2009). (S. 42)

Vorkinn, M., Flygind, S (2003). *Tilbakeføring av Hjerkinns skytefelt til sivile formål- utredning friluftsliv. Østlandsforskning. ØF-Rapport nr. 02/2003*.

www.europarc.org (2008). *Introducing the Europarc Federation*. [Lesedato: 10.06.08]

<http://www.europarc.org/international/europarc.html>

Rideng, A., Grue, B. *Gjesteundersøkelsen 2008. Utenlandske ferie-og forretningsreisende i Norge. TØI rapport 995/2008. (S. 46).*

<http://www.toi.no/article27634-8.html> (Lesedato 26. 01. 2010)

Ringdal, Kristen. *Enhet og Mangfold. Samfunnsvitenskapelig forskning og kvantitativ metode*. (2006). Fagbokforlaget.(s.506)

Røtvei, O., Hole, P., Reinset, K., Mittet, K, Tørhaug, E, Sandbakken, D-H, Rødstøl, T og Løkken, E (2006). *Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell*.(s.86)

St. melding. nr 62 (1991-1992) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder*. Oslo: Miljøverndepartementet.

Wold, L,C. (2009) *I Dovreturistens hall. En undersøkelse av Reisemønsteret tilknyttet Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark*. Universitet for miljø og Biovitenskap, Ås. (s. 92)

Internettsider

<http://www.dirnat.no/content.ap?thisId=500009557>

<http://www.lovdata.no/all/hl-19570628-016.html>

<http://www.innovasjon Norge.no/Satsinger/Reiseliv/>

http://www.skogoglandskap.no/filearchive/villmarka_i_bymarka.pdf

Vedlegg

Vedleggstabell 01

Tabell 3.: One way Bonferroni for spørsmål nummer 14: "Hva synes du om overnattingsbedriften du har overnattet på"? 1=Helt uenig, 2=Delvis uenig, 3=Nøytal, 4=Delvis enig og 5=Helt enig. Celler med signifikans er merket med*.

	Alder	14-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	Total	Statistikk
Servicen på overnattingsstedet var god. N=107	Gj.snitt	5,00	4,89	4,14	4,34	4,57	4,33	4,50	F=1,923, df=5 p=0,097
	Std.avvik	0,000	0,323	1,099	1,021	0,626	1,155	0,851	
Overnattingsstedet hadde god informasjon om nasjonalparken N= 98	Gj.snitt	4,00	4,38	3,64	3,85	4,41	4,67	4,09	F=1,943, df=5 p=0,095
	Std.avvik	1,155	1,088	1,008	1,132	0,747	0,577	1,026	
Overnattingsstedet hadde god informasjon om aktivitetstilbud tilknyttet nasjonalparken. N=93	Gj.snitt	4,25	4,53	3,57	4,06	4,33	5,00	4,17	F=1,976, df=5 p=0,090
	Std.avvik	0,957	1,125	1,222	1,029	0,816	0,000	1,039	
Overnattingsstedet hadde god beliggenhet i forhold til å besøke nasjonalparken. N=107	Gj.snitt	4,60	4,50	4,71	4,55	4,73	5,00	4,63	F=0,401, df=5 p=0,847
	Std.avvik	0,894	1,043	0,611	0,724	0,740	0,000	0,771	
Det synes som om overnattingsstedet har et godt samarbeid med andre turistbedrifter i området. N=51	Gj.snitt	4,50	3,78	3,13	3,95	3,75	3,00	3,75	F=0,832, df=5 p=0,534
	Std.avvik	0,707	1,481	1,126	1,026	1,138	--*	1,146	
Prisen vi betalte for å overnatte var tilfredsstillende i forhold til kvaliteten og servicen. N= 103	Gj.snitt	4,00	4,00	3,80	4,46	4,11	4,00	4,17	F=1,024, df=5 p=0,408
	Std.avvik	1,732	0,907	1,373	0,836	1,197	1,414	1,076	

--*det var ikke mulig å gjøre en post hoc test da gruppen 65-74 år bare har en person som har besvart denne påstanden.

Vedleggstabell 02

Tabell 3.: T-test for spørsmål nummer 14: "Hva synes du om overnattingsbedriften du har overnattet på"? 1=Helt uenig, 2=Delvis uenig, 3=Nøytal, 4=Delvis enig og 5=Helt enig. Celler med signifikans er merket med*.

	Lokalitet	Kongsvold	Snøheim	Statistikk
Servicen på overnattingsstedet var god.	Gj.snitt	4,44	4,58	F=2,789, df=107, 106, 871 sig=0,098, sig. (2-tailed)=0,394
	N	59	50	
	Std.avvik	0,896	0,785	
Overnattingsstedet hadde god informasjon om nasjonalparken.	Gj.snitt	4,04	4,17	F=0,000, df=97, 96, 384 sig=0,989, sig. (2-tailed)=0,539
	N	51	48	
	Std.avvik	1,019	1,038	
Overnattingsstedet hadde god informasjon om aktivitetstilbud tilknyttet nasjonalparken.	Gj.snitt	4,14	4,23	F=0,022 df=92, 89, 936 sig=0,882 sig. (2-tailed)=0,686
	N	50	44	
	Std.avvik	1,030	1,054	
Overnattingsstedet hadde god beliggenhet i forhold til å besøke nasjonalparken.	Gj.snitt	4,65	4,61	F=0,875 df=107, 90 650 sig= 0,352 sig. (2-tailed)=0,799
	N	60	49	
	Std.avvik	0,685	0,862	
Det synes som om overnattingsstedet har et godt samarbeid med andre uristbedrifter i området.	Gj.snitt	3,94	3,42	F=0,015 df=49, 36, 231 sig=0,902 sig.(2-tailed)=0,121
	N	32	19	
	Std.avvik	1,105	1,170	
Prisen vi betalte for å overnatte var tilfredsstillende i forhold til kvaliteten og servicen.	Gj.snitt	4,14	4,22	F=0,075 df=103, 101, 625 sig=0,785 sig. (2-tailed)=0,699
	N	56	49	
	Std.avvik	1,086	1,066	

Vedleggstabell 03

Tabell 3.: One way Bonferroni for spørsmål nummer 15: "Hva synes du om overnattingstilbudet i tilknytning til nasjonalparken"? 1=Helt uenig, 2=Delvis uenig, 3=Nøytal, 4=Delvis enig og 5=Helt enig. Celler med signifikans er merket med*.

Alder		14-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	Total	Statistikk	
Det er lett å finne et overnatningssted dersom man planlegger å besøke nasjonalparken. N= 262	Gj.snitt	4,07	4,27	4,27	4,38	4,31	4,56	4,31	F=0,397	df=5
	Std.avvik	0,997	0,953	0,990	0,922	1,095	0,527	0,975	p=0,850	
Det er lett å finne informasjon om de ulike overnatningsstedene. N=254	Gj.snitt	3,73	4,06	4,05	4,17	4,11	4,33	4,09	F=0,611	df=5
	Std.avvik	1,100	0,890	0,891	0,993	1,138	1,000	0,988	p=0,691	
Det skulle vært flere ulike typer av overnatningssteder i området rundt nasjonalparken. N=246	Gj.snitt	3,08	2,98	3,08	3,14	3,12	3,33	3,09	F=0,170	df=5
	Std.avvik	1,084	1,216	1,152	1,335	1,272	1,500	1,244	p=0,974	

Vedleggstabell 04

Vedleggstabell 3.: Krysstabell som viser sammenhengen mellom nasjonalparksentrene/utstillingen som er besøkt og alder sommeren 2008.

<i>Aldersgrupper</i>		<i>14-24</i>	<i>25-34</i>	<i>35-44</i>	<i>45-54</i>	<i>55-64</i>	<i>65-74</i>	<i>Total</i>
Sunndal	N	1	0	2	3	1	0	7
	%	4,3	0	2,9	2,8	1,3	0	1,9
Dombås	N	3	9	10	14	8	1	45
	%	13	12,3	14,3	13,2	10,5	7,1	12,4
Oppdal	N	1	9	7	7	5	1	30
	%	4,3	12,3	10	6,6	6,6	7,1	8,3
Kvikne	N	0	0	0	0	1	0	1
	%	0	0	0	0	1,3	0	0,3
Kongsvold	N	4	6	6	19	13	4	52
	%	17,4	8,2	8,6	17,9	17,1	28,6	14,4
Ingen av disse	N	14	49	45	63	48	8	227
	%	60,9	67,1	64,3	59,4	63,2	57,1	62,7
Total	N	23	73	70	106	76	14	362
	%	100	100	100	100	100	100	100

Verdi: 18,118

Df: 25

P-verdi: 0,0,837

Vedleggstabell 05

Tabell 3.: Krysstabell som viser sammenhengen mellom formålet med reisen og aldersgrupper.

		<i>Aldersgrupper</i>	<i>14-24</i>	<i>25-34</i>	<i>35-44</i>	<i>45-54</i>	<i>55-64</i>	<i>65-74</i>	<i>Total</i>
Reisens eneste eller viktigste formål	N	4	23	15	30	20	2	94	
	%	16,7	31,9	20,5	26,3	25	14,3	24,9	
Et blant flere steder som er besøkt/skal besøkes	N	17	47	46	71	45	8	234	
	%	70,8	65,3	63	62,3	56,3	57,1	62,1	
Et sted det ikke var planlagt at skulle besøkes, men som ble besøkt på impuls	N	3	2	12	13	15	4	49	
	%	12,5	2,8	16,4	11,4	18,8	28,6	13	
Total	N	24	72	73	114	80	14	377	
	%	100	100	100	100	100	100	100	

Pearson Chi-square:

Verdi: 15,611

Df: 10

P-verdi: 0,111

BRUKERUNDERSØKELSE I DOVRE-SUNNDALSFJELLA NASJONALPARK

Forvaltningsmyndigheten i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark ønsker å forvalte nasjonalparken i tråd med både verneverdiene for parken og brukernes ønsker. Dine svar vil bidra med viktige innspill til arbeidet med å forvalte nasjonalparken på en bedre måte.

AKTIVITETER

1. Hva har du gjort under dette besøket i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark?

(Sett kryss for alle aktivitetene du har drevet med.)

1 Gått/vandret	☐	10 Naturfotografert	☐
2 Jogget	☐	11 Gått tur med hund	☐
3 Sett på naturen/naturstudier	☐	12 Badet/svømt	☐
4 Hatt piknik	☐	13 Vært på tur med hest (ri/kløve)	☐
5 Syklet	☐	14 Drevet med orientering	☐
6 Fisket	☐	15 Vært på overnattingstur med telt	☐
7 Observert fugler	☐	16 Vært på moskussafari	☐
8 Plukket bær	☐	17 Annet, hva	☐
9 Sett på planter/plantestudier	☐		

2. Hvilken av de aktivitetene du har merket av var den viktigste for deg under besøket ditt?

(Dersom du bare har vært med på en aktivitet oppgir du den her.)

Vennligst oppgi nummeret på aktiviteten

3. I hvor stor grad syns du den ene/viktigste aktiviteten du har utøvet krever tilrettelegging (bruer, klopping, planering, merkede stier etc.)? (Sett ett kryss.)

- 1 ☐ I stor grad 2 ☐ I noen grad 3 ☐ I liten grad 4 ☐ I svært liten grad

4. Ble dette kravet om tilrettelegging tilfredstilt i nasjonalparken? (sett ett kryss.)

- 1 ☐ I stor grad 2 ☐ I noen grad 3 ☐ I liten grad 4 ☐ I svært liten grad

5. Ca hvor lang distanse har du tilbakelagt i løpet av besøket ditt i nasjonalparken?

(Oppgi i antall kilometer eller miles).

_____ Km _____ Miles

ORGANISERTE AKTIVITETSTILBUD

6. Har du deltatt på organiserte aktivitetstilbud i nasjonalparken (guidet tur, fjellridning, moskussafari etc.)?

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei

Dersom du svarte ja kan du fortsette med neste spørsmål, dersom du svarte nei gå til spørsmål 9.

7. Hvilke aktiviteter har du vært med på? (Ranger de aktivitetene du har vært med på fra 1 til 5, der 1 er den viktigste aktiviteten, 2 den nest viktigste osv. De aktivitetene du ikke har vært med på lar du stå åpne.)

- 1 ☐ Moskussafari
- 2 ☐ Guidet fottur
- 3 ☐ Guidet sykkelstur
- 4 ☐ Fisketur
- 5 ☐ Fjellridning
- 6 ☐ Annet, hva _____

8. Hva syns du om den VIKTIGSTE aktiviteten du har vært med på? (Sett ett kryss for hver påstand på en skala fra 1 til 5.)

	1 Helt uenig	2 Delvis uenig	3 Nøytral	4 Delvis enig	5 Helt enig	6 Vet ikke/ ikke relevant
Jeg syns aktiviteten var interessant å være med på.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Arrangøren hadde tilrettelagt aktiviteten/turen godt.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Guidene hadde stor kunnskap om temaet/aktiviteten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aktiviteten medførte negativ effekt på naturmiljøet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dovre-Sunndalsfjella var en fin ramme for aktiviteten.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det var lett å få tak i informasjon om aktiviteten	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9. Hva syns du generelt om det organiserte aktivitetstilbudet i nasjonalparken? (Sett ett kryss for hver påstand på en skala fra 1 til 5.)

	1 Helt uenig	2 Delvis uenig	3 Nøytral	4 Delvis enig	5 Helt enig	6 Vet ikke
Det er mange interessante aktivitetstilbud i nasjonalparken.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De fleste av de aktivitetene som tilbys i nasjonalparken synes å være miljøvennlige	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	1 Helt uenig	2 Delvis uenig	3 Nøytral	4 Delvis enig	5 Helt enig	6 Vet ikke
Organiserte aktivitetstilbud bør bare foregå i noen deler av nasjonalparken, andre områder bør få være upåvirket av slike aktiviteter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er altfor få aktivitetstilbud i parken	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er lett å få tak i informasjon om aktivitetstilbud i nasjonalparken.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐

BESPISNINGSTILBUD

10. Har du benyttet deg av bispisningstilbudet i området i eller rundt nasjonalparken?

- 1 ☐ Ja, hvor: 1. _____ 2 ☐ Nei
 2. _____
 3. _____

Dersom du svarte ja fortsett med neste spørsmål. Dersom du svarte nei gå til spørsmål 12.

11. Hva syns du om bispisningsmulighetene i området i og rundt nasjonalparken? (Sett ett kryss for hvert tema, på en skala fra 1 til 5.)

	1 Svært dårlig	2 Dårlig	3 Nøytral	4 Bra	5 Svært bra	6 Vet ikke
Service og gjestefrihet.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kvalitet på maten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tilgjengeligheten (lett å finne frem)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informasjonen (Lett å finne informasjon om de ulike bispisningstilbud).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐

OVERNATTING

12. Overnattet du inne i eller i en avstand mindre enn 5 kilometer fra nasjonalparken under dette besøket? (Sett kryss for alle steder du har overnattet.)

- 1 ☐ Ja, i egen regi → Angi hvor og antall netter
- 1 I egen eller annen privat hytte _____ netter
 - 2 Langs veien i campingvogn eller bobil _____ netter
 - 3 Nær veien i telt _____ netter
 - 4 Telt på fjellet/terreget (ikke nær vei) _____ netter
- 2 ☐ Ja, på overnattingssted i området → Angi hvor og antall netter
- 5 Turisthytte inne i fjellet _____ netter
 - 6 Kongsvold fjeldstue _____ netter
 - 7 Hjerkin fjeldstue _____ netter
 - 8 Hageseter turisthytte _____ netter
 - 9 Furuhaugli turisthytter _____ netter
 - 10 Annet overnattingssted: _____ netter

3 ☐ Nei, jeg overnattet ikke i forbindelse med besøket i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark. Dersom du svarte **JA på alternativ 2** fortsett med neste spørsmål. Dersom du svarte **JA på alternativ 1** eller svarte **NEI (alternativ 3)** gå til spørsmål 15.

13. Hvilket overnattingssted var det siste du overnattet på? _____

14. Hva syns du om overnattingsbedriften du har overnattet på? (Sett ett kryss for hver påstand på en skala fra 1 til 5. Dersom du har overnattet på flere steder svarer du hva du synes om det siste stedet du overnattet på.)

	1 Helt uenig	2 Delvis uenig	3 Nøytral	4 Delvis enig	5 Helt enig	6 Vet ikke
Servicen på overnattingsstedet var god.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Overnattingsstedet hadde god informasjon om Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Overnattingsstedet hadde god informasjon om aktivitetstilbudet tilknyttet nasjonalparken ...	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Overnattingsstedet hadde god beliggenhet i forhold til å besøke nasjonalparken.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det synes som om overnattingsstedet har et godt samarbeid med andre turistbedrifter i området.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prisen vi betalte for å overnatte var tilfredsstillende i forhold til kvaliteten og servicen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15. Hva syns du om overnattingstilbudet i tilknytning til nasjonalparken? (Sett ett kryss for hver påstand, på en skala fra 1 til 5.)

	1 Helt uenig	2 Delvis uenig	3 Nøytral	4 Delvis enig	5 Helt enig	6 Vet ikke
Det er lett å finne et overnattingssted dersom man planlegger å besøke nasjonalparken	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er lett å finne informasjon om de ulike overnattingsstedene	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det skulle vært flere ulike typer av overnattingssteder i området rundt nasjonalparken	☐	☐	☐	☐	☐	☐

NASJONALPARKSENTER

Mange nasjonalparker både i Norge og i utlandet har et nasjonalparksenter tilknyttet parken. Typisk har sentrene diverse informasjon om nasjonalparkens verneformål, flora, fauna, geologi, landskap, historie etc., mange har også informasjonsmateriell om organiserte tilbud, aktiviteter, overnatting etc. og utstillinger av diverse slag. Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark har fire nasjonalparksentre: Sunndal, Dombås, Oppdal og Kvikne. Det er også planlagt å opprette et villreinsenter på Hjerkin.

16. Har du besøkt et av nasjonalparksentrene tilknyttet Dovre-Sunndalsfjella eller utstillingen på Kongsvold? (Du kan krysse av på flere alternativer.)

1 ☐ Sunndal 2 ☐ Dombås 3 ☐ Oppdal 4 ☐ Kvikne 5 ☐ Kongsvold 6 ☐ Ingen av disse
Dersom du svarte ja fortsett med neste spørsmål. Dersom du svarte nei gå til spørsmål 18.

17. Hva syns du om nasjonalparksentret/utstillingen du har besøkt? (Sett ett kryss for hver linje, på en skala fra 1 til 5.)

	1	2	3	4	5	6
	Svært dårlig	Dårlig	Nøytral	Bra	Svært bra	Vet ikke
Service	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kvalitet (fasiliteter, utstillinger etc.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tilgjengelighet (nærhet til parken)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informasjon om nasjonalparken	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informasjon om organiserte aktivitetstilbud	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informasjon om spisesteder	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informasjon om overnattingstilbud	☐	☐	☐	☐	☐	☐

18. Dersom et villreinsenter basert på historikk, fakta, utstillinger etc. hadde eksistert på Hjerkin, tror du at det ville ha vært et attraktivt tilbud for deg? (Sett ett kryss.)

1 ☐ Ja, i stor grad 2 ☐ Ja, i noen grad 3 ☐ Nei, I liten grad 4 ☐ Ikke i det hele tatt

19. Dersom det skal etableres et senter på Hjerkin, hvilken type senter ville det ha vært størst sannsynlighet for at du hadde besøkt? (Ranger alternativene under fra 1 til 3, der 1 er størst sannsynlighet og 3 er minst sannsynlighet.)

- 1 ☐ Villreinsenter
2 ☐ Nasjonalparksenter
3 ☐ Ordinær turistinformasjon
4 ☐ Jeg ville trolig ha besøkt senteret uansett hvilken type senter det hadde vært.
5 ☐ Jeg ville trolig **ikke** ha besøkt noen av alternativene over.

BESØKET DITT I NASJONALPARKEN

20. Visste du at Dovre-Sunndalsfjella var en nasjonalpark før du kom til området?

- 1 ☐ Ja 2 ☐ Nei

Dersom du svarte ja på fortsett med neste spørsmål, dersom du svarte nei gå til spørsmål 22.

21. Var det faktum at området er en nasjonalpark viktig for at du/dere valgte å komme til Dovre-Sunndalsfjella? (sett ett kryss.)

- 1 ☐ Ja, i stor grad 2 ☐ Ja, i noen grad 3 ☐ Nei, I liten grad 4 ☐ Ikke i det hele tatt

22. På denne reisen er Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark...: (Sett ett kryss.)

- 1 ☐ Reisens eneste eller viktigste mål
2 ☐ Et blant flere steder som er besøkt/skal besøkes
3 ☐ Et sted det ikke var planlagt at skulle besøkes, men som ble besøkt på impuls

23. Hvor har du fått informasjon om Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark? (du kan merke av flere alternativ.)

1 ☐ På et av nasjonalparksentrene	5 ☐ Fra brosjyrer, tur-/guidebøker el.
2 ☐ Fra slektninger, venner eller kjente	6 ☐ Fra tv-program, radio, avis, blad/magasin
3 ☐ Fra en av følgende internettsider:	7 ☐ På turistkontor/turistinformasjon
→ ☐ www.nasjonalparkriket.no	8 ☐ Fra turistbedrifter i området
→ ☐ www.dovrefjellradet.no	9 ☐ Jeg kjenner området fra tidligere
→ ☐ www.visitnorway.com	10 ☐ Fra annet sted, nemlig: _____
4 ☐ Fra andre internettsider enn de ovenfor	

24. Hva er viktig for deg under besøket ditt til Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark? (Sett ett kryss for hver linje på en skala fra 1 til 5.)

	1	2	3	4	5
	Helt uviktig	Uviktig	Nøytral	Viktig	Svært viktig
Å oppleve naturen	☐	☐	☐	☐	☐
Landskapet og omgivelsene	☐	☐	☐	☐	☐
Å være for meg selv	☐	☐	☐	☐	☐
Mentalt velvære.....	☐	☐	☐	☐	☐
Komme bort fra støy og forurensing	☐	☐	☐	☐	☐
Avkopling.....	☐	☐	☐	☐	☐
Møte nye mennesker	☐	☐	☐	☐	☐
Være sammen med min egen gruppe	☐	☐	☐	☐	☐
Gamle gode minner	☐	☐	☐	☐	☐
Bli kjent med området	☐	☐	☐	☐	☐
Lære om naturen.....	☐	☐	☐	☐	☐

	1 Helt uviktig	2 Uviktig	3 Nøytral	4 Viktig	5 Svært viktig
Forbedre mine ferdigheter	☐	☐	☐	☐	☐
Holde meg i form	☐	☐	☐	☐	☐
Oppleve spenning	☐	☐	☐	☐	☐
Lære om kulturarven i området	☐	☐	☐	☐	☐

25. Ga besøket ditt i Dovre-Sunndalsfjella deg opplevelsene listet opp nedenfor? (Sett ett kryss for hver linje på en skala fra 1 til 4.)

	1 Nei ikke i det hele tatt	2 Nei, ikke mye	3 Ja, noe	4 Ja, svært mye
Stillhet og ro	☐	☐	☐	☐
Ren og urørt natur	☐	☐	☐	☐
Mulighet for å kunne være alene	☐	☐	☐	☐
Storslagent landskap	☐	☐	☐	☐
Villmark	☐	☐	☐	☐
Utfordringer	☐	☐	☐	☐
Å ta risiko	☐	☐	☐	☐
Avkopling	☐	☐	☐	☐

TILRETTELEGGING OG FORVALTNING

26. Hva er din mening om antallet hytter, stier, klopping osv. i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark? (Sett ett kryss for hvert tema på en skala fra 1 til 5.)

	1 Alt for få	2 For få	3 Passe	4 For mange	5 Alt for mange	6 Ingen mening
Hytter for overnatting	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vindskydd/gapahuker/hvilebuer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Merkede stier	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Klopper/stokklegging	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bruer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Søppeldunker	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skilt og stimerking	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informasjonstavler om nasjonalparken	☐	☐	☐	☐	☐	☐

27. Hva er din mening om kvaliteten på hyttene, stiene, kloppingen osv. i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark? (Sett ett kryss for hvert tema på en skala fra 1 til 5.)

	1 Meget dårlig	2 Dårlig	3 Verken bra eller dårlig	4 Bra	5 Meget bra	6 Ingen mening
Hytter for overnatting	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vindskydd/gapahuker/hvilebuer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Merkede stier	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Klopper/stokklegging	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	1 Meget dårlig	2 Dårlig	3 Verken bra eller dårlig	4 Bra	5 Meget bra	6 Ingen mening
Bruer.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Søppeldunker.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skilt og stimerking	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informasjonstavler om nasjonalparken	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sikkerhet.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Universell utforming (tilrettelegging for handikappede)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

28. Har noen av følgende forhold forstyrret opplevelsene dine under besøket ditt i nasjonalparken? (Sett ett kryss for hvert forhold på en skala fra 1 til 5.)

	1 Ikke i det hele tatt	2 Ganske lite	3 Verken lite eller mye	4 Ganske mye	5 Svært mye
Erosjon på bakken	☐	☐	☐	☐	☐
Søppel.....	☐	☐	☐	☐	☐
Påvirkning av naturmiljøet	☐	☐	☐	☐	☐
For mange besøkende.....	☐	☐	☐	☐	☐
Oppførselen til andre besøkende	☐	☐	☐	☐	☐
Trafikkstøy	☐	☐	☐	☐	☐
Andre forhold, hvilke:	☐	☐	☐	☐	☐

29. Svarte besøket ditt til Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark til dine forventninger med hensyn til følgende? (Sett ett kryss for hver linje på en skala fra 1 til 5.)

	1 Svært dårlig	2 Ganske dårlig	3 Verken godt eller dårlig	4 Ganske godt	5 Svært godt
Naturmiljøet	☐	☐	☐	☐	☐
Muligheter for friluftslivsaktiviteter.....	☐	☐	☐	☐	☐
Veier og tilrettelegging.....	☐	☐	☐	☐	☐
Overnattingsbedrifter og aktivitetstilbud	☐	☐	☐	☐	☐

30. Hva er det generelle inntrykket etter besøket ditt i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark? (Sett ett kryss.)

- 1 ☐ Svært bra
- 2 ☐ Meget godt, bare noen få ting kunne vært forbedret
- 3 ☐ Godt, en del ting kunne vært forbedret
- 4 ☐ Ganske bra, men mye kunne vært forbedret
- 5 ☐ Dårlig, det meste kunne vært forbedret
- 6 ☐ Svært dårlig

BRUKERPROFIL

31. Hvilket kjønn er du?

- 1 ☐ Mann 2 ☐ Kvinne

32. I hvilket årstall er du født?

[]

33. Hvor bor du? (Sett ett kryss.)

- Landlig eller lite tettsted..... ☐
Større tettsted/mindre by (mindre enn 10 000 innbyggere) ☐
Mellomstor by (mellom 10 000 og 100 000 innbyggere) ☐
Storby (mer enn 100 000 innbyggere)..... ☐

34. Hvilket land har du fast bopel i? _____

35. Hva er din høyeste utdanning? (Sett ett kryss.)

- 1 ☐ Grunnskole 2 ☐ Videregående skole 3 ☐ 1-3år Høgskole/Universitet
4 ☐ Mer enn 3 år høgskole/universitet 5 ☐ Annet, hva _____

36. Hvilken tilknytning har du til området du er i nå?

- 1 ☐ Lokal (I en avstand ikke lengre enn 40 km fra nasjonalparken)
2 ☐ Har hytte i omegn (I en avstand ikke lengre enn 40 km fra nasjonalparken)
3 ☐ Turist

37. Hvor mange personer er det i gruppen din ved besøket i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark?

- 1 ☐ Jeg er alene → gå til spørsmål 39.
2 ☐ Jeg er i en gruppe. Størrelsen på gruppen medregnet meg selv er på _____ personer.

38. Under dette besøket til Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark består gruppen din av? (Vennligst kryss av alle alternativer som passer.)

- Medlemmer av din egen familie..... ☐
Andre slektninger ☐
Venner ☐
Arbeidskollegaer ☐
Skoleklasse/studenttur/barnehage ☐
Pensjonister ☐
Kunder/forretningskontakter som det er laget en organisert tur for..... ☐
Turbuss/organisert turistfølge ☐
Forening, klubb eller lignende. Hvilken? _____ ☐

39. Beskriv med korte ord opplevelsen din i Dovre-Sunndalsfjella nasjonalpark! (3-5 ord.)

Dersom du har kommentarer eller synspunkt er det fint om du skriver dem i ruten nedenfor. Takk for at du tok deg tid til å svare på spørsmålene!